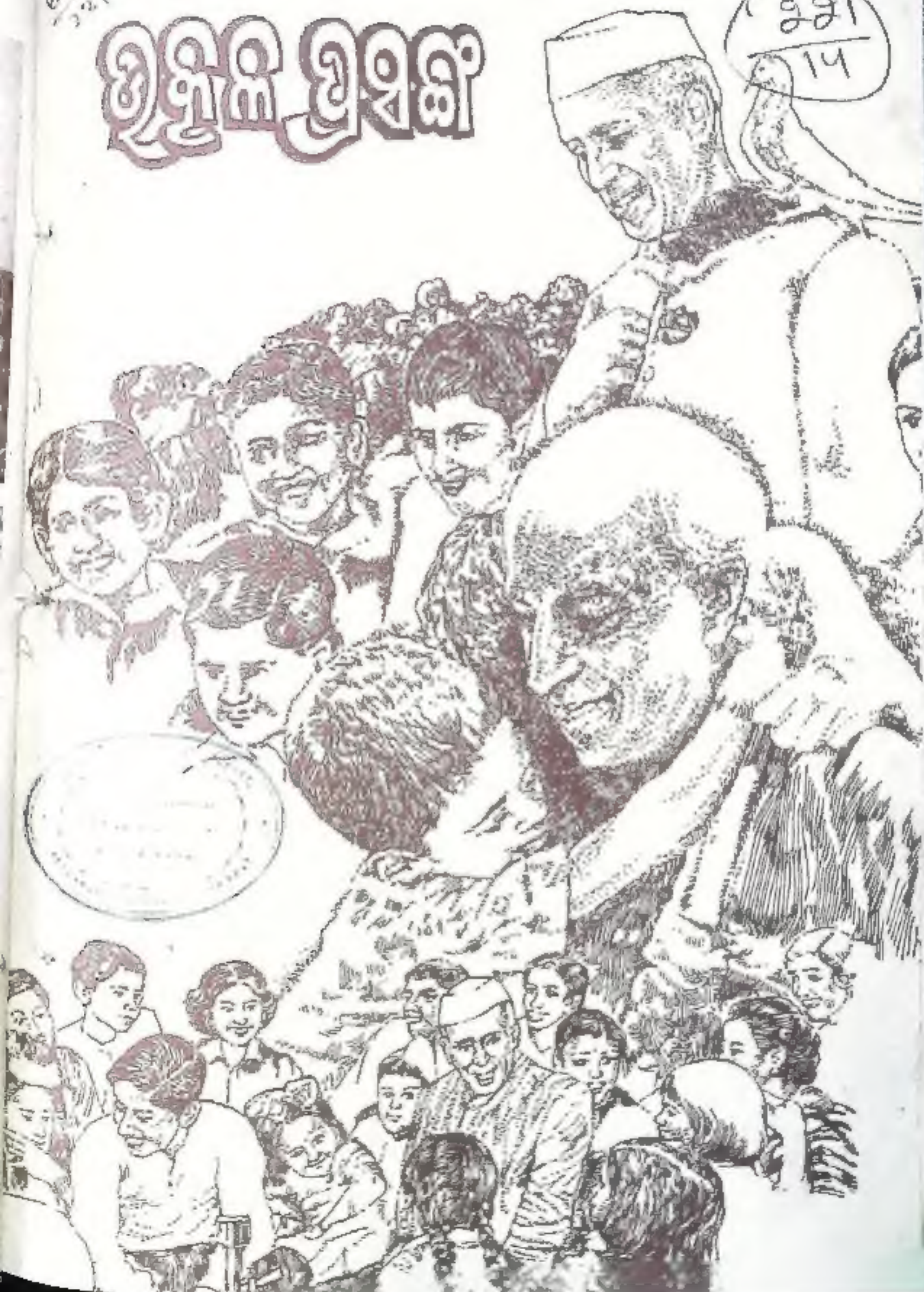

6424
22/1/73

ଭିକ୍ଷୁକ ପ୍ରସଙ୍ଗ

୨୨୧
14

SWEARING - IN ..... ହାଜିରା ଶପଥ ଘାଠ

ଓଡ଼ିଆ ଶାସ୍ତ୍ରାବଳୀ

ଅମର ବହି ଉତ୍କଳ	..	ଶ୍ରୀ ବାମନୀ ବହନ ପ୍ରମୋଦ	..	୧
ବାମନବ୍ରତ କବିର ଓ ପ୍ରାମାଣ୍ୟ	..	ଶ୍ରୀ ସାତଗୁଣ ମହାପତି	..	୩
ବାବନ	..	ବେଙ୍ଗଲ ଦେବେନ୍ଦ୍ର ମାଧବୀ-୨	..	୫
ମହିମା ଶ୍ରୀବତ୍ସ ଓ-ପ୍ରବନ୍ଧ	..	ଶ୍ରୀ ମୁରାରି ଜେନା	..	୮
ରେବତୀପୁର ପ୍ରବନ୍ଧ	..	ଶ୍ରୀ କାର୍ତ୍ତିକ ରେବତୀ	..	୧୧
ଆମ ଶିକ୍ଷାପ୍ରତି ପରିବେଶ ଓ ଜନସାଧାରଣ	..	ବେଙ୍ଗଲ ବିଜ୍ଞାନପତ୍ର ପ୍ରାୟତ	..	୧୩
ମାତା ନୃତ୍ୟ	..	ଶ୍ରୀ ଅବିତ୍ୟ ନାରାୟଣ ମିଶ୍ର	..	୧୫
ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଓ ଆମ ସମାଜ	..	ବ୍ୟୋମ୍ବାର ରାଜବରାହ	..	୧୮
ବେଙ୍ଗ ବିଜ୍ଞାନ ପ୍ରୋବେସନ୍ ବେଙ୍ଗଲ	..	ଶ୍ରୀ ରାଜବରାହ ରଥ	..	୨୧
ଅନ୍ତର୍ଗତ ପ୍ରଥମ ଅବିନାୟକର ବ୍ୟବସାୟ	..	ଶ୍ରୀ ପ୍ରଶୋବତ ବି-୨ ବାରିକ	..	୨୩
ପଦ୍ମିନୀ ପାଣି-୧ ଓ ସଂସ୍କୃତି ପାଠକାଳ ବାବନ	..	ଶ୍ରୀ ଗପର ପ୍ରମୋଦ	..	୨୬
ବିଷୁବ ଆକାଶ	..	ଶ୍ରୀମତୀ ବାଣୀପାଣି ମହାପତି	..	୨୯
ବପା ବୁଝାଇ ଦିଅ	..	ବିନାୟା ରାୟଚାନ୍ଦ୍ର ଦେବୀ	..	୩୩
ପ୍ୟାରିସ ଓ ରାଜେନ୍ଦ୍ର ପ୍ରସାଦ	..	ଶ୍ରୀ ସତ୍ୟ ଶଙ୍କର ଦତ୍ତ	..	୩୫
ଆମେ ଓ ଆମର ଆବରଣ ବିଧି	..	ଶ୍ରୀ ମହେନ୍ଦ୍ର ଦତ୍ତ ବିଶ୍ୱାଳ	..	୩୭
ଆଦିବାସୀ ସୁବିକାସୀଙ୍କୁ ଶାନ୍ତି ଦେବା ଓ-ରକ୍ଷଣ କାରିକ	..		..	୪୧
ସତ୍ୟ ଓ-ବିଜ୍ଞାନରେ ଆଦିବାସୀ ଶିକ୍ଷା ଲାଭପ୍ରାପ୍ତି	..	ବେଙ୍ଗଲ ସୁବିକାସୀ ପତ୍ର	..	୪୨
ସମସ୍ତ ବାବାଣୀ	..		..	
ଦୁଇ ପ୍ରକାର ପ୍ରଶ୍ନ	..	ଶ୍ରୀ ବିଶୋଭ ଦେବ ବଦ	..	୪୮
ଗରିବର ସେବାରେ	..	ଶ୍ରୀ ମୁସି-୨ ରେଣୁ ବାବ	..	୫୧
ସମସ୍ତ ପ୍ରଶ୍ନ	..		..	୫୧

ସେ ଦୁର୍ଦ୍ଦିନୁ ନାଟିଶାସ୍ତ୍ର ହେଉଛି ପ୍ରଥମ ଏବଂ ସେହି ନାଟିଶାସ୍ତ୍ର କଥା ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱରୁ କହିଛନ୍ତି । ନାଟି ହେଉଛି ପ୍ରକୃତରେ ସଂସ୍କୃତି । ଆବରଣ ହେଉଛି ନାଟି । ବିଭିନ୍ନ ଧର୍ମରେ ମନୁଷ୍ୟର ଆବରଣ ନିପଟି ହେବ, ସମାଜର ଆବରଣ ବିପରି ହେବ, ତାହା ସେ ସଜାଣ କରିଛନ୍ତି । ଭାରତୀୟ ଧର୍ମ, ଭାରତୀୟ ଆବରଣ ଓ ଭାରତୀୟ ସଂସ୍କୃତି ନିପଟି ହେବା ବରଦାର, ତାହା ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱରୁ କର ନାଟିଶାସ୍ତ୍ର ଅଧ୍ୟୟନ କଲେ ଭରମ ହୁଏତ ଲପଟବଧି କରିହେବ । ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ସତ୍ତ୍ୱେ ଧର୍ମସ୍ୟ, ଧର୍ମସ୍ୟ ପୁରୁ, ଅତ୍ୟନ୍ତ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ଧର୍ମ ହୁଏ, ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହିଁ ଧର୍ମର ଚକ୍ର । ଧର୍ମର ପୁରୁ ହେଉଛନ୍ତି ଅତ୍ୟନ୍ତ । ଅତ୍ୟନ୍ତ ତାହା, ଅତ୍ୟନ୍ତ ଯାହାକର ନାହିଁ । ସେ ଭାଷାର ଏପାଖ ସେପାଖ ବୁଝନ୍ତି ନାହିଁ । ଭାଷାର ଶକ୍ତି ଧାରରେ ସେ ଗୁରୁତି ।

ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱରୁ କର 'ଶୂନ୍ୟର ଶବ୍ଦ'ରେ କେବଳ ଶୂନ୍ୟର ତଥା ବାମନର କରାଣୀ କରାଯାଇଛି ବୋଲି ଅନେକଙ୍କର ଧାରଣା କରୁଥାନ୍ତେ । କିନ୍ତୁ ତା' ସେଥିରେ କରାଯାଇନାହିଁ । କବି ଶୂନ୍ୟର ସଂପର୍କରେ ଯେଉଁ ସ୍ୱରର ଭାଷାରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରିଛନ୍ତି, ଆମର ଯେତେ ପ୍ରେମ କହି ଅଛନ୍ତି, କେହି ହେଲେ ତାକୁ ବଢ଼ି ଯାଇ ପାରିବେ ନାହିଁ । ଶୂନ୍ୟର ଶବ୍ଦରେ ପରୋକ୍ଷରେ କବି ପ୍ରତିପାଦିତ କରିଛନ୍ତି ଯେ ଜୀବନ ପାଇଁ ଶୂନ୍ୟର ଉପ ପ୍ରତିହାର୍ଯ୍ୟ ହେଲେ ସୁଦ୍ଧା ଶୂନ୍ୟର ଉପଗ୍ରାହୀ ମନୁଷ୍ୟ ନାଟିବାନ ଓ ଶୂନ୍ୟର ହେବା ବିଧେୟ ।

ଏହାର ପରବର୍ତ୍ତୀ ଅଧ୍ୟାୟ ଆମୁରି ରକ୍ଷେଷାସୋପାନ । ମାନବ ଜୀବନରେ ଚିତ୍ତବିନ ପରେ ଜାମନା ଓ ବାସନାର ସମୟ ଅତି-ବାହିତ ହୋଇଯିବ । ତା' ପରେ ପ୍ରକୃତ ଦୈନିକତା ସମୟ ଆସିବ । ସେ ନିଜେ କହିଛନ୍ତି, ସମୟ ତାଙ୍କର ଆସିଗଲାଣି । ନିଜ ସଂପର୍କରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରିବାକୁ ଯାଇ ସେ ଲେଖିଛନ୍ତି ଯେ ଗଜା ଓ ସନ୍ଧ୍ୟାସା ହେବା ଭିତରେ ସେ ସାତଥର ଏପାଖ ସେପାଖ ହୋଇଛନ୍ତି । ସନ୍ଧ୍ୟାସା ହେବା ପାଇଁ ଯାଇଛନ୍ତି, ଚିତ୍ତବିନ ରହିଛନ୍ତି, ପୁଣି ସୁଖି ଆସିଛନ୍ତି । ଏହିପରି ସାତଥର ଏପାଖ ସେପାଖ ହୋଇ ଶେଷକୁ ତାଙ୍କର ଦୈନିକତା ଆସିଛି ଏବଂ ସେ ବାହିତ ଦୈନିକତା ରୂପେ କରିଛନ୍ତି, ସେ ସଂପର୍କରେ ସୁଦୂର ଗବର୍ତ୍ତ୍ୟ ଅଛି ।

ତାକୁ ତଥେ ସନ୍ଧ୍ୟାସା ଗୋଟିଏ ଫଳ ଦେଇଥିଲେ । ସେ ଫଳଟି ହେଉଛି ଅମରର ଫଳ । ଯିଏ ଖାଇବ ସେ ଅମର ହୋଇଯିବ । ସେ ତାଙ୍କର ଭାଷାକୁ ସବୁଠାରୁ ଭଲ ପାଉଥିଲେ । ତେଣୁ ସେ ଫଳଟିକୁ ତାଙ୍କର ଭାଷାକୁ ଖାଇବାକୁ ଦେଲେ । ଗାଣୀ ବିଷ୍ଣୁ ଗାଣୀକୁ ଭଲପାଉ ନଥିଲେ ଯୋଡ଼ାଶାବର ଗଛକୁ ଭଲ ପାଉଥିଲେ । ଗାଣୀ ସେ ଫଳଟିକୁ ଯୋଡ଼ାଶାବର ଗଛକୁ ଦେଇ ଦେଲେ । ଯୋଡ଼ାଶାବର ଗଛର ଗୋଟିଏ ଦେଖାକୁ

ଭଲ ପାଉଥିଲେ । ସେ ଫଳଟିକୁ ଦେଖାକୁ ଦେଲେ । ଦେଖା ଉଡ଼ିଲା ଗାଣୀ ନ ଭରିଲେ ତା'ର ଦୂର ଗୁଲିଯିବ । ତେଣୁ ଦେଖା ଫଳଟିକୁ ଦେଇ ତାଙ୍କୁ ଉପହାର ଦେଲା । ଏହି ଫଳର ଫଳଟି ପୁଣି ତାଙ୍କ ପାଖରେ ଯାଇ ପହଞ୍ଚିଲା । ଶେଷରେ ସେ ଫଳ ଦେଲେ ଏ ସଂସାର ଶେଷରେ ଗର୍ବ ନିଶି ଭଲ ନାହିଁ । ତେଣୁ, ସେ ଦୈନିକତା ଗୁରୁଣ କଲେ ।

ଦୈନିକତା ଶବ୍ଦକରେ ସେ କହିଛନ୍ତି ; ସବୁଥିରେ ସଂସାରରେ ଭୟ ଅଛି । ସେ କୌଣସି ଧନ ଅର୍ଜନ କରିବ, ସେଥିରେ ମଧ୍ୟ ଭୟ ରହିଛି । ଭାରଣ, ସେ ଧନକୁ କେହି ଅପହରଣ କରି ନେଇଯିବ । ବିଦ୍ୟା ଅର୍ଜନ କଲେ ପଣ୍ଡିତ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କ ପ୍ରତି ମନେ ମନେ ଭୟ ରହିବ । କେହି ଥିଲେ କରାଣ ଭୟ ଅଛି, ମନୁଷ୍ୟର ଭୟ ଅଛି, କିନ୍ତୁ "ଦୈନିକତା ମେଳାଉନା" ସମୟ ପାଣିର ବସ୍ତୁକୁ ପରିତ୍ୟାଗ କରି ଦୈନିକତା ଗୁରୁଣ କଲେ ଭୟର ସ୍ତର ଉଠୁ ନାହିଁ । ଯାହା ଅଭୟ । ଯେଉଁ ଅଭୟର କଥା ଗାତାରେ ବୁଝାଯାଇଛି । ସମୟ ପ୍ରକାର ଶକ୍ତିର ସେନାପତି ଯଦି କେହିରହେ, ମନୁଷ୍ୟର ଶକ୍ତି ହେଉଛି ଅଭୟ । ଅଭୟ ହେଉଛି ମନୁଷ୍ୟର ସ୍ୱତନ୍ତ୍ରତାର ସେନାପତି । ତେଣୁ, ଅଭୟ ଆବରଣ ସବୁଠାରୁ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ପଦ୍ଧତି ।

ଜୀବ ପରିବ୍ରାଜକ ଉପସାଂ କହିଲେ ସଂପର୍କରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରିଛନ୍ତି ସେ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱରୁ ବୋଲି ତଥେ କବି ଥିଲେ । ସେ ବ୍ୟାକରଣ ଭଜନା କରିଥିଲେ । ତାଙ୍କର ଶ୍ରବଣ ଶ୍ରୀକ୍ଷାଦେଇ ଦେହାତ ହୋଇଥିଲା । ଅନ୍ୟକଥା ସେ ଭଲେଇ କରିନାହିଁ କିନ୍ତୁ ତାଙ୍କର ବର୍ଣ୍ଣନାକୁ ଗଣାଯାଏ ଯେ ସେ କବି ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱରୁ ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ କେହି ନୁହଁନ୍ତି ।

ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱରୁ କେହି କେହି କୌଣସି ବୋଲି କହନ୍ତି କିନ୍ତୁ ସେ କୌଣସି ନଥିଲେ । ଭାରଣ କୌଣସିମାନେ ଶବ୍ଦର ବିଶ୍ୱାସ ନକରି ନାହିଁ । ତେଣୁ, କବିଥିଲେ ଏକେଶ୍ୱର ବାଦୀ । ତାକୁ ଦେବାପିତା ଶିବରୂପ ବୋଲି ମଧ୍ୟ ବୁଝାଯାଇ ପାରେ ।

ସଂସ୍କୃତ ଭାଷା ସମସ୍ତ ଭାଷାର ଆର୍ତ୍ତଭାଷା । ସଂସ୍କୃତ ବ୍ୟାକରଣେ କୌଣସି ଭାରତୀୟ ଭାଷାର ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ । ସଂସ୍କୃତ ହାଡ଼ି ଦେଇ କୌଣସି ଭାରତୀୟ ଭାଷାର ଅଭିବ୍ୟକ୍ତି ହେବ ନାହିଁ । ଆମେ ଯଦି ଠିକ୍ ଭାଷାର ଅଭିବ୍ୟକ୍ତି ସଜାଣିବା ତା' ହେଲେ ସଂସ୍କୃତ ଭାଷାର ଅଧ୍ୟୟନ ଏକାନ୍ତ ଆବଶ୍ୟକ ।

(ଡା. ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ର ଗିରୀଙ୍କ ଛବିନେଶ୍ୱର ସ୍ମୃତି ନାଟକର ଆୟୋଜିତ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱରୁ ଶବ୍ଦକରେ ଉଦ୍‌ଭାବନ ଅଭିନବଶକ୍ତି) ।

• ଉତ୍ତମ ଉଚ୍ଚ ପ୍ରାକୃତିକ ଉପାଦାନ ଚିଡ଼ିଆରେ ଭରପୁର ହୋଇ ରହିଛି—ବିଭାବ ଶକ୍ତି ଓ ଅଭିଜ୍ଞା ଉପର, ବିଭାବ କାଳର ଗୁମ୍ଫା, ସୁଦୀର୍ଘ ସମୁଦ୍ର ଉପକୂଳ ଚିଡ଼ିଆ ବନା ଓ ହୁଏତ ସଂପଦ । ଏହାର ପ୍ରାକୃତିକ ଉପଦ ମଧ୍ୟ ବିଶ୍ୱାସୀ ।

ଜାନକୀ କଲ୍ଲର ପଦନାୟକ

ଶ୍ରୀ ଜାନରାଜନ ମହାନ୍ତି

ଏମନ୍ତ ଶାରତରେ ଏବେ ସାମାଜିକ ଜୀବନ ଓ ବୃତ୍ତି-
ଗତ ଲାଭ-ହାନିର ସମସ୍ତ ସ୍ୱରୂପ ବିଦ୍ୟମାନ । ଗୈରାବେ-
ଲ୍ୟ ଏ ଦିଗରେ ପ୍ରଭବ୍ ଜଣାଯାଉଛି । ସାମାଜିକ ଜୀବନ ଓ
ବୃତ୍ତିଗତ ଜୀବନ (Farm Forestry) ସୃଷ୍ଟିର ଆମ
ଶ୍ରୀମାତ୍ରର ଅର୍ଥନୈତିକ ଗନ୍ତବ୍ତିରେ ବଡ଼ ଧରଣ ପରିବର୍ତ୍ତନ
ଆଣ୍ଟିହେବ । ଗୋକମାନଙ୍କର ଦୈନିକ ଜୀବନଧାରଣ ପାଇଁ
ଏହି ବନ ଆନ୍ଦୋଳନ ସମାଜର ଡେଇଁ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ
ଚଳିଥିବାର ପରିଶ୍ରମ ବୃଦ୍ଧି ଦେଖିବା ସାଧ୍ୟତା ରହିବ ।
ବର୍ତ୍ତମାନ ଆମେ ଯେଉଁ ବନମଣ୍ଡି ଗଢ଼ିବା କିମ୍ବା ବନ-
ମଣ୍ଡିର ସୁରକ୍ଷା ନିଶ୍ଚିତ ହେଉଛି ଦେଖୁନି । ବଡ଼ ଜାତିର
ପୁରୁଷାଦାନ ବଣି ସ-ଶୋଧିତ ନିଶ୍ଚିତ ସୋପାନ ବଢ଼ିବା
ଏବେ ସମ୍ଭବ ଅଛି । ଆମ ଗାଁ ଗହଳର ଜୀବନଧାରଣ
ମୁଖ୍ୟତଃ ସୃଷ୍ଟି ଆଶାକରେ । ଏହି ବୃତ୍ତିଗତ ଜୀବନ ସୃଷ୍ଟି
କରି ଲାଭ ଓ କୁଳକର ଗନ୍ତବ୍ତି ସାଧନ କରିପାରିବେ ଆମର
ବହୁ ମୂଲ୍ୟବାନ ଜଙ୍ଗଲ-ପ୍ରକୃତି ସମ୍ପଦ । ହୋଇପାରିବ ।
ଶ୍ରୀମାତ୍ରର ଗନ୍ତବ୍ତି ପାଇଁ ଏବେ ଶ୍ରୀମତ୍ରର ଓ ପଞ୍ଚାଙ୍ଗ-
ସମିତିଦ୍ୱାରା ତଦ୍ୱାରା ହେଉଅଛି । ବହୁ ଗାଁରେ ଗାଁଗତ
ଓ ବୃତ୍ତିଗତ ଜୀବନ ସୃଷ୍ଟି କରିବା ସହିତ ପଞ୍ଚାଙ୍ଗଗତ
ବ୍ୟବସାୟ ତାହାକୁ ବିଦ୍ୟମାନ । ଏହା ନିଶ୍ଚୟରେ ଗାଁ
ଗହଳର ଗୋକପ୍ରତିଷ୍ଠାପନ ସମ୍ଭବ ହେବ ବୁଝି
ଶାସ୍ତ୍ର ଓ ବିଜ୍ଞାନ ଦେଖିବ । ବନଜର ଏବଂ ଶିଳ୍ପ-
ସ-ସମ୍ପଦ ସହିତ ଆନ୍ଦୋଳନ ବନଜର ଗାଁଗତ
ସମସ୍ୟାକୁ ବିଦ୍ୟମାନ କରିବାରେ ସହିତ ଲାଭ ହେବ ।

[illegible][illegible][illegible]

ସାମାଜିକ କର୍ମର ପାଇଁ ଗାନ୍ଧିଜୀଙ୍କ ଯେଉଁ ବ୍ୟାପକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଯାହା ନିଆଯାଇଛି ସେଥିପାଇଁ ବିଶ୍ୱବ୍ୟାପୀ, ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ସରକାର, ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ସରକାର କଟାକ୍ଷିପ୍ତ ଆର୍ଥିକ ଓ ବୈଷୟିକ ସହାୟତା ମିଳୁଛି । ଓଡ଼ିଶାରେ ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ପାଇଁ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ରର ଗାନ୍ଧି ଓ ସହଯୋଗ ପ୍ରଶଂସନୀୟ । ଏକଦୃଷ୍ଟୀରୁ କହୁ ଯେହ୍ନା-ନେବା ଅନୁଷ୍ଠାନ ଗବେଷଣା-ସଂସ୍ଥା ଓ ପାରିବେଶିକ ସଂଗଠନ ଅନୁଷ୍ଠାନମାନେ ସାମାଜିକ କର୍ମର ପୃଷ୍ଠପୋଷି ନିଶ୍ଚୟସହ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଛନ୍ତି ।

ଭାରତୀୟ ଗଣତନ୍ତ୍ର ପାଇଁ ଯେଉଁ ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ସଂଘ-ସ୍ତରୀୟ ଅଧିକାରୀମାନେ ଶ୍ରୀ ଗନ୍ଧର୍ବଙ୍କ ସାମାଜିକ କର୍ମର ପୃଷ୍ଠପୋଷି ଲୋକମାନଙ୍କୁ ଉତ୍ସାହିତ କରିବା ଦରକାର । ତାରିଖ ସରକାର ସହଯୋଗ ପ୍ରାଣିତେ ତା'ର ଉପକ୍ରମଣ କାର୍ଯ୍ୟକୁ ବୃଦ୍ଧି ଦେବା କଥାରେ ବ୍ୟସ୍ତ । ପ୍ରତି-ଏ ଉପକ୍ରମଣରେ ହେବନାହିଁ । ତା'ର ଯନ୍ତ୍ରଣା ତାକୁ ବଞ୍ଚେଇବା ଆଡ଼ି ଦେଖି ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ । ଗଣ ଦେଶବାସୀଙ୍କ ଶ୍ରମୀୟ ଲୋକେ, ଶ୍ରମୀୟ ନେତୃତ୍ୱ ଆଗେର ଆସିବା ଲାଗି । ଜନସାଧାରଣ ଏହାକୁ ନିଜ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଭାବି ଗ୍ରହଣ ଯତ୍ନ ନେବା ବିଧେୟ । ସଂପ୍ରଦାୟ ଅଧିକାରୀମାନେ ଜନସାଧାରଣଙ୍କୁ ଏ ସାମାଜିକ କର୍ମର ପ୍ରଗତି ସଂପର୍କରେ ତାଙ୍କିନ ଦେବା ଦରକାରର ପାରିତ୍ । ପାଥନିକ ସ୍ତରର ଶିକ୍ଷକମାନେ, ବୃଦ୍ଧନିରାଶୀମାନେ, ଗୋଷ୍ଠୀ-ଉପକ୍ରମର ସହ ସଂପୃକ୍ତ ଅଧିକାରୀମାନେ, ସାମାଜିକ ଲୋକମାନଙ୍କୁ ବୁଦ୍ଧିଗମିକ କର୍ମର ଉପକ୍ରମିତା ସଂପର୍କରେ ସଚେତନ କରିବା ଦରକାର । ଲୋକମାନଙ୍କ ଭିତରୁ ନିଜ ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ରକୁ ବାଟି ଦେବାନଙ୍କୁ ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ଅଂଶଗ୍ରହଣପାଇଁ ସୁଯୋଗ ଦେଲେ ଦେଶରେ ଉତ୍ତାପିତ ହେବେ । ଶ୍ରୀ ଗନ୍ଧର୍ବଙ୍କ 'ନିର୍ଦ୍ଦେଶ' ମାନ ସାପନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ପାଇଁ ଶ୍ରଦ୍ଧାପୂର୍ଣ୍ଣ ଉପକ୍ରମଣ ଆବଶ୍ୟକ ।

କନକ୍ଷି ବିଷୟରେ ଅନୁଷ୍ଠାନିକ ଅର୍ଥ (Institutional Finance) ବ୍ୟବସାୟ କରିବା ପାଇଁ ସାମାଜିକ କର୍ମରେ ବନବଳର ନିଶ୍ଚୟମାନ ସମିତିର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ । ଏହି ନିଷ୍ପତ୍ତି କମିଟିରେ କନକ୍ଷିର ଶୋଭାବୃଦ୍ଧି, ନୂଆକନ ସୃଷ୍ଟି, ପ୍ରସ୍ତୁତା କନକ୍ଷିର ପ୍ରସାର, ଅଗମ୍ୟ ଅଞ୍ଚଳର ଉତ୍ତମ ଉତ୍ପାଦି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ଯାତ୍ରା ନିଆଯାଇଛି । କୃଷି ଓ ଗ୍ରାମ୍ୟରକ୍ଷଣ କାହାଣୀ ବ୍ୟାଙ୍କ (NABARD) ଏ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଅଗ୍ରଗାମୀ ଯୁକ୍ତିରା ଲେଖାର ପଥ । ବ୍ୟବସାୟିକ ଓ ଅନୁଷ୍ଠାନମାନଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ସାମାଜିକକର୍ମର ପୃଷ୍ଠପୋଷି ବ୍ୟାଙ୍କମାନେ ଆର୍ଥିକ ସହାୟତା ଦେବା ଆବଶ୍ୟକ ।

ସାମାଜିକ କର୍ମର ବିଭାଗ ପାଇଁ ଶ୍ରୀମାତାଙ୍କର ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଗୁମିକା ଲାଗିଛି । ମଧ୍ୟସ୍ତରୀୟ ଓ ବିନାଚଳ ସ୍ତରରେ ମାତ୍ରମାନେ ଏ ବିଷୟରେ ଉପାଦେୟ ଦେଖାଉଛନ୍ତି ।

ସାମାଜିକ କର୍ମର ବିଭାଗରେ ପ୍ରଚଳିତ ପ୍ରସ୍ତୁତିର ଦେଖା-ଦେଖି । ସାମାଜିକ କର୍ମର ପାରିତ୍ରେ ଯିବା କର୍ମର ବିଭାଗୀୟ ଅଧିକାର ଓ କର୍ମଶ୍ରମୀମାନେ କିରୁଦିରାରେ ଦେଖାଉଛନ୍ତି ତାରିତ୍ ।

ସଂଗ୍ରହ ପୃଷ୍ଠାରେ ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ସହ ଦେଖାରେ କିରୁଦି ସଂପର୍କ ପଥା କରି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଆଗେରରେ ତାହା ଦେଖା ଅନୁଷ୍ଠାନ କରାଯିବ ।

କେନ୍ଦ୍ରସରକାର ଏଥିପାଇଁ ଏକ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ସଂପ୍ରଦାୟ ଉପକ୍ରମ ଗଠାଉଛନ୍ତି । ସାମାଜିକ କର୍ମର ବିଭାଗପାଇଁ ଆଉ କିଛି ସହଯୋଗ ନିଆଯିବ ଏହାକୁ ଅଧିକ ଲୋକପ୍ରିୟ କରିହେବ, ସେ ସଂପର୍କରେ ସଚେତନର ଆବଶ୍ୟକତା ଲାଗିଛି । ଏହାର ଆନୁସଙ୍ଗିକ ବିଷୟସୂଚିକର ପରିଚାଳନା ପାଇଁ ଗାନ୍ଧିଜୀ ପାଣ୍ଡି ଆକଳିକ-ବିଶାଳ-କେନ୍ଦ୍ର ଗୋଷ୍ଠୀରା ଗୋଷ୍ଠୀର ଲାଗିଛି । ଶ୍ରାବ୍ୟ ଓ କୃଷି ସଂସ୍ଥା, ଗ୍ରାମ୍ୟରକ୍ଷଣ ପାଇଁ ଆକଳିକ ବ୍ୟାଙ୍କ, ଆଦି ବିଶ୍ୱବ୍ୟାପୀ କର୍ମର ଗୋଷ୍ଠୀରା ଜଗାଯାଉଥିବା ବିଷୟ ସଂପର୍କ-ନାଟି (*Pratibha*) ଅନୁପାୟୀ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ସୂଚିକର ମୂଲ୍ୟାୟନ ଓ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ତାହା ସ୍ୱତନ୍ତ୍ରରେ ଦରକାର । କନକ୍ଷିର ଉପକ୍ରମ ଓ ସଂପ୍ରଦାୟର ବ୍ୟବସାୟ ପ୍ରତି ସରକାରୀ ଗୋଷ୍ଠୀର ନିଶ୍ଚୟସହ ଆଗର କରାଗଲେ ସାମାଜିକ କର୍ମର, ବୁଦ୍ଧିଗମିକ କର୍ମର, ସଂଗଠନ କର୍ମର, ଉପାଦାନଗମିକ କର୍ମର ଆଦି ସୃଷ୍ଟି ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ପରିବେଶର ସାମାଜିକ ଉନ୍ନତି ହୋଇ-ପାରିବ ।

ଗାନ୍ଧିଜୀଙ୍କ ଗୋଷ୍ଠୀର ଅର୍ଥରେ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ବିଭାଗ ସହିତ ଆକଳିକ-ବିଶାଳର ବିଭାଗ । ଗୋଷ୍ଠୀର ଏହି ଆକଳିକ-ବିଶାଳର ବିଭାଗପାଇଁ କନ-ସଂଗଠନ ଓ ସାମାଜିକ କର୍ମର ସଂପର୍କ ବୃଦ୍ଧି ଆବଶ୍ୟକ । କନ-ସଂଗଠନ ପ୍ରତିରୁ ପ୍ରତିରେ ଏହା ଗାନ୍ଧିଜୀଙ୍କ ବିଶେଷକରି ଅନୁକ୍ରମ ସଂପ୍ରଦାୟର ଅର୍ଥକଳିକ ଅନୁକ୍ରମ ଦେବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ କର୍ମର ଆକଳିକ ବିଶିଷ୍ଟତାର ସୁଯୋଗ ପ୍ରାପ୍ତ ହେବ ।

ସାମାଜିକ କର୍ମର ପ୍ରତି ଏକ ସାମାଜିକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ସହକାରୀ କେତେ, ତାହା କନକଳିକା ସହକ ନୁହେଁ । କାର୍ଯ୍ୟ ଅର୍ଥକଳିକ ମାନବର ପ୍ରତିରୁ ପ୍ରାପ୍ତ ସାମାଜିକ କର୍ମରେ ଗ୍ରାମ୍ୟଜୀବନକୁ ସରସସ୍ୱର କରିବା ବିଷୟରେ ଏହାର ସୁବୁଦ୍ଧି ପ୍ରଦାୟୀ ଗୁମିକା ଲାଗିଛି । ବିଭାଗୀୟ ଗାନ୍ଧିଜୀ ପ୍ରତିରୁ ପ୍ରତିରେ ଗଣତ କରା ତା'ର ମାଧ୍ୟମରେ ଶ୍ରାବ୍ୟ, କୃଷି ଓ ବାସସ୍ଥାନ ସମସ୍ୟାର ସମାଧାନ କରିବା ଗାନ୍ଧିଜୀଙ୍କର ସରସପ୍ରଣାଳୀ ନୁହେଁ । ସାମାଜିକ ଆନ୍ଦ୍ରୁତି ବିଷୟରେ ଆମକୁ ଅନୁକ୍ରମ ସଂଗ୍ରାମୀ କରିବାକୁ ହେବ । ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଧୂ-ସ ନ କରି ତା'ର ସ୍ୱେଦ ସମାଜରେ ଆମକୁ ବଢ଼ିବାକୁ ହେବ ।

ପ୍ରକୃତିର ଆମେ ପ୍ରକୃତ ସହ ବଢ଼ିଲେ, ସେ ଆମକୁ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର, ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଜୀବନ ଦେଖାଯାଉଛି ।

ଗାନ୍ଧିଜୀ ବିଜ୍ଞାନ ବିଭାଗ,
ମହର୍ଷି ସମେତ ଅଧିକାରୀର ଉ,
ଶ୍ରୀମତୀଙ୍କର, କୁଳଦେବୀ-୨

ଦତ୍ତା ଦାସରେ ରହିବ । ତାମ ଶିଳିଗରେ ବୁ ବୁ ବଦା ଭାବି ଶାନ୍ତାଦାସ ଦେଖିବୁ । ଦେବି ଦେବି ହାତରେ ବଦା ଗଣିବୁ । ମାଆ ଶାନ୍ତାରେ ଜାମ ଶୁଣି ହୋଇ ଦେଖିବୁ, ମା'ଦେବ ହୁଅନ୍ତୁ ଦେଖାଇ ହୋଇ ଦେଖିବୁ । ଦେବୀର ବଦା ବେଗୁଣି ଜାମରେ ବସେଇଦେବ ।

କାହିଁକି ପୁଣିମା ଦାସା ପଦ୍ମା ଶାନ୍ତାରେ ଦିବିପଦ ବଦା ଅବଦାନେ ଦେଖିବି ହୋଇ ଶେଷି । ଭେଦ ଦେଖନରେ ମା'କୁ ଦେଖିବୁ । ଅନ୍ଧ ଦୁଃଖର ବଦା ଦାସାରେ ବଦା ବାବଦେ ଦେଖିବୁ ପଦ୍ମା କର । ଶାନ୍ତାଦାସ ପଦାରେ ବଦା ଦେଖିବୁ ଶାନ୍ତାଦାସ ଦେଖିବି ଦିବି ଦେଖିବୁ ଦେଖିବୁ । ଅନ୍ଧ ଦାସା ଜାମରେ ଦିବି ଦେଖିବି ମାଆ ଦେଖିବୁ ଦେଖିବୁ ଜାମରେ ଦିବିଦିବି ଦେଖିବୁ ଦେଖିବୁ । ଦେବୀର ଦାସରେ ଦେଖିବୁ ଦାସାଦାସ ଦେବ ।

ଗୋଟିଏ ଅନ୍ଧାରେ ପଦେ ଦେଖିବୁ ବଦା ଦାସା ଶ୍ରମିକ ପଦାଦାସ ଦେଖିବୁ ଦେଖିବୁ ଦେଖିବୁ । ଦେଖିବୁ ଦେଖିବୁ ଜାମ ଦିବିଦେଖିବୁ ଶାନ୍ତାଦାସ "ଦାସାରେ ଦେଖିବୁ ଦେଖିବୁ" ଦେଖିବୁ ।

ନିର୍ଦ୍ଦାଶ ନିର୍ଦ୍ଦାଶ ଦେଖିବୁ ନିର୍ଦ୍ଦାଶ ନିର୍ଦ୍ଦାଶ । ଦାସାରେ ଦେଖିବୁ ଦେଖିବୁ ଦେଖିବୁ । ଦାସାରେ ଦେଖିବୁ ଦେଖିବୁ ଦେଖିବୁ ଦେଖିବୁ । ଦାସାରେ ଦେଖିବୁ ଦେଖିବୁ ଦେଖିବୁ ।

ଧାଡ଼ି ଧାଡ଼ି ଶ୍ରମିକ ବଦି । ଦେଖି ଦେଖି ଦେଖି ଦେଖି । ଦିବି ଦେଖି ଦେଖି । ଦେଖି ଦେଖି ଦେଖି ଦେଖି । ଦିବି ଦେଖି ଦେଖି । ଦେଖି ଦେଖି ଦେଖି ଦେଖି । ଦିବି ଦେଖି ଦେଖି । ଦେଖି ଦେଖି ଦେଖି ଦେଖି ।

ଦେଖିବୁ ଦେଖିବୁ ଦେଖିବୁ ଦେଖିବୁ । ଦେଖି ଦେଖି ଦେଖି ଦେଖି । ଦିବି ଦେଖି ଦେଖି । ଦେଖି ଦେଖି ଦେଖି ଦେଖି । ଦିବି ଦେଖି ଦେଖି । ଦେଖି ଦେଖି ଦେଖି ଦେଖି । ଦିବି ଦେଖି ଦେଖି । ଦେଖି ଦେଖି ଦେଖି ଦେଖି ।

ଅନ୍ଧ ଦେଖିବୁ ଦେଖିବୁ ଦେଖିବୁ । ଦିବି ଦେଖି ଦେଖି । ଦେଖି ଦେଖି ଦେଖି ଦେଖି । ଦିବି ଦେଖି ଦେଖି । ଦେଖି ଦେଖି ଦେଖି ଦେଖି ।

ଦେଖିବୁ ଦେଖିବୁ ଦେଖିବୁ ଦେଖିବୁ । ଦେଖି ଦେଖି ଦେଖି ଦେଖି । ଦିବି ଦେଖି ଦେଖି । ଦେଖି ଦେଖି ଦେଖି ଦେଖି । ଦିବି ଦେଖି ଦେଖି । ଦେଖି ଦେଖି ଦେଖି ଦେଖି ।

ନାମ ନାମ । ଦେଖିବୁ ଦେଖିବୁ ଦେଖିବୁ । ଦେଖି ଦେଖି ଦେଖି ଦେଖି । ଦିବି ଦେଖି ଦେଖି । ଦେଖି ଦେଖି ଦେଖି ଦେଖି । ଦିବି ଦେଖି ଦେଖି । ଦେଖି ଦେଖି ଦେଖି ଦେଖି ।

ଦେଖିବୁ ଦେଖିବୁ ଦେଖିବୁ ଦେଖିବୁ । ଦେଖି ଦେଖି ଦେଖି ଦେଖି । ଦିବି ଦେଖି ଦେଖି । ଦେଖି ଦେଖି ଦେଖି ଦେଖି । ଦିବି ଦେଖି ଦେଖି । ଦେଖି ଦେଖି ଦେଖି ଦେଖି ।

ଦେଖିବୁ ଦେଖିବୁ ଦେଖିବୁ ଦେଖିବୁ । ଦେଖି ଦେଖି ଦେଖି ଦେଖି । ଦିବି ଦେଖି ଦେଖି । ଦେଖି ଦେଖି ଦେଖି ଦେଖି । ଦିବି ଦେଖି ଦେଖି । ଦେଖି ଦେଖି ଦେଖି ଦେଖି ।

ଦେଖିବୁ ଦେଖିବୁ ଦେଖିବୁ ଦେଖିବୁ । ଦେଖି ଦେଖି ଦେଖି ଦେଖି । ଦିବି ଦେଖି ଦେଖି । ଦେଖି ଦେଖି ଦେଖି ଦେଖି । ଦିବି ଦେଖି ଦେଖି । ଦେଖି ଦେଖି ଦେଖି ଦେଖି ।

ବାଧୁ ଜପଟିଆଦର ଦେବୀ କହୁଛନ୍ତି । ଗୁଣ ଗାୟତ୍ରୀ-
 ଗୁଣ ଦୁଇ ସା । ଗାୟତ୍ରୀ ଗୁଣ ଗୁଣ ଗୁଣ ।
 ଗାୟତ୍ରୀ ଗୁଣ, ଗାୟତ୍ରୀ ଗୁଣ ଗୁଣ । ଗାୟତ୍ରୀ ଗୁଣ
 ଗାୟତ୍ରୀ ଗୁଣ । ଗାୟତ୍ରୀ ଗୁଣ ଗୁଣ ଗୁଣ ଗୁଣ ଗୁଣ
 ଗାୟତ୍ରୀ ଗୁଣ ଗାୟତ୍ରୀ ଗୁଣ ଗୁଣ ଗୁଣ ଗୁଣ ଗୁଣ

ଭାମ ଚିତା କରୁଛି । ଏ ବାସ୍ତବ ବାସ୍ତବ ହୋଇଛି ।
 ଦୁଃସ୍ୱପ୍ନ, ବା, ସମସ୍ତେ ଆଜି ଫେରିବେ ନାହିଁ ନାହିଁ ନାହିଁ ନାହିଁ ।

ତାଙ୍କ ନିଜର ଉଚ୍ଚ ସ୍ୱ-ପର୍ଯ୍ୟାୟ ଗାଥା ହିଁ ସର୍ବୋତ୍ତମ, ଯେବେ
ଅସ୍ତିତ୍ୱର ସମ୍ବନ୍ଧ ନେତୃତ୍ୱ ନିଜର ଜ୍ୟୋତି ବାଣୀ, ଲାଗି ଲାଗି
ସୁନା, ବ୍ୟାଘ୍ର ବାଲ୍ୟର ଚକ୍ରାଞ୍ଜଳୀ ତାଙ୍କ ଚାନ୍ଦନ ସାଗ୍ରାତ
ସମୁଦ୍ଧରି ।

କେବଳ ଜଣେ ଶୁଭକ୍ଷେତ୍ର ଗୋଷ୍ଠୀରେ ଯିବା ପାଇଁ
ଆମେ ଆପଣଙ୍କୁ ନିମ୍ନରେ ଦେଖା ପାଇଁ ନିଜ ନାମ
ଦେବା ପାଇଁ ଅନୁରୋଧ କରୁଛୁ ।

ଭାଗ ୨.୫ ପୃଷ୍ଠା ୧୦୧

ସେ ଅନ୍ତିମତ୍ତି ଲାଗୁନର କଦାଓରେ ବୁଦ୍ଧି ପଡ଼ିବି ।

ଶନୁ ଶବ୍ଦ ପାତ୍ରମୋହନଙ୍କୁ ସ୍ମରଣ ଅନୁଗ୍ରହିତ ହେଉଛି :

“ଭୟ ନା ଦ କି ହୁଏତେ”,
“ହେନ ସେ ତୋର” “ଭୟ ନା କି କି ହୁଏତେ” ।

୨୧୭୫. ୧୭.
୧୭-୧୭. ୧୭. ୧୭.
୧୭-୧୭. ୧୭. ୧୭.

[illegible]

ଦଳେ ସେ ଧ୍ୟାନରବୁ କାନ୍ତା ସେ ଦିଏ ମାନବୀ
କୁଳରେ ଲୁଚି ଉଠି ଯାଉଛି । କାହିଁ ଦକ୍ଷାଗୁ ଉଦ୍ଧିଏ ଦାହି
ନେଇ ଉଡ଼ି ଶୁଦ୍ଧ ନେଇ ଉଡ଼ି ନିଜରେ ବୈଷାଦେବୀ
ଦର୍ଶନ ପ୍ରାଣୀ ଆସେଇ ଉଠିଛି ।

“ତୁମ ନା ବି ତି ତରତୋ”
 ସେନାରେ ଦେଉ ! ତୁମ ନା ବି ତି ତରତୋ”

[illegible]

ବୃତ୍ତିଗତ ଅଭିବ୍ୟାସୀ ପ୍ରମୋଦେନ୍ଦ୍ର ପ୍ରହରାଜ

ମହିଳାମାନଙ୍କ ସମ୍ବନ୍ଧରେ

ଶ୍ରୀ ମୁକ୍ତର ଜେନା

ଏକକ ମହିଳାସମେଲ ମହିଳାମାନଙ୍କ ଏକ ସମ୍ବେଦନାଶୀଳ ଗୁମିକ ଗୁଡ଼ିକ ନାହିଁ ଆସିଥିଲା । ପ୍ରାଚୀନ ସମୟରେ ମଧ୍ୟ ପୁରୁଷ ଓ ମହିଳାଙ୍କର କାର୍ଯ୍ୟରେ ପାରତ୍ୱରତା ଥିଲା । ସେଥିପାଇଁ ଉଭୟଙ୍କର ସମତା ହିଁ ବ୍ୟାପାର ସମାଜର ଉନ୍ନତି ବା ପ୍ରଗତି ପାଇଁ ଚାହୁଁଥିବା ବୁଝାଯାଏ । ତାହା କେବଳ ସମୟ ହୋଇ ପାରିବ ନାହିଁ । ଏହି ଦୃଷ୍ଟିରୁ ୧୯୭୫ ମସିହାରେ ଆୟତ୍ତତାସ ମହିଳା ଦିବସ ରୂପେ ପ୍ରଚଳନ କରିବା ପାଇଁ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନିଆଯାଇ ଥିଲା ଓ ଏହି ମହିଳା ଦିବସକୁ ଆଜି ଆମେ ଗର୍ବ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ରତା ବିଶେଷ ଦେଖିବା । ମହିଳାମାନଙ୍କ ପରିଚାଳନା, କର୍ମ ନିୟୁତି ଓ ସୁରକ୍ଷା ସଂପର୍କରେ ସୁ-ଆନୁସୂଚିତ ଆନ୍ଦୋଳନ ମଧ୍ୟ ହୋଇ ଯାଉଛି ।

ପୁରୀର ଶ୍ରମିକ-ସମ୍ମାନ ପ୍ରଦର୍ଶନ କେନ୍ଦ୍ରରେ ମହିଳାମାନଙ୍କ ପ୍ରତି ସମ୍ମାନ ଓ ପୁରସ୍କାର ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି । ସମସ୍ତଙ୍କର ସମ୍ମାନ-ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଏକ ଚିନ୍ତାଧାରା । ସମସ୍ତଙ୍କର ସମ୍ମାନ-ସମ୍ବନ୍ଧରେ ପ୍ରାଧିକାର ସମ୍ବେଦନା ଶାନ୍ତିରତ୍ନ, ଅନ୍ତର୍ଦେଶିକ, ସାମାଜିକ ତଥା ସାଂସ୍କୃତିକ କାର୍ଯ୍ୟରେ ସମ୍ମାନେ ସେହି ପରିଚାଳନାରେ ସମ୍ମାନ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି । ତାହା କରାଯାଇ ନାହିଁ । ଏ କେନ୍ଦ୍ରରେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଓ ପ୍ରଶାସନ ଦ୍ୱାରା ପୁରୀରେ ଆଣିଆ, ଅମେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେ ମଣ୍ଡଳରୁ ଏ ପ୍ରକାର ପ୍ରସ୍ତୁତ ଗାନ୍ଧୀ ମେଡେଲ, ରାଜାବତୀ ଓ ଇତିହାସର ଶ୍ରୀ ଚାନ୍ଦ ମାତା ବିଜିତାଙ୍କ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ, ରାଣୀ ଲକ୍ଷ୍ମୀବତୀ, ବ୍ରଜବତୀ ଓ ଚିତ୍ରାବତୀ ରାଣୀ ସୁବେଦନା, ରାଣୀ ସୁବେଦନା ସମ୍ବନ୍ଧରେ ସମାନ ଓ ବାଚସ୍ପତି ପ୍ରକାଶନା

ବକ୍ତବ୍ୟ ସମୟ

ପ୍ରଦର୍ଶନ କରିବେ, ତାହା ପ୍ରକାଶନ କରି । ସେଥିପାଇଁ ପ୍ରତିଷ୍ଠାତା ଶ୍ରୀମତୀଙ୍କୁ କୃତଜ୍ଞତା ଜଣାଇବା ପାଇଁ ଏକ ବକ୍ତାବଳୀ ମୁଦ୍ରିତ ରାଶି ପ୍ରକାଶ କରିବୁ—

“ପୁରୁଷ ତୁମେ ତ ସୁବେଦନା କରି କର୍ମେ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦାଉଁ
ଉପକା ମୋହର ଶକ୍ତି ତାହାହିଁ ନିଜର ଲକ୍ଷ୍ୟ ମୁଖି
କଥା ହେଉଥାଉ ଭବିଷ୍ୟତ,

ପ୍ରଶାସନୀ ମୁହିଁ ବିଜୟବତୀ ମୁହିଁର ଅବତାର ନାହିଁ
ନାହିଁ କି ଶାନ୍ତି ପୁର ସୁବେଦନା ପ୍ରକାର ଶାନ୍ତି ହାତେ
ତୁମେ ପ୍ରକାଶ ଅନୁଧ୍ୟାନ କଲେ ତାର ମୁଁ ତ ମାରି ତାହା
ଅଶ୍ରୁ ବାହାରେ କରି

ପୁର ସାହସେ ଶତ୍ରୁ ଉଦ୍ଧାରଣ ଦେଖି ତାହା ଅସୀ ।”

ପ୍ରତିବାର ବିଭବ ନାଟ୍ୟମାନଙ୍କୁ କର୍ତ୍ତାବ୍ୟ ଶ୍ରୀ ଅମେ ମତ ପ୍ରକାଶ କରି କର୍ମରେ ଯେ ଧୂର ହେଉଛି “ବିଜୟବତୀ ବ୍ୟାପାର ଓ ନିରାକାରୀତା । ତେଣୁ ଏକ ମତ ଅନୁସାରେ ଆମ ସମାଜର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଧାରଣା ଥିଲା ସେ ନାହିଁ କେବଳ ସମାଜର ପାଇଁ ଯୋଗ୍ୟ ଓ ଏହା ଛଡ଼ା ସେ ଆଜି ଜିଣି କରି ପାରିବ ନାହିଁ । ନିଜ ଅନ୍ତର ପରିପୋଷଣରେ ଏକଥା ଆଜି ନୂଆ ଏକ ନ ପାରେ, ତାହାହିଁ ନା ଆଜିର ସମୟରେ ମଧ୍ୟ ଉପେକ୍ଷା ଦେଖାଯାଉଛି । ଉପେକ୍ଷା ଯାହାର ମୋହ ମାତ୍ରତା ତାହା ଶ୍ରୀ ମହିଳାଙ୍କ ପ୍ରାପ୍ତି ଗାବରେ ପ୍ରତିବାର ପ୍ରତିବାରରେ ସେହି ମହିଳାଙ୍କୁ ଧୂର କରିବେ, ତାହା ସୁବେଦନା ପ୍ରକାର ଅବିସ୍ମରଣୀୟ । ତେଣୁ ଏକଥା ପାଇଁ ମାତ୍ରତା ଓ ଶାନ୍ତିର ଶେଷରେ ନାହିଁ ପୁରୁଷ ଓ ମହିଳାଙ୍କ ମତେ ନ୍ୟୁନ ନୁହେଁ ।

କର୍ମମାନ ସ୍ୱରୂପ ପ୍ରତିଷ୍ଠାତା ଶ୍ରୀମତୀଙ୍କର ଅନ୍ତର ମନେ ଶାନ୍ତି ସୁଖ ଓ ୧୯ ମସିହା ସେଇ ଦିନ ଓ ତେଜ ବଳାକୁ, ସେହି ଠାରେ ଉଦ୍ଘୋଷିତ ହୋଇଛି—“ନାମା ମହତ୍ତ୍ୱ ସମାଜରେ ନିର୍ମାଣକାରୀତା, ତାହା ଶ୍ରୀମତୀଙ୍କର କର୍ତ୍ତାବ୍ୟ ଧୂରତା ପ୍ରତିଷ୍ଠାତା ହୋଇଥାଏ ଏବଂ ତାହା ପ୍ରକାଶିତେ ମହିଳା ସମାଜର ଲକ୍ଷ୍ୟ ପ୍ରକାର ହୋଇଥାଏ । ତାହା ସୁଖ ଓ ସମୃଦ୍ଧିରେ ସମାଜ ପ୍ରକାର ଓ ପ୍ରଶସ୍ତା ହୋଇଥାଏ ।” । ମନୁ ସୂତ୍ରରେ ମଧ୍ୟ ନାମାମାନଙ୍କୁ ଉଚ୍ଚ ଶ୍ରୀମତୀଙ୍କ ହୋଇ କୁହାଯାଇଛି ।

“ପୁରୁଷ ଶାନ୍ତିର ପ୍ରକାର ତତ୍ତ୍ୱ ଉପେକ୍ଷା ଦେବତା” । ଏକ ପ୍ରକାରରେ ପୁରୀ ମଧ୍ୟ ସୁବେଦନା ଆସେ ଉପେକ୍ଷାରେ ପ୍ରଥମ ମସିହା ୧୯୪୪ ସୁତ, ୨୦ ମସିହା, ସେହିଠାରେ କଥିତ ହେଉଛି— “ନାମା ଓ ପୁରୁଷ ଦୁଇଟି ସହଯୋଗୀ ପକ୍ଷୀ” ।

ଏକ ଭଲ ସାଧନାରେ ମହିଳାମାନଙ୍କ ସଂପର୍କରେ କେବଳ ଆନ୍ଦୋଳନ । ସ୍ୱଳ୍ପ, ସର୍ବମୁଖ ମହିଳା ଶ୍ରମକର୍ମ ନକ ସଂପର୍କରେ ବିଶିଷ୍ଟ ଆନ୍ଦୋଳନ କରିବା ।

ଅନ୍ତର ଶ୍ରମକ ସମାଜରେ ମହିଳା ଶ୍ରମକମାନଙ୍କର ସଂଖ୍ୟା କମ ନୁହେଁ । ପ୍ରତିବାର ସମୟ ଶ୍ରମକ ଶ୍ରମିକ ଏକ ଚିନ୍ତାଧାରା ମହିଳା ଶ୍ରମକ । ଅବଶ୍ୟ ଏହିଆ ଓ ଆଶ୍ରୟ କରି କିଛି ସମୟ ଓ ଅନୁସନ୍ଧାନ ଦେଖିବାକୁ ହେବ ଏମାନଙ୍କ ଆନୁପତିକ ସଂଖ୍ୟା

ଦିଆଯିବ । ଓଡ଼ିଶା ଦୋକାନ ଦାଣ୍ଡିତ୍ୟ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ ଆଇନାନୁଯାୟୀ ଶିଳାନୁସ୍ଥାନମାନଙ୍କରେ ସ-ଧ୍ୟା ୭ ବର୍ଷ ପରେ ନିୟତିରୂପ ବଦଳାଇବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ସ୍ଥପକ ପୂର୍ବରୁ ଓ ପରେ ମହିଳା ଶ୍ରମିକଙ୍କୁ ଏପରି ସମୁଦାୟ ୧୨ ବର୍ଷର ପାଇଁ ହୁଏ ଦିଆଯିବ ।

୧୯୫୨ ମସିହା ଶ୍ରାବଣ ଅକ୍ଷୟ ଅନୁଷ୍ଠାନରେ ଉଦ୍‌ଘାଟନ ଅବସ୍ଥା ଯତୀ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସମୟକୁ ଛାଡ଼ି ଅନ୍ୟ ସମୟରେ ମହିଳା ଶ୍ରମିକଙ୍କୁ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ବ ଉପର ଭାଗରେ ନିୟୁତ କରାଯାଇ ପାରିବ ନାହିଁ । ପୂର୍ବ ସମୟ କାମ ଶେଷ ଓ ପର ଦିନର କାମ ଆରମ୍ଭ ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରତ୍ୟେକଙ୍କୁ ଅତୀତ ପ୍ରାୟ ୧୧ ଘଣ୍ଟା ବର୍ତ୍ତମାନ ନେବା ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିବ ।

ପ୍ରସ୍ତୁତି ହିତ ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ କେଉଁ ମହିଳା ଶ୍ରମିକ ପ୍ରସ୍ତୁତି ଅବସ୍ଥାର ଅବ୍ୟବହାର ପ୍ରବୃତ୍ତି ସେତେ ଦିନ ଅନୁପସ୍ଥିତ ରହିବେ ସେତେ ଦିନ ପାଇଁ ହତବୀର ହେବେ । କୌଣସି ମହିଳା ଶ୍ରମିକ ସଦାସିଦ୍ଧ ୧୨ ଘଣ୍ଟା ନିମିତ୍ତ ନାଚୁମହତ ଉଚ୍ଚ ନିମିତ୍ତ ହତବୀର ହେବେ ହୋଇ ୫ ଧାତାରେ ଉଲ୍ଲେଖ ଅଛି । ଏଥିରେ ୬ ଧାତାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ ରାଜ୍ୟର ସ୍ତ୍ରୀ ପ୍ରସ୍ତୁତିନିତ ଲୋକାକାଶ ହେଲେ ୧୨ ଘଣ୍ଟା ବାଡ଼ ପ୍ରସ୍ତୁତି ପ୍ରତି ସବୁ ଅବୁଦ୍ଧି ସ୍ବାଧୀନ ଏକମାସ ସମୟ ମଧୁରୀ ସହ ହୁଏ ପ୍ରଭାବର ବ୍ୟବସ୍ଥା ମଧ୍ୟ ରହିଛି । ଯଦି ୬ ଧାତାର ବା କିପରିଆ ଅନୁଯାୟୀ କେଉଁ ମହିଳା ଶ୍ରମିକଙ୍କର ଗୋଟିଏ ସକାଳ ଆଏ ଓ ସେ ତା'ର ସେବା ନିୟମିତ 'ତ' ହେଲେ ସେ ତାଙ୍କର କାର୍ଯ୍ୟ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ସେପରି ସେବା କରିବା ପାଇଁ ନିୟମିତ କେତେକାନ୍ତ ସହ ଅଧିକାରୀ ଲେଖାଏଁ ଆଉ ଦୁଇ ଅନ୍ତ ବିଶାଳ ସମୟ ପାଇବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି । ସକାଳ ସମୟ ଯୋଗୁଁ କୌଣସି ମହିଳା ଶ୍ରମିକ କାର୍ଯ୍ୟକୁ ଅନୁପସ୍ଥିତ ରହିଲେ, ସେଥି ନିମନ୍ତେ ସ-ପ୍ରତି ମହିଳା ମହିଳା ଶ୍ରମିକଙ୍କୁ କାର୍ଯ୍ୟକୁ ବରଷାତ କରି ପାରିବେ ନାହିଁ ହୋଇ ଉଲ୍ଲେଖ ରହିଛି । ପ୍ରତ୍ୟେକ ଯଦି କୌଣସି ମହିଳା ଶ୍ରମିକଙ୍କୁ ପ୍ରସ୍ତୁତି ହିତ ଦେବା ପାଇଁ ସ-ପ୍ରତି ମାନ୍ୟତା ମନା କରି ଦିଅନ୍ତି, ସେ ସ-ପ୍ରତିରୁ ଆଦେଶ ପାରିବାତ ୬୦ ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ମହିଳା ଶ୍ରମିକ ଏହି ଆଇନାନୁସାରେ ବିମ ପିତ ପରିଚାଳନ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ନିକଟରେ ଆବେଦନ କରିପାରିବେ । ପରିଚାଳନ ଏପରି ଅନୁପାଳ ପାରିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଉପସ୍ଥିତ ମହିଳା ଶ୍ରମିକଙ୍କୁ

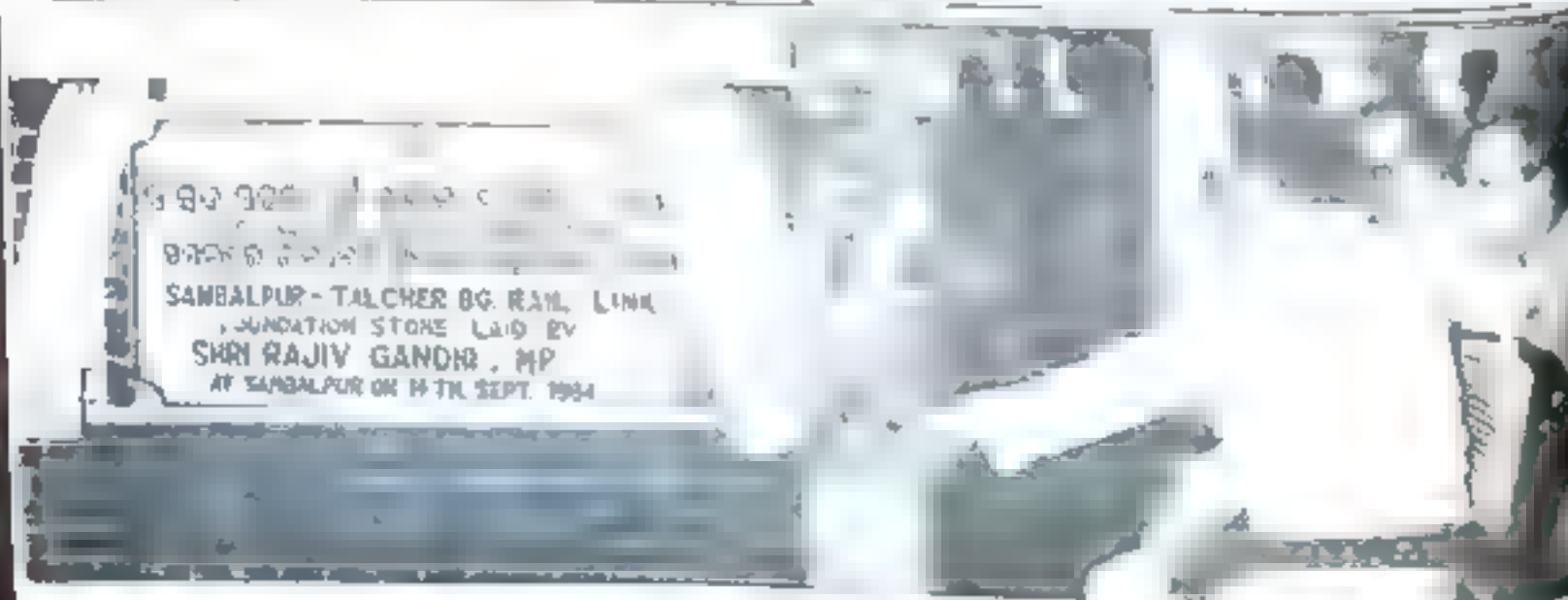
ପ୍ରସ୍ତୁତି ହିତ ଦେବା ସ-ପ୍ରତିରେ ଦିହିତ ଅନୁସନ୍ଧାନ କରି କେଉଁ ଶିଳାନୁସ୍ଥାନର ମହିଳାଙ୍କୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେବେ । ଯଦି କୌଣସି ମାନ୍ୟତା ପ୍ରସ୍ତୁତି ହିତ ଦେବାରେ ଶିଳପ କରନ୍ତି, ସେ ପ୍ରସ୍ତୁତି ହିତ ବାବଦ ସମସ୍ତ ଦେୟ ଦେବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଚିନିମାସ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବାତାବସ୍ଥା ବିନା ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କେ ଶିଳ ନା ଶିଳ ଉପର ବସ୍ତୁରେ ବସ୍ତୁତ ହେବେ ।

ବିଡ଼ି ଏବଂ ଗୁପ୍ତ ନିୟୁତ ବର୍ତ୍ତାବସ୍ଥା ଆଇନ, ୧୯୫୬ ଅନୁସାରେ କ ରଜାନା ଆଇନର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରି ଅନୁପ୍ରାପ୍ତ ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ବାଧ୍ୟ ହେଉଥିବା ସମୟରେ ମହିଳା ଶ୍ରମିକଙ୍କ ଶିଳ୍ପର ଉଚ୍ଚ ପାତ୍ର ଚିନିରେ ଉପସ୍ଥିତ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହି ଶୁଦ୍ଧ ଅଛି ।

ଓଡ଼ିଶା ଠକାଡ଼ା (ଲେବର ଏବଂ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ) ନିୟମାବଳୀ, ୧୯୨୫ ଅନୁସାରେ ୨୦ ବର୍ଷ ବିନା ଚତୁର୍ଥ ମହିଳା ଶ୍ରମିକ ନିଯୋଜିତ ସମସ୍ତ ଠକାଡ଼ାର ସ-ସାରେ ସାଧାରଣ ଶିଳ୍ପରୁ ଉଲ୍ଲେଖ ମହିଳା ଶ୍ରମିକଙ୍କ ପାଇଁ କ ରଜାନା ଆଇନାନୁସାରେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସୁବିଧା ସୁଯୋଗର ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି ।

ଏତକ ବ୍ୟତୀତ ଶ୍ରମିକ ସ-ଗଠନନ ନେ ମହିଳା ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କ ପ୍ରତି ନିଜର ପ୍ରସ୍ତୁତନ ମନେ ଧରି ତାହା କରି ମହିଳାମାନଙ୍କୁ ଦେବତ ସ-ଗ୍ରହୀତର ବା ମ୍ୟୁସିୟମର ବସ୍ତୁ ରହି ନ ଦେଖି ଶ୍ରମିକ ସ-ଗଠନଗୁଡ଼ିକର ନେତୃତ୍ବ ନେବା ପାଇଁ ସେମାନଙ୍କୁ ଅତି ଧରାତ ସହ ସୁଯୋଗ ଦେବା ଦରକାର । ସ-ଗଠିତ ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କୁ ସୁରକ୍ଷା ରକ୍ଷାକୁ ହେବ ସେ ମହିଳା ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କ ସହିତ ଆଉ କିମତ ନେତୃତ୍ବ ଦେବେ ବେଶୀ ସ-ଖ୍ୟାରେ ଆସି ପାରିବେ, ଦେବତ ମହିଳା ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କର ମୁକ୍ତି ଏବଂ ଚଳାଏ ସେ ସୁପ ଓ ସୁଗମ ହେବ, ତ ହା ନୁହେଁ କିନ୍ତୁ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ସୁଯୋଗ ସ-ଗଠନରେ ବହୁ ବର୍ଷର କଳାତ ବାଧି ରହିଥିବା ବହୁ ବ୍ୟାଧି ମଧ୍ୟ ସହଜେ ଦୂର ହୋଇ ପାରିବ । କାରଣ ମହିଳାମାନେ ପ୍ରତ୍ୟେକମାନଙ୍କ ଅଧିକାର ବେଶୀ ଶ୍ର-ଶକ୍ତିତ, ନୀତିବାନ୍ ଓ ବଳ ।

କେତକପୁର
୧୯୬୩-୬୪

ସମ୍ବଲପୁର-ତାଲଚର ବି.ଜି. ରେଳ ଲିଙ୍କର ମୂଳାବଳୀ ପଥର ସ୍ଥାପନ
୧୦ ଭଗବତ ପ୍ରସ୍ତୁତ

ଦିଲ୍ଲୀ ପ୍ରଗତିମହୋତ୍ସବ
ବାଣିଜ୍ୟ ମେଳାରେ

TRADE FAIR at PRAGATI MAIDAN

Dr. J. B. K. Gandhi addressing a
meeting at 107th part anniversary
of the formation of India at
Pragati Maidan, New Delhi, 19th
October 1947.

pt
of
B

ଦିଲ୍ଲୀ
ପ୍ରଗତି ମହୋତ୍ସବ
ବାଣିଜ୍ୟ ମେଳାରେ

ମିଳିତ ସମ୍ପ୍ରଦାନ

174/3

ବିଜୁ ଶତବତ୍ସରୀ
ପ୍ରାଚୀନ ଇତିହାସ

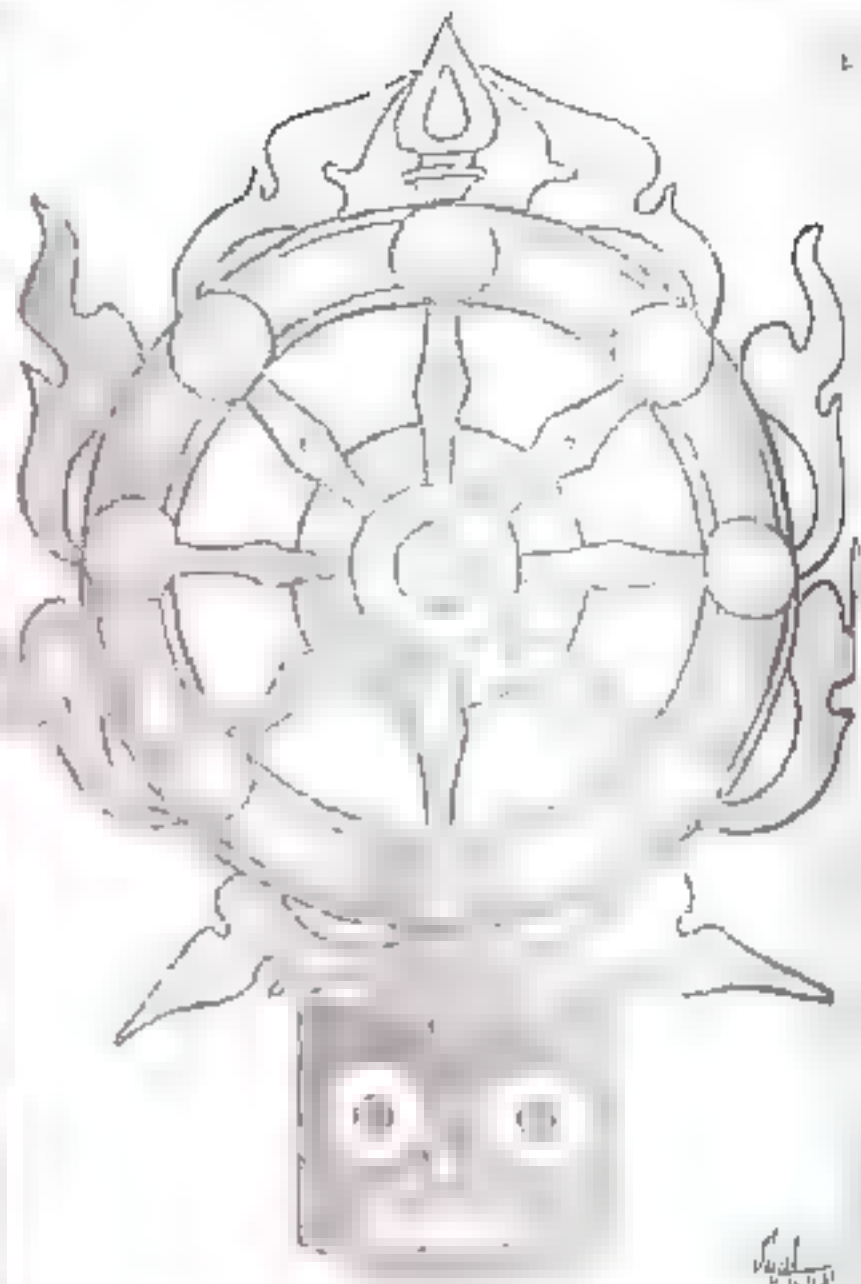

ବିଜୁ ଶତବତ୍ସରୀ
ପ୍ରାଚୀନ ଇତିହାସ

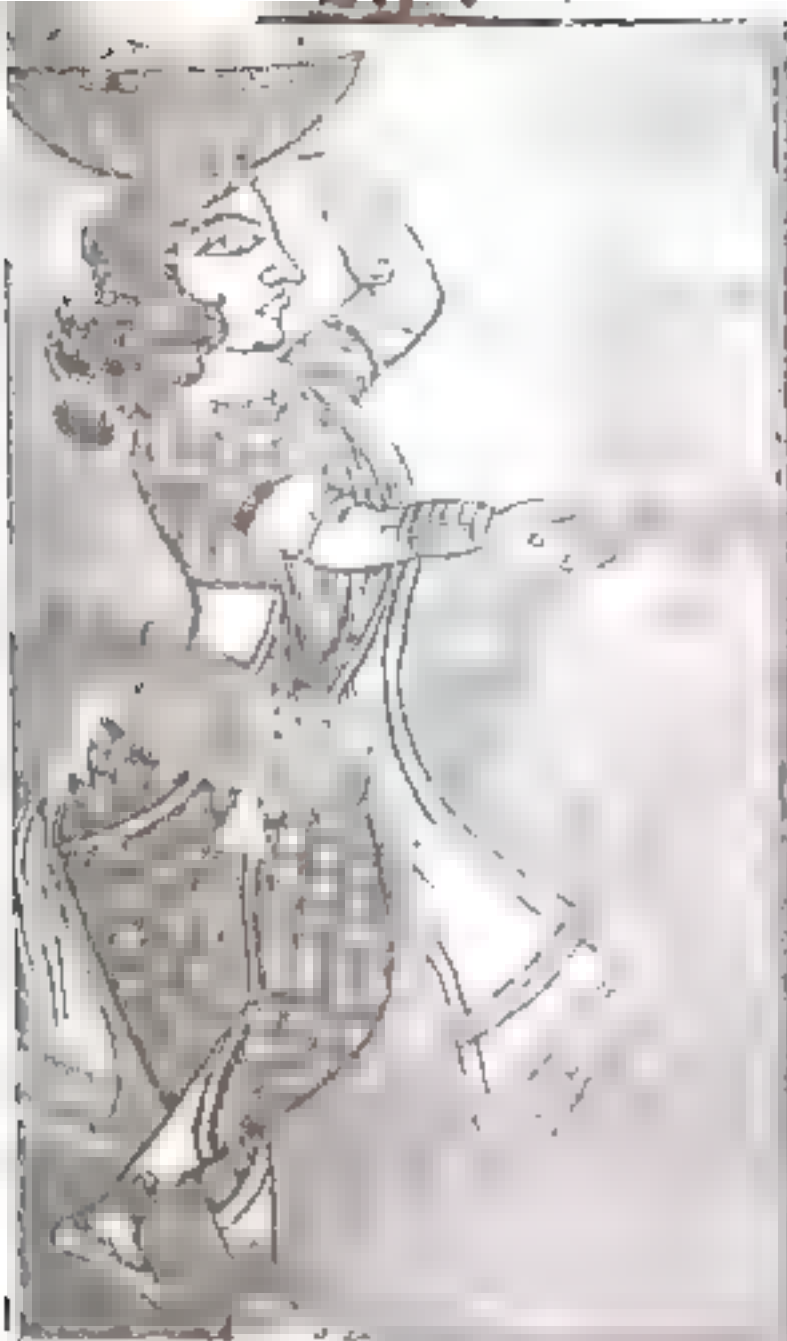
ବିଜୁ ଶତବତ୍ସରୀ
ପ୍ରାଚୀନ ଇତିହାସ

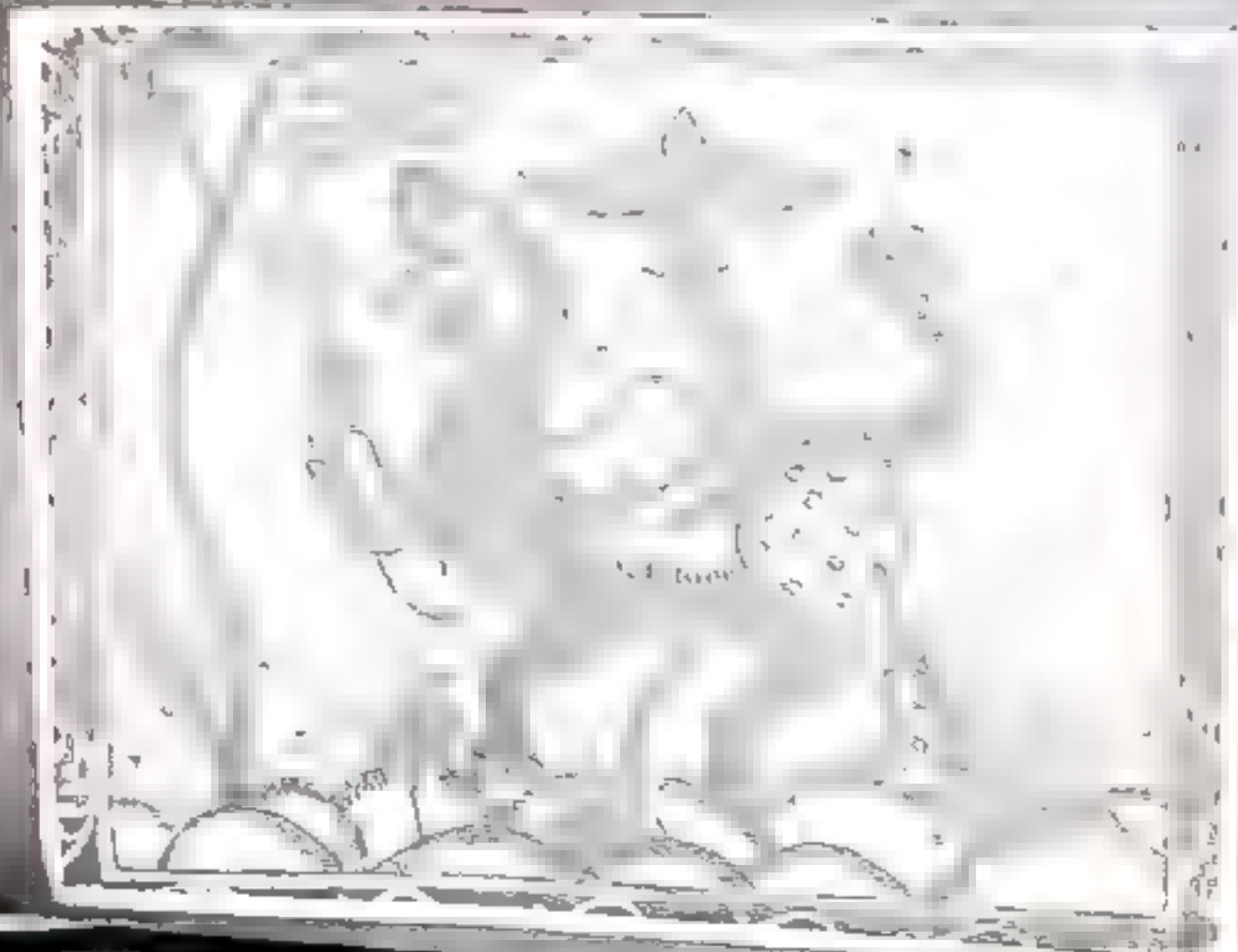

འཇུག་པོ་

འཇུག་པོ་ འཇུག་པོ་ འཇུག་པོ་ འཇུག་པོ་ འཇུག་པོ་ འཇུག་པོ་ འཇུག་པོ་ འཇུག་པོ་ འཇུག་པོ་ འཇུག་པོ་

འཇུག་པོ་ འཇུག་པོ་ འཇུག་པོ་ འཇུག་པོ་ འཇུག་པོ་ འཇུག་པོ་ འཇུག་པོ་ འཇུག་པོ་ འཇུག་པོ་ འཇུག་པོ་

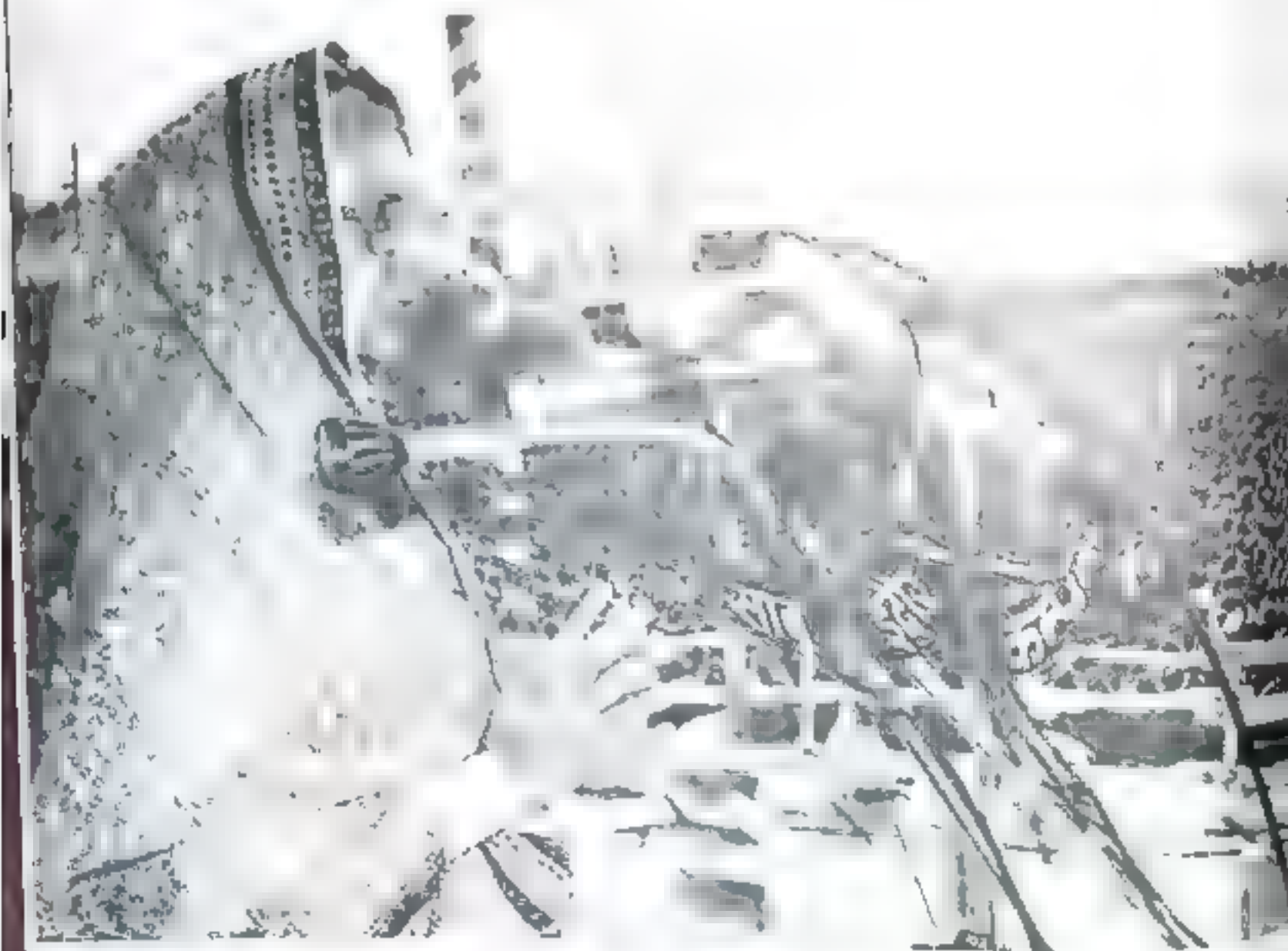

ଅସମ୍ଭବ । ସମାକ୍ଷୀରୁ କଣ୍ଠାହାତୀ ଯେ ଚଳଣୀ ଲାଢ଼ିରୁ
 ଉଠିବା ବା ଉଠିବା ସମୟରେ ଅନେକ ବ୍ୟକ୍ତି ଉଦ୍‌ବେଗରେ ଯିବା
 ଦୂରତାରୁ ଦୂରରେ ରହିବାକୁ ହେଉଥିଲା । ତେଣୁ ଲାଢ଼ିରୁ ଉଠିବା
 ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତି ଲାଢ଼ିରୁ ଉଠିବା ସମୟରେ Electricity pole
 ସହ ଯାହାତ ପାଇ ପାରିବାରୁ । କୃତୀର ପରିସ୍ଥିତି ଦେଖିବା
 କେବଳ ପାଖରେ ଥିବାବେଳେ ବାହାରରୁ ବ୍ୟକ୍ତି ଉପସ୍ଥାପନ
 ସମୟରେ ଲାଢ଼ିରୁ ଉଠିବା ବ୍ୟକ୍ତିର ପ୍ରାଣ ହରାଇବା ।

(୨) ଆଉ ଏକ ପରିସ୍ଥିତି ଦେଖିବା କେବଳ ଲାଢ଼ିରୁ ଉଠିବା
 ପରିସ୍ଥିତି ଦେଖିବା ସମୟରେ ଲାଢ଼ିରୁ ଉଠିବା ବ୍ୟକ୍ତିର ପ୍ରାଣ ହରାଇବା ।

(୮) ଅନ୍ୟ ଏକ ପରିସ୍ଥିତି ଦେଖିବା କେବଳ ଲାଢ଼ିରୁ ଉଠିବା
 ସମୟରେ ଲାଢ଼ିରୁ ଉଠିବା ବ୍ୟକ୍ତିର ପ୍ରାଣ ହରାଇବା । Turning
 ଏକ Curve ଅବସ୍ଥାରେ ଲାଢ଼ିରୁ ଉଠିବା ବ୍ୟକ୍ତିର ପ୍ରାଣ ହରାଇବା
 ଏକ ଏକ ଅବସ୍ଥାରେ ଲାଢ଼ିରୁ ଉଠିବା ବ୍ୟକ୍ତିର ପ୍ରାଣ ହରାଇବା
 ଏକ ଏକ ଅବସ୍ଥାରେ ଲାଢ଼ିରୁ ଉଠିବା ବ୍ୟକ୍ତିର ପ୍ରାଣ ହରାଇବା
 ଏକ ଏକ ଅବସ୍ଥାରେ ଲାଢ଼ିରୁ ଉଠିବା ବ୍ୟକ୍ତିର ପ୍ରାଣ ହରାଇବା

କମାଣ୍ଡର,
 ଓ ଏକ ଏ. ପି. ପାଠ୍ୟ ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକ,
 ଶ୍ରୀମତୀ,

ହରିଜନ ପରିବାହୀ ଗୋପନରେ ଉଦ୍‌ବେଗ

ସମସ୍ତଙ୍କ ହୋଇ ପଡ଼ିଛି । ଶିଶୁ ପାଠଶାଳାର ଅବସ୍ଥା ଓ ଶିକ୍ଷା
କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ଉପରେ ଯଦି ଯେଉଁ ଶିକ୍ଷା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଏ
ବିଶେଷତଃ ଏହି ଉପଯୁକ୍ତ ଭାବରେ ଲୋକଙ୍କର ଜଗଜ୍ଞତା
ଦେବେ ଶିଶୁ ପ୍ରସାଦ ଉପରେ ସମସ୍ତ ଶିକ୍ଷାକ୍ରମ ପରିବେଶ ଦୃଢ଼
ହୋଇ ଗୁଣିଥାନ୍ତେ ବିଶାଳ ହୋଇଯିବ । କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ ଅବସ୍ଥା
ଉଚିତ ଓ ମାନବ ଉନ୍ନତ, ପଶୁପକ୍ଷୀ ଓ ଲକ୍ଷ୍ମୀପାତ୍ର ବିଶୋଧ
ସର୍ବତ୍ର ଏହି ଭାବି ବିପଦର ଅବସ୍ଥା ହେଉ ଅବସ୍ଥାପାତ୍ର ପରିବେଶ

ସ-କାରଣ ସ-ସା ଉପର ବରାଧାର ପରିବେଶ ବିଜ୍ଞାନୀମାନେ
ପାରିବେଶିକ ସ-ପଦର ସ-ଗଣନା ଓ ଜନସ୍ଥ ସ୍ଥାନ ଗୁଣି ପାରିବେ
ନାନା ବ୍ୟବସ୍ଥା ପ୍ରଦାନ କରି ପ୍ରତିବାରେ ଜନଜାଗରଣ ସୃଷ୍ଟି
କରୁଛନ୍ତି ।

ଅଧ୍ୟାପକ, ଭୁବନେଶ୍ୱର ପ୍ରାଣୀବିଜ୍ଞାନ ବିଶାଳ
ଉଦ୍ୟାନ ମେଡେଇ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟ,
ସମ୍ବଲପୁର ।

ଖୋର୍ଦ୍ଧା ସମ୍ବଲପୁର ସ୍ଥାନୀୟ ଶିଶୁମାନଙ୍କ ଉପରେ
ଶିକ୍ଷାକ୍ରମ ପ୍ରଦାନ

କାଳିକା

ଶ୍ରୀ ଆଦିତ୍ୟ ନାରାୟଣ ମିଶ୍ର

[illegible][illegible]

ଦ୍ଵିତୀୟ ଦିନାଦି ଉପକ୍ରମେ ମାଧ୍ୟମରେ ବିଭିନ୍ନ ଜାତୀୟ ଏବଂ
ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଜାତୀୟ ଶାସ୍ତ୍ର ଶାସ୍ତ୍ରୀ । ଗୋଟିଏଟିଏ ଶାସ୍ତ୍ରରେ
ପ୍ରାୟତଃ ଗୋଟିଏ ଏବଂ ଦୁଇଟି ପାଇଁ ଅନୁପାଦାନ
ହୋଇଥାଏ ।

କବିବର ଗଣିତଜ୍ଞ, ଶ୍ରୀରାମ ଚନ୍ଦ୍ର, ଦମାମାତ୍ର
ହୋଇଥିଲେ, ନବନବୀନ ପ୍ରଗତିର ଉପକ୍ରମ ଉପରେ ଗଣିତଜ୍ଞ
ବହୁ ଉପସ୍ଥାପନା ଆଦର୍ଶ ଦେଇଥିଲେ । ଏହି ଗଣିତଜ୍ଞ ଆଧୁନିକ
ପଦ୍ଧତିରେ ବହୁ ପ୍ରକାରରେ ମଧ୍ୟ ଅନ୍ୟାନ୍ୟମାନଙ୍କର
ପ୍ରୟୋଗ ଶିକ୍ଷାଦିଏ । ଶ୍ରୀ କବିରାଜ କେବଳ ଗଣିତଜ୍ଞ
ସଂସ୍କୃତି ଏବେ ବ୍ୟାପକତା ଲାଭକରିଛି ଯେ ତାହା ଗଣିତ
ସାଂସ୍କୃତିକ ପ୍ରାଣରେ ଉଦ୍‌ଘାଟନା ପ୍ରଦାନ କରିଥାଏ । ଆଜି
ଫଳାନ୍ତର ବେଳେ ପ୍ରଗତିର ମହତ୍ତ୍ୱ ମାନବ ମାନବ ମାନବ
ବିଶ୍ୱାସ, ପ୍ରଗତି ଶ୍ରଦ୍ଧା, ସମସ୍ତଙ୍କର ମୁକ୍ତି-ହାସିଦାଂଶୁ ଆରମ୍ଭକରି
ଶାବ୍ଦିକ ଶ୍ରେଣୀ ଶ୍ରୀ କବିରାଜ ପ୍ରଗତି ଏବଂ କୋଣାର୍କ ମନ୍ଦିର
ପ୍ରଗତି ପ୍ରାସାଦିଂସୁ ଆରମ୍ଭକରି ମନ୍ଦିରମାନଙ୍କୁ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ
ପ୍ରାସାଦିଂସୁ ସ୍ୱାମୀମାନଙ୍କୁ ପ୍ରଗତିବାଦରେ ପ୍ରାସାଦିଂସୁ
ଅଭିଭୂତ ହୋଇ ଉଠି । ଏହି ପ୍ରାସାଦିଂସୁ କବିରାଜ ପ୍ରଗତି
ସେବକରୀ ପ୍ରଗତିର ଗୁରୁତ୍ୱ ପ୍ରଦାନ ।

[illegible]

ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଚିତ୍ର ପ୍ରଦାନ କେଉଁ ଘରୁ ଲୋକନୃତ୍ୟମାନ
ଦେଖି ପାରିଥାଏ ସେମାନେ ମଧ୍ୟରେ ନାଚାନ୍ତୁ ପ୍ରଶଂସା ।
ବାଦି ଲୟରେ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ପ୍ରତିପାଦ ଲୋକନୃତ୍ୟରେ ନାଚାନ୍ତୁ ପ୍ର
ତ୍ୟାନ୍ତୁ ପ୍ରଦାନ କରି ଲୋକମାନଙ୍କୁ । ବାଦିର ପ୍ର
ତ୍ୟାନ୍ତରେ ପ୍ରତିପାଦ ଏହି ନୃତ୍ୟର ସ୍ୱରାନ୍ତର ଦେଖିଲେ ଓ ଏହି
ବାଦିର ସ୍ୱର ଲୟ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ପ୍ରତିପାଦରେ, ସ୍ୱର ଲୟ ପ୍ରତିକଳ
ନୁହେଁ ପ୍ରତିକଳ ବାଦିର ସ୍ୱର ଆଉଁଷ ହେଉଛି । ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ
ଏହି ଲୟର ପ୍ରତିକଳ ମଧ୍ୟ ସ୍ୱରାନ୍ତର ପ୍ରତିକଳର ଲୟ
ପ୍ରତିକଳ ଲୟ ।

ନାଟ ଏକ ବୀର ଶବ୍ଦ । ଆଦ୍ୟାତ୍ମ ପାଦାନ୍ତରା ପ୍ରସଙ୍ଗରେ
 ମାୟାବଳୀ ଏହି ଆଦ୍ୟାତ୍ମା ଶବ୍ଦଟି ବାସ ନୁହେଁ । ଏହି
 ପ୍ରାଚୀନ ବେଦମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ନାଟ୍ୟାନ୍ତରା ହୋଇ ଅବତାରଣା,
 କଳାଶାସ୍ତ୍ର, ମାତ୍ର ଓଡ଼ିଶାରେ ନାଟ୍ୟାନ୍ତରା ଗ୍ରନ୍ଥରେ ପ୍ରସଙ୍ଗ
 ପ୍ରମାଣ ମିଳିପଡ଼ିଲେ ମଧ୍ୟ କରନାଥ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କ ଏହି ନାଟ୍ୟର
 ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଶବ୍ଦଟି ନିବିଡ଼ । ଏହାର ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଶବ୍ଦଟି ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣର
 ପରାପରା ଓ ନିତ୍ୟ କର୍ତ୍ତାବ୍ୟରେ ନାଟ୍ୟାନ୍ତରା ଆବଶ୍ୟକତା
 ରହିଛି । ଶ୍ରୀ କରନାଥଙ୍କ ବିଭିନ୍ନ ବେଶମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ

ନାଗାମାନଙ୍କର ପ୍ରଧାନ । ଯେଉଁ ବର୍ଷ ବାବେନାସର ପକ୍ଷର
ଅବିନ ପରିବର୍ତ୍ତେ ଅବିନହୁଏ । ଯେଉଁ ବର୍ଷ ଶ୍ରୀ ବ୍ରହ୍ମା
ନ ବାବେନାସରେ ଉଦ୍ଭବ ହୋଇଥାଆନ୍ତି ।

ପୁରୀ ଜିଲ୍ଲାର ଏହିନୂତନ ପ୍ରାଚୀନ ଯେନୂତନର ପରାମ
ସର ହରିଶି । ବୀର ରାଜପୁତ୍ର ପ୍ରାଚୀନ ଏହି ଯେନୂତନ
ଶ୍ରୀ ବ୍ରହ୍ମାସର ପର-ପରାତୁ ଜଗତ ବରୁଣିବାକୁ ଏହା
ନିଶ୍ଚିତରୂପେ ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ପ୍ରାଚୀନ ଯେନୂତନବୋଧି ରବେବେ-
ନାମେ ଜହୁଣି ।

ଓଡ଼ିଶାର ପ୍ରାଚୀନ ଯେନୂତନକୁ ଜଣାଯାଏ, ନାମ ଏକ
ସେଇ ସେବାଦନ । ଏ ସ-ପର୍ବରେ ଜଣାଯାଏ ଯେ ଅନୁଧ୍ୟାନ
କରେ ଜଣାପଡ଼େ ପା-ବ-ପିତ ବ-ପିତର ବିବାହପାତ୍ର ପ୍ରବେ
ଗାବେଦବର୍ତ୍ତନ ଧର୍ମ ମହାନ ପୁଣ୍ୟ ତାତ୍ପର୍ଯ୍ୟେ ପ୍ରବେ ସର
କରିଥିଲା । ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଦୁଇଜାଣି, ଦଶଶରେ ରାମନାଥ,
ଗଜରରେ ବରୁଣାଥ ଓ ପ୍ରବେଦେ ଶ୍ରୀବତ୍ସନାଥ, ଧର୍ମ ଓ
ପା-ବ-ପିତ ପାଠସଙ୍ଗରେ ସୁବିଦିତଥିଲା । ସପ୍ତଦଶ ଓ
ଅଷ୍ଟାଦଶ ଶତାବ୍ଦୀରେ ମହାନ୍ୟ ସାମବାଦୀନର ଅବୁଦ୍ଧିଆ, ରାଷ୍ଟ୍ରର
ଅଭାବ, ସର୍ବୋପରି ଠଗମାନଙ୍କ ଆକ୍ରମଣକୁ ଉଦ୍ଧାର କରିବା ପାଇଁ
ଏହି ନାଗାବନ୍ଧୁ ବାହାସ୍ୟ ଲେଖିଥିଲେ । ତାତ୍ପର୍ଯ୍ୟରେ
ସର୍ବତ୍ର ଓ ରାଜନୀୟ ସ୍ୱାଧୀନପ୍ରାପ୍ତି ଏହି ନାଗାମାନେ
ବେଳାବେଳେବେଳେ ଯ-ନାମାନଙ୍କୁ ଜଣାପାରି ବରାଣ ଚିହ୍ନି
ପାରିଥିଲେ । ରାଜବର୍ତ୍ତନ ଧର୍ମରେ ମଧ୍ୟରେ ସମସ୍ତ
ଦୁର୍ଦ୍ଦାୟକ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ନାଗାମାନଙ୍କର ଅବଦାନ ବେଶ
ପ୍ରଶଂସନୀୟ ।

ଅତିକାଳ ବେଶରୁଣୀ ଓ ପରିପାତ୍ରୀ ତଥା ଚିତ୍ତଜ୍ଞତା
ନାଗାମାନଙ୍କର ବାକି ସ-ପର୍ବରେ ଅନୁଧ୍ୟାନରେ ଜଣାଯାଏ,
ନାଗାମାନଙ୍କର ବାକି ପାଥାଭିତ୍ତି ଚିନ୍ତାବିଚାରରେ ବିଭବ
କରାଯାଇଥିଲା । ବେଶୁଚିତରେ (i) Physical Culture
(ଶରୀର ସ-ରକ୍ଷା), (ii) Protection (ନିରାପଣ)
(iii) Profate Religion (ଧର୍ମପ୍ରସାର) । ଜାତୀୟତାପ୍ରାଚୀନରେ
ନାଗାମାନଙ୍କ ପ୍ରତି ସମସ୍ତ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ଅନୁସାରେ ଜଣାଯାଏ ।
ନାଗାମାନଙ୍କର ମୁଖ୍ୟ ଚିନ୍ତାବିଚାର ବାସ୍ତବ ଏମାନେ ଜଗତ
ଜଗତକୁ ଓ ବିଶେଷତା ନିରାପଣ ପ୍ରତି ଦୃଢ଼ ଦେଉଥିବା ବୁ
ଏମାନଙ୍କପ୍ରତି ଶ୍ରଦ୍ଧାରେ ଶ୍ରୀ ସମସ୍ତେ ଶ୍ରୀ ସମସ୍ତେ ଶ୍ରୀ
ଶ୍ରୀରାଜିତ ଗଠନ ବେଶ ଅବଶ୍ୟାସ୍ୟ ଥିଲା । ଧର୍ମପ୍ରାଚୀନ
ସ-ପ୍ରସାର ପାରିବାରିକ ସମସ୍ତ ଓ ଧର୍ମାନ୍ତରଣ ସହିତ ତାତ୍ପର୍ଯ୍ୟରେ
ସ-ପର୍ବରେ ଯେନୂତନରୁପେ ବେବେଦବାଦ ଆରାଧନା ପରି
କରିବ । କ୍ରମେ ଏହାକୁ ମନୋର-ଜନ ଓ ଚିତ୍ତବିଶୋଦନ
ନିମନ୍ତେ ନିଯୋଗିତ କରାଗଲା ।

ପୁରୀ ସଦର ସଦର୍ଶିକର, ବିଶେଷତା ସାକ୍ଷୀଗୋପାଳ
ଅକ୍ଷରରେ ଏହି ଯେନୂତନ ବ୍ୟାପକ ଭାବେ ବେଶାପାଏ ।
ଏହି ନିରାପଣ ମୋକ୍ଷ, ସାହିଯାତ୍ରା, ଶୋଭାଯାତ୍ରା ଏବେ
ବ୍ୟାପକ ର ବେ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହୁଏ ଯେ ନିଶ୍ଚି ସାକ୍ଷୀ ଜଣିଲେ ଚି
ନାଗାମାନଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ରୂପେ ଥିବ, ଏଥିରେ ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ ।

ବିଶେଷତା ପ୍ରସ୍ତୁତକାରୀକୁ ତବମସାକ୍ଷୀ ବେଶ ପର୍ବର
ବିଭବ ଚିତ୍ତନ ଅକ୍ଷରରେ ଏହି ନୂତନ ବୁ ସ-ଶ୍ୟାରେ ଅନୁବଦ୍ଧ
୧୭ ବର୍ଷର ପ୍ରସଙ୍ଗ

ହୁଏ । ପୁରୀ ସଦର୍ଶିକର ୧୭ ଶାସନ, ୩୨ କରବାଦ ଓ
ବହୁ ଶୋକ ଶୋକ ବର୍ତ୍ତମାନରେ ପ୍ରବର୍ତ୍ତିତ ବିଶ୍ୱ
ପ୍ରବର୍ତ୍ତନାରେ ନାମା ସାତ୍ରା, ସାହିଯାତ୍ରା ଓ ମେଳମୁଖ
ପରିବେଷଣ କରାଯାଇଥିବା ବେଶ ଯାଏ । ବର୍ତ୍ତମାନ ଶ୍ରୀରାଜରେ
ଆନୁଷ୍ଠାନିକ ଶୁଭିଷ୍ଟ ପେଷାକ ପରିଧାନ କରି ସମସ୍ତ ଭବ୍ୟ
ପରିସର ମଧ୍ୟରେ ନୂତନଶିଳ୍ପୀ ସୁତରା ରୁମିନା ଶୁଭିଷ୍ଟ କରିଥାଏ ।
କ୍ଷେତ୍ର ଶୋକ ପିଲାମାନେ ଏହି ବାଦ୍ୟର ସୁର ସହିତ ନାଗାମାନଙ୍କୁ
ଦେଖି ଶୁଭିତ ଦୃଷ୍ଟିରେ ବାବଦର ମହିମ ଅନୁଷ୍ଠାନକୁ
ଅଥାଚି ଶ୍ରୀରାଜିତ ଶିଳ୍ପୀପାଇଁ ଏହ ଏକ ଭବ୍ୟସ୍ଥ
ନାମାମ । ବାବଦ ଓ ପୌରୁଷର ଶାନ୍ତିଶାନ୍ତି ପ୍ରତୀକ ବହୁ
ବରି ନାଗାମାନଙ୍କ ଆଜି ବିଶ୍ୱ କରବାରେ ଆକର୍ଷଣୀୟ ସାମ
ପ୍ରସଙ୍ଗ କରିବାକୁ ଯାଉଛି । Processional Colourful Dance
(ପ୍ରକାଶ ଶୋଭାଯତ୍ରା ନଚ) ଫିଲ୍ମରେ ଏହାର ସ୍ଥାନ ସ୍ପଷ୍ଟ
ଓ ଏହା ବେଶ ଭବ୍ୟଭାବ୍ୟ ।

ନାଗାମାନଙ୍କ ଶିଳ୍ପ ପରିଧାନ କରିଥିବା ସମସ୍ତ ବେଶରୁଣୀ
ସୁଦ୍ଧ ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଥିବା ଏକ ରାଜନୀୟ ସେବାପରିକ
ବେଶରୁଣୀ ପ୍ରତି ସମାନ । ଏହାର ସମସ୍ତ ବେଶ ଓ
ଆନୁଷ୍ଠାନିକ ବ୍ୟବସ୍ଥା ସୁନିଶ୍ଚିତ ପରା ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ । ଯେତେ
ବିପରି ଆସିଲେ ମଧ୍ୟ ତାତ୍ପର୍ଯ୍ୟ ବେଶରୁଣୀ, ପରିସରୀ ସମସ୍ତ
ବସ୍ତୁକୁ ପ୍ରତିହତ କରିବା ପାଇଁ ସର୍ବଦା କ ଶୁକ୍ର ଥାଏ ।
ସମସ୍ତ ବସ୍ତୁରେ ଆଜି ଦନ ହେଉଥାଏ ଏକ ବ୍ୟାପ୍ତି ଚର୍ଚ୍ଚା ।
ଗୋଟିଏ ବ୍ୟାପ୍ତିର ସ-ପର୍ବ ଶ୍ରୀରାଜି ବେଶ ତକ ଠାକୁ ଆଜି
ପର୍ବର ଅଭାବନ କରିଯିବା ବାହା ଏହା କଷ୍ଟଦେଶକୁ
ସୁଶୋଭିତ କରିବ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ସୁନିଶ୍ଚିତ ପରା ରକ୍ଷା କରି
ପାରିଥାଏ । ଯେହି ଭଳି ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ନାଗାମାନଙ୍କ କପରେ
ଥାଏ, ବଣା ତାର । ବାହା ଏହିଭଳି ଶ୍ରଦ୍ଧା ଯେ ଯେଥିରେ
ଅସଂଖ୍ୟ ଭେଦ କରିବା କଷ୍ଟ । ପ୍ରସ୍ତୁତେ ଧ୍ୟାନୁଚି
ଆବଶ୍ୟକୀୟ ଭାବେ ରକ୍ଷା ଯାଉଥାଏ । ଏହି ଧ୍ୟାନୁରେ
ଯେଉଁ ଭାବ ବେଶର କାଟି ଶ୍ରଦ୍ଧା ଯାଇଥାଏ ତାକୁ ନାଶିଆ
ହୁଏଥାଏ । ଧ୍ୟାନୁକୁ ଧନ୍ୟ ଓ କାଶ୍ଚିଆକୁ ଶ୍ରଦ୍ଧା ଆଶ୍ୟ
ବିଆସାଉଥାଏ । ପ୍ରବର୍ତ୍ତନରେ ଆବଶ୍ୟକ ପ୍ରତିର ବେଶେ
ଧନ୍ୟ ବାହା ନାଗା ଶତ୍ରୁ ପକ୍ଷକୁ ଶ୍ରଦ୍ଧା ନିଶ୍ଚେଦ କରୁଥିଲା ।
ମୁଖରେ ନିଶ, ଦ ଚି, କଟ ଏବଂ ମୁଣ୍ଡ ଉପରେ ଏକ ଗୋଲଜାଣ
ବୋଲ ସିମିତ ସୁଲ ଆଭରଣ କରିଥାଏ । ଏହାକୁ ନାଶିଆ
ହୁଏଥାଏ । ନାଶିଆ ଏବେ ଶ୍ରଦ୍ଧା ହୋଇଥାଏ ଯେ
ଏହାକୁ ଠେଙ୍ଗ, ଚଣ୍ଡା, ଚୀର, ବଣ୍ଡା ପ୍ରମୁଖ ଅସ୍ତ୍ର ଭେଦ କରିବା
ସ-ପର୍ବ କଷ୍ଟ । ଏହି ମହାବଳ ସ ସହଜରେ ରକ୍ଷା ପାଇବାକୁ
ଶେଷ ପର୍ବର ଶ୍ରଦ୍ଧାପ୍ରସ୍ତ ସହଜରେ ପାଇଁ ନାଗ ସ-ପର୍ବ ପ୍ରଶ୍ନ
ହୋଇପାରିଥାଏ । ଜାତକ୍ରମେ ଏହା ଯେନୂତନରେ
ପରିବର୍ତ୍ତ ହୋଇଥିବାକୁ ନାଗାମାନଙ୍କୁ ହାଣ୍ଡିଆରେ ଉନ୍ନତ
ଗୌରବ ଶାନ୍ତି କରୁନାହିଁ ଉଦ୍ଧାପନାକୁ ଦୃଷ୍ଟାତ ରହିଛି
ବେବେଦ ସାମରେ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଓ ହରିର ପୁଣ୍ୟ ବାହୁଗାୟି
ସଜଡାଉନେ ମଧ୍ୟ ଏହି ହାଣ୍ଡିଆରେ ଶୋଭା ପାଉଥାଏ
ନାଗାମାନଙ୍କର ନାମା ସୁଦ୍ଧକରଣ ଏବଂ ବେଶ ପ୍ରକାଶ କରିବା
ମାନବ ପାଇଁ ଆକର୍ଷଣୀୟ ପରିବେଶ ସୃଷ୍ଟି କରି ପାରିଥାଏ ।

ନାଗାମାନଙ୍କ ଶିଳ୍ପର ବହୁରେ ଏକ ପ୍ରକାର ଶିଳ୍ପୀ କଳିତ
ଶୋଭାପାଏ । ଏହି କଳିତ ମଧ୍ୟରେ ଦର୍ପଣ ସ୍ଥାନ ପାଉଥାଏ ।

[illegible]

ସେ ଯୋଗୁଁ ବ୍ୟକ୍ତି ଗୋରୁଷ୍ଠ ଓ ବାହାଘରା ନେବା
ପ୍ରାପ୍ତବିଧି ।

ଅବିଭାଜି ନାଗାଲ୍ୟାନ୍ଦ୍ରୀ ଶ୍ରେଣିରେ ଅବସ୍ଥାରେ ରହିଛି ।
 ସା' ଗହଳିରେ ଏହି ନୂତନ ପାଇଁ ଠାକୁରାଣୀଙ୍କ ନିକଟରେ
 ପାଚେତା ପାଏ । କୃଷିର ଅଛି, ଯେଉଁ ଗନ୍ଧାଜନାରେ
 ନୂଆ ମୁଣ୍ଡରେ ପଡ଼ିଛି, ତାଙ୍କର ପରମାତ୍ମା ଠାକୁରାଣୀଙ୍କୁ
 ପ୍ରାର୍ଥନା କରି କହନ୍ତି "ମା ମୋ ପୁଅ ତୋ ପରି ପର୍ବତାଣୀରେ
 ନାଶ ହେବ, ତାକୁ ବଢ଼ାଇଦେ", ଯାହା ବସନ୍ତ ହେବା
 ପରେ ଆଦ୍ୟାତ୍ମାୟ ହେଉ ସାମଗ୍ରୀ ଠାକୁରାଣୀଙ୍କୁ ଅର୍ପଣ
 କରି ନାଗାଲ୍ୟାନ୍ଦ୍ରୀରେ ନୂତନ ପାଇଁ ସମ୍ପଦ ହୁଅନ୍ତି ।

ବର୍ତ୍ତମାନ ଏକ ହିସାବକୁ ବୁଝା ଉଠିଛି ଯେ ଲୋକେ ଏ
ମାତ୍ରାରେ ଦେଶ ଯୋଗାଇ ପାରି ଅନୁଧ୍ୟାନ ଏକ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଗଲା
ଅବଶ୍ୟକତା ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ । ବର୍ତ୍ତମାନ ସମ୍ଭାବନା ନିଜା ଓ ସା-ସୁପ୍ରି
ଶେଷରେ ପ୍ରକୃତ ବିବେଚନା ପାଇଁ ଉଦ୍ୟମ କରୁଛନ୍ତି ।
ନୂତନଶିକ୍ଷାମାନଙ୍କୁ ଯେନପନ ପ୍ରଦାନ କରିବା, ବୃଦ୍ଧିଦେବା,
ଏବଂ ଅଧିକ ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକ ପ୍ରଦାନ କରିବା ଓ ପ୍ରମୋଦ
ପ୍ରଦାନ କରିବା ପ୍ରତି ଉଦ୍ୟମ ପ୍ରଶଂସାପାତ୍ର ଓଡ଼ିଆ
ସମ୍ପାଦକ ମାନଙ୍କ ଏକାଠି ଯୋଗଦେଇ କେନ୍ଦ୍ରୀୟସ୍ତରରେ ପଦାଶ୍ରମ
ପାଇଁ ଆଶାକରୁଥିବା ଉଦ୍ୟମ କରିବେ ବୋଲି ବିଦ୍ୟାରେ ।

ଉତ୍ତର ସଙ୍ଗୀତ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟ ଓ ମୟୂରଭଞ୍ଜ ସ୍ଥିର
ମୃତ୍ୟୁ ଚାରିମନେଇଁ ତଳି ଭାବ୍ୟରେ ଆସୁଛି ଥିବକ ଲେଖନମୃତ୍ୟୁ
ଶିଳ୍ପାଦେବମାନ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରାଯିବା ଦରକାର । ସରକାର ଯଦି
ବିଜ୍ଞା ପ୍ରସାରୋପକରଣରେ ଜଳା, ପାଣିତ୍ୟ, ଉପାଦାନ ବିଜ୍ଞାନ
ଜଳାପି ସମସ୍ତ ନୁହେଁ । ଗୁଡ଼ ଏକାକୀ ଜାତୀୟ ପ୍ରତିଯୋଗିତା
ଦେଲେ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ବିଶିଷ୍ଟ ଲେଖନମୃତ୍ୟୁ ମୃତ୍ୟୁମାନଙ୍କ ପରିବେଷଣ
କରାଯାଇଥାଏ । ମୃତ୍ୟୁକ ଦର୍ଶନ କାରୁଣ୍ୟରାଶି ସାଧାରଣତଃ
ବିବେକ ପଦ୍ମରେ ବଢ଼ିଲେ ଭାବ୍ୟର ଲେଖନମୃତ୍ୟୁମାନ ବିଭାଜନ
ମନବିଜ୍ଞାନରେ ପରିବେଷଣ କରାଯାଇଥାଏ । ଚଳିତଦର୍ଶ ଏହି
ବିବେକରେ ନାମ ମୃତ୍ୟୁ ପରିବେଷଣ କରାଯିବ ପାଇଁ ଚାଲି
ସରକାର ସୁପାରିଶ କରିଥିବା ଜଣାଯାଏ ।

୧୭:୦୫.

ଦିବ୍ୟ ଶ୍ରୀମତୀ ପ୍ରମିଳା
ପ୍ରମିଳା, ଭୁବନେଶ୍ୱର

ଉତ୍ତରରେ ନିଜର ଶୈଳଦୋହର ଶାସ୍ତ୍ର ପଢ଼ିବାକୁ
 ଚାଲିବା ଏହାକୁ ଚାହିଁବାକୁ ଲାଗିଲା, ଲାଗିଲା ଓ
 ଅଭିଯୋଗ । ଏହିପରି ଚାହିଁବାକୁ ଲାଗିଲା, ଲାଗିଲା ଓ
 ପରମ୍ପରା ନିଜର ଶୈଳଦୋହର ଶାସ୍ତ୍ର ପଢ଼ିବାକୁ
 ଲାଗିଲା, ଲାଗିଲା ଓ ଅଭିଯୋଗ ।
 ଲାଗିଲା, ଲାଗିଲା ଓ ଅଭିଯୋଗ ।
 ଲାଗିଲା, ଲାଗିଲା ଓ ଅଭିଯୋଗ ।

ଜାନକୀ ବରୁଣ ପଟ୍ଟନାୟକ

ବର୍ତ୍ତମାନ ଆମର ରାଜ୍ୟ ସମାଜରେ ଯୌତୁକ ନେତା
ଏକ ସଂଜ୍ଞାମତ କ୍ୟାପିରେ ପରିଣତ ହୋଇ ଯାଇଛି । ପୂର୍ବ
ସମୟ ପ୍ରଥମେ ପ୍ରତି ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଏବେ ଉକ୍ତି ସ୍ତମ୍ଭ, ବି. ଶି.
ପାରିଶ ଦେବେ ମୁଁ କା ମୋତ ପୁଅ କ'ଣ ଅନ୍ଧମ, ଅସାଧୁ
ତା'ପାକୁ ଅଧିକ ଯୌତୁକ ଆଣି ଦାରିଦ୍ର୍ୟ ନୁହ । ଏହା ଦେଖି
ଆମ ସମାଜର ତଥାକଥିତ ଶିକ୍ଷିତ ସଭ୍ୟ ମଣିଷମାନେ
ବିଭିନ୍ନ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଓ ସେହିପରି ମନୋଭାବ । ଆମର ସମାଜ
ବର୍ତ୍ତମାନ ଚିନ୍ତାଧାରା ପ୍ରକୃତି ପରିବର୍ତ୍ତନ ଯୌତୁକ ସଙ୍ଗରେ
ଦେଖି କହିଲେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ହେବ ନାହିଁ । ଯୌତୁକର ବିଚାର
ପାତ୍ର ପର ପୁର ବାରି ନୁହଁ । ଯୋଗ୍ୟତା ପ୍ରତି ମଧ୍ୟ
ସମ୍ୟ ଗୁଣ ନାହିଁ । ଚିନ୍ତିତ୍ରୁ କେହି ଦେଖୁ ନାହିଁ
ସମସ୍ତେ ଦୃଢ଼ମତି ବିଚାର ପରେ ବଦଳରେ ମାନ
ବଦଳ କରିବା ପାଇଁ ଆମର ଯୌତୁକ ଦୃଢ଼ମାନ ।

ଶିକ୍ଷିତ ଯୁବକ ଓ ତାଙ୍କର ସ୍ତ୍ରୀର ପିତା ମାତା ଅଭିଭାବକ-
ମାନଙ୍କର ଏହି ସମ୍ମାନସ୍ଥାନ ଓ ହାତ ମନୋହର ସେ ଶୌଣ୍ଡି
ପରା ସମାଜରେ ଦିରଘ ।

ଅନ୍ୟ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଯୌବନ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଛିଅଟି ଦେବେ ପରିମାଣରେ
ଦେଖା ଦାହା ମଧ୍ୟ ଅଗ୍ନି ଚିହ୍ନ କରୁଥିବା ଦରଦାର ।
ପିତାମାତା ବା ଅଭିଭାବକମାନେ ତାଙ୍କ ବିବାହ ଠିକ୍ କରନ୍ତି ।
ଛୁଆଁ ପୁଅ ଭଗ୍ନ ପାତ୍ରଟିଏ ପାଉଁଶ ପୁଅ ନିରାଶିତ ହୋଇ
ବଢ଼ା ଯୌବନ ଦେବ ପାଇଁ ନିଜର ଅନ୍ଧାରୀ ସ୍ବେଦ ପ୍ରତିଛବି
ଦେଇ ଦିଅନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ଠିକ୍ ସମୟରେ ହୁଏତ ତାହା ସମସ୍ତ
ହୋଇ ପାରେନା । ବିରଜେନ୍ଦ୍ରାସ୍ତ୍ର ପୋଷିଯାଏ, କି ହେଲେ
'ଶିକ୍ଷିତ' ଲାଗରେ ତାଟିଆ କାମୁଡ଼ିନ' ପରି ଦୋହଟି ଚପରେ
ସ୍ବଳେ ଅଳସ୍ୟ ଅତ୍ୟାସ୍ବର ଅଥଚ ସେ କାହୁଁ ନିରାଶାଧି ।
ଶୁଣି ଯୁଗର ଲୋକମାନେ ଅଗ୍ନି ହେଲେ କୁହନ୍ତି ନାହିଁ ସେ
ଯୌବନ ଦେବାଣୀ କୌଣସି ପ୍ରତିଛବି ଦିଅନ୍ତି ଦେଇ ନ ଥିବ ।
କିନ୍ତୁ ସେ ନିଜି ତମା ଲୋରେ ଓ ଶେଷରେ ମରଣରୁ ସରଣ
କଲେ ଏହିପରି ଅସଂଖ୍ୟ ଅମାନୁଷ୍ଠାନ ଅବିଚ୍ଛେଦ୍ୟ
ଭବ ହରଣ ପାଠି ଆମ ଦେଶର ପ୍ରତି ଗ୍ରାମ, ପ୍ରତି ଗ୍ରାମ, ପ୍ରହର
ଓ ଗ୍ରାମ୍ୟରେ ଦେଖାଯାଉଛି ଓ ସଂଖ୍ୟାରେ ପ୍ରତିଦିନ ବୃଦ୍ଧି
ପ୍ରକାଶରେ ଲାଗିଛି ।

ଏକ ସମାଜୀୟ ଜଣ ପ୍ରତିଷ୍ଠି ସେ, ଶାନ୍ତିଧାମୀ ଦିଶୁଥିବା
ଏହି ଯୌବନ ପୁଅ ହୁଏତ ଓ ଅମାନୁଷ୍ଠାନ ସଂଖ୍ୟା
ସ୍ବଳ ଚିହ୍ନ । ଏହା ପରେ ପରେ ଗର୍ଭିଣ ଲଗତ ସ୍ବଦେଶ ଓ
ଗାନ୍ଧିଜୀ, ପ୍ରୋଫେସର ଯୌବନକର୍ମିତ ହୁଏତ ବା ମୃତ୍ୟୁ
ସତ୍ୟ ବହୁ ଗୁଣରେ ବଢ଼ି ଉଠିଛି । ଅମ ପ୍ରତିଶ୍ରାବେ ବହୁ
ବଡ଼ ସହର ଅଧୀନ, ପୁରୀ, କଟକ ଓ ବାଲେଶ୍ବର ଦିଶୁଥିବା
ଯୌବନ ମୃତ୍ୟୁ ସ୍ବଳ ଚିହ୍ନ । ପ୍ରତିଦିନ ଦେଶର ଓଡ଼ିଆ
ସମସ୍ତ ସ୍ବପ୍ନରେ ଯେଉଁ ସମାଜମାନ ଦହାଉଛି ତାହାକୁ ବିରାଜ
କଲେ ଜଣ ଯାଏ ସେ, ଓଡ଼ିଆରେ ଯୌବନକର୍ମିତ ମୃତ୍ୟୁ
ସଂଖ୍ୟା ଦିନକୁ ଦିନ ପ୍ରାୟ ବୃଦ୍ଧି ପାଇବାରେ ଲାଗିଛି । ଦେଶ
ଆମର ଓଡ଼ିଆରେ ବଢ଼ିବୁ ମେଢ଼ାକର ସଂଖ୍ୟା ଅଧିକ ହେଲେ
ମଧ୍ୟ ଯୌବନ ନେତାରେ ସେ ଅମେ ଅମୃତରାସ ହୋଇ
ପାଣିରୁ ତାହା ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଭାବେ ବିଚାର ବିଷୟ । ବିବାହିତ
ଓଡ଼ିଆ ଲୋକମାନେ ଶାଶ୍ବତର ଲୋକ ଅତ୍ୟାସ୍ବର ସ୍ବଳ ନ
ପାରି ଅମାନୁଷ୍ଠାନ ପଥ ଦାହି ନେଇଛନ୍ତି, କି ହେଲେ
ସେମାନଙ୍କୁ ଅନ୍ଧୋଶ୍ରୀରେ ଯୋଡ଼ି ଦିବା ବିଷ ଦେଇ ମାରି
ଦିଅନ୍ତି । ଯଦ୍ବତାନ୍ତ ଦୁଃଖଦୟା ହେଉଛି ଯୌବନ ମୃତ୍ୟୁ
ବା ହତ୍ୟା ପାଇଁ ଦାହା ସ୍ବାମୀ, ଯେଉଁ ମଣିଷକୁ ମରାଯାଏ,
ତାଙ୍କର ପିତା ଓ ଶାନ୍ତିଧାମୀ ବିବାହ ଦାହା ଗର୍ଭ ହିଁଟି ତା
ବାଦନର ଏକ ଶ ଆପଣାର ସାଥୀ ଭାବରେ ଦାହି ନେଇଥାଏ ।
ଦୋହଟିକୁ ନାହିଁତେଲ ବା ତାର ମୃତ୍ୟୁର ଦାହର ହୋଇ
ନିଶ୍ଚୟ ସ୍ବାମୀ ସୁଖି ଅଗ୍ନି ବିବାହ କଲେ । ଏହିପରି
ଭବ ହରଣ ଆଜି ଆମ ସମାଜରେ ଅବ୍ୟାଧି ।

ଏହି କରକଟି ପୁଅ ଓ ଦିଲୋପ ପୁଅ ଲୋକସଭା ଓ ଲୋକ-
ସଭାରେ ଅନେକ ବର୍ଷ ବିଚାର ହେଉଛି, ୧୯୫୧ ମସିହାରେ
'ଯୌବନ ନିରୋଧ ଆଇନ' ପ୍ରଣୟନ ହୋଇଥିଲା । କିନ୍ତୁ ଏହାରେ

କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୋଇଛି ତାହା କେହି ଯେଲେ ଦେଖାପାରିନାହିଁ ।
ଏହାର ଏକମାତ୍ର ଲାଭ ହୋଇଛି ଅନ୍ଧାର ବାନ୍ଧୁ ଏପରି ଏକ
ପ୍ରାମାଣିକ ବ୍ୟାଧିକୁ ବୃଦ୍ଧ କରିପାରିବ ନାହିଁ । ଏହିପରି ଦରଦାର
ଦିନଟେକି ଓ ବହୁ ଦିନମତ । ଦେଶମାନେ ବହୁ ବିବାହ ଦେଇଦେ
ଯୌବନ ଦିବୁଥିଲେ ଲୋକ ସମିତିରେ ଉପସ୍ଥାନ କରୁଥା ଦିଅନ୍ତି
ସେମାନେ ପୁଅ ସଂଖ୍ୟାକୁ ନିଅନ୍ତେ ଅନ୍ଧେ ଚଳେ ଲୁଚିପିଚୁ ବା
ଆଉ ଏ ଏକ ଦୋଷ ହାତରେ ଚଳାଉ ଅତି ଦେଶଦିଅନ୍ତି । ସ୍ବାମୀ
ସେତେ ଅପରାଧୀ, ମଦ୍ୟର ଓ ଉଦ୍ବେଗ, ଉପାଦାନ ଅନ୍ଧେ ହେଲେ
ମଧ୍ୟ ଜଣାପଡ଼ି ଚଳୁଥିବା ବାହୁ ବିଷି ଶାନ୍ତି ବିଆସାଏନାହିଁ, ତେବେ
ସାମାନ୍ୟ ଧନପାଇଁ ଗୋଟିଏ ନିରାଶ ବାଦନରୁ ନିଶ୍ଚେଷ
କରିଦେବାରେ ଯଥାସର୍ବତ୍ର କେଉଁଠି ?

ବିନପିସ ଦେଶରେ ସ୍ବାମୀର ଚିତାସ୍ଥିତି 'ସତ୍ୟ' ଦେବା-
ପାଇଁ ବହୁ ଅନୁବିଚାର କରୁଥିଲା । ଅନେକ ଅସ୍ବ ବସବା ଓ
ଲୋକର ଅନିଚା ଅଗ୍ନି ସେମାନେ ଦାହାହୋଇ ସ୍ବାମୀର
ଚିତାକୁ ଲୋକ ଦେଉଥିଲେ । ଗାନ୍ଧୀ ସାମନ୍ତୋପନ ମତ, ବିଦ୍ୟା-
ସାଗର ପ୍ରଭୃତି ସମାଜ ସଂସ୍କାରକମାନଙ୍କର ଅସ୍ବ ଓ ପରିଚ୍ଛନ୍ନ ଓ
ଆମାଦିବ ଅନ୍ଧୋଦନ ପରେ ଏହି ଅମାନୁଷ୍ଠାନ ପୁଣି ଲୋପ
ପାଇଲା । ଦେବମାନେ କୁଟିପାରିଲେ 'ସତ୍ୟ' ଦେବାପାଇଁ ଅନିଚା
ସତ୍ତ୍ବ ଗୋଟିଏ ମଣିଷକୁ ଗୋଟିଏକା ମହାପ୍ରାଣ, ମୃତ୍ୟୁ ବଦଳାଏ ।
କିନ୍ତୁ ଆଜି ନିଜେ ସ୍ବାମୀ ନିରାଶାଧି ଶାନ୍ତି ଗୋଟିଏ ନାହିଁ
ଦେଇଛି । ସ୍ବାମୀର ଚିତା ବଦଳିଲେ ସ୍ବାମୀ ଗୁରୁରେ ହିଁ ଅନୁଦାତ
ହୋଇ ମୃତ୍ୟୁ ବରଣ ହେଉଛି । ତେବେ ଦର୍ଶନୀର ଶକ୍ତି ଆମ ସମାଜରେ
କେଉଁ ହେଲେ ବିଦ୍ୟାସାଗର ବା ସାମନ୍ତୋପନ ନାହାଣି ? ନିତିଦିନ
ଅନ୍ଧୋଦନ ଅନ୍ଧୋଦନ ବିଷ ବିବାହ ନ ମଳ ମଧୁର ସ୍ବପ୍ନ ପାଇଁ ସତ୍ୟା
କରିବା ବଦଳରେ କଣ କେବଳ ଦୁଃସ୍ବପ୍ନ ବିଷରେ ଅନିଚାହିତ
କରିବେ ? ଏହାର ସରଳ ଆଜି ଏ ଦେଶର ବହୁ ଶିକ୍ଷିତ ଯୁବକ-ସ୍ତ୍ରୀ
ଆଜି ଭିତରେ ହିଁ ରହିଛି । ଦେବତା ତାହାର ସ୍ବଳାସ ଦରଦାର ।
ସେମାନେ କଣ ସମସ୍ତେ ନ ବଳେ 'ବିବାହ ବର୍ଜନ' ଅନ୍ଧୋଦନରେ
କୃତା ହୋଇ ପାରିବେ ନାହିଁ । ଏ ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ମହାକୁଳାକ୍ଷୀ ଅଗ୍ନି
ଜନ୍ମାମାନଙ୍କୁ ଉପଦେଶ ଦେଉଥିଲେ ସେ, ଯଦି ସେମାନେ ବିବାହ
ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଅନ୍ଧେ ଦେବାକୁ ବହୁ ଲାଭରେ ଅସ୍ବାକାର ଲଗତି ତେବେ
ସମାଜର ଅବସ୍ଥା ଉପହେବ ? ଯୌବନ ବାଦନାମାନେ ବହୁ
ଅବେଷରେ ଅନ୍ଧ କେଉଁ ଦେଶକୁ ଯିବେ । ପ୍ରତିଦିନ ଶିକ୍ଷିତ ଯୁବକ
ଅଗ୍ନି ବିଷ କରନ୍ତୁ ସେମାନେ ହୁଏତ ମୋଟା ପଟର ଯୌବନ
ଦେଇ କଣ ବିଦେଶ ଯେଉଁ, ଆଉ ଏ ଏକ ବାଦନକୁ
ବିବାହ କରିପାରିବ କିନ୍ତୁ ଅନ୍ଧ ପିତାରେ ପିତୃବୃତ୍ତ ଯୌବନ ଦେଇ
ମପାରି ତାଙ୍କ ପରି ଯେଉଁ ସୁଖି ଅନ୍ଧ ଦେଶ ଝୁଲିଲେ ତା' ପାଇଁ
କଣ ସେମାନଙ୍କର ଦୌଣ୍ଡ୍ୟ ଦର୍ଶନ ନାହିଁ ବା ସେମାନେ କଣ
ଦାହାମୁଣ୍ଡି ? ପ୍ରଭୁ ଯୌବନ ଦେଇ ସେମାନେ କଣ ଲୋଭପ
ସ୍ବାମୀ, ଶୁଣି ତା' ଶାନ୍ତିର ସ୍ବଳ କୁଟିପାରିବେ ? ପ୍ରତିମା' ମାନେ
ଅଗ୍ନି ବିଷାକରି ଦେଖନ୍ତୁ ସ୍ବତ୍ବାଏ ଯୌବନ ଦେଇ ହିଁ ଅନ୍ଧ ଦୋହ
ସରଳ ପାଇଁ ବା 'ଅନିଚା' ଦୋହରୁ ମୃତ୍ୟୁ କରିବା ପାଇଁ ସେମାନେ
ଯେଉଁ ଅମଣିଷ ପାଖରେ ସତ୍ୟାନୁବୃତ୍ତି ବିଷି ଦିଅନ୍ତି ତାର ଫଳାଫଳ
କଣ ବିଷେ ଉପାଦାନ ଦେବନାହିଁ ?

ଆଧୁନିକ ଶିକ୍ଷାଦାୟୀରେ ମାଜିତ ଯୁବକମାନଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ଏପାରେ
ଗୋଟିଏ ପ୍ରଶ୍ନ-ଯୌବନ ପାଇଁ ନିଜର ସ୍ବଳ ଦୁଃଖର ସନ୍ଧାନକୁ

ଜୀବନ ହତ୍ୟା କରିବା କଣ ବହୁଦିନ ପୂର୍ବେ ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକାରେ
'ଡିଗ୍ରୀ' ମାନ୍ୟତା ଦିଆଯାଇ ପାରେ ନାହିଁ ?
ଆମେରିକାରେ ଗଣତନ୍ତ୍ର ଓ ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ସ୍ତରୀୟ ଏହି ଉପାଦାନ
ସ୍ଥାପନ ହୋଇଥିବା ସତ୍ୟ ଯଦିଓ କିନ୍ତୁ ଜାତୀୟ ସମାଜରେ 'ଯୌତୁକ
ହତ୍ୟା'ର କଣ ଶେଷ ନାହିଁ ।

ଗତ କିଛି ଦିନ ତଳେ ଯୌତୁକ ବିପ୍ଳବରେ ସର
ସମିତିରେ ବହୁ ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ସ୍ତରୀୟ ହୋଇଥିଲା । ଏପରିକି
ଆମେରିକା ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ମଧ୍ୟ ବିନା ଯୌତୁକରେ ବିବାହ
ପାଇଁ ଉପାଦାନ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲା । କିନ୍ତୁ ତାହା ଜର୍ମାନୀ
କେନ୍ଦ୍ରରେ ଜାତୀୟତା ହୋଇଛି ଗଣତନ୍ତ୍ର ଉପାଦାନ କରି
ପାରିନାହିଁ ।

ଯଦି ଜାତୀୟ ଓ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାର ମିଳିତ ସନ୍ତୋଷରେ କିଛି
ସମୟରେ ଏପରି ଏକ ସଂସ୍ଥା ଗଠନ କରନ୍ତେ, ଯେଉଁଠାରେ କି ସମସ୍ତ
ବିଦେଶୀ ଉପାଦାନ ଅନୁଷ୍ଠାନ ଓ ଗଣତନ୍ତ୍ର ପ୍ରଣାଳୀ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ
ନାମ ରହିବ, ଏହାର ମୁକ୍ତ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ହେଉଛି ଯୌତୁକ ନିରୋଧ ।
ଶିକ୍ଷିତ ଅସିକ୍ଷିତ ମିଳିତରେ କିଛି କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ପଦା ମାତ୍ର
ଯୌତୁକ ଦେଇଥିବା କିଛି ନେତୃତ୍ୱ ବି ନାହିଁ ପୁଣ୍ୟାନ୍ତରାଳ
କାଳରେ ଚଳାଉଥିବା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ଏପରିକି ଦାୟା ହେଉଥିବା
କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ବିପ୍ଳବରେ ବହୁ ଜାତୀୟତା ଉପାଦାନ ଉପାଦାନ
ତେବେକୋଥ ଦୁଏ ଯୌତୁକ ଏତେକାଦିକି ନହୋଇ ପୁଣି ଏକ
ଉପାଦାନରେ ପରିଣତ ହୁଅନ୍ତା । ଅଭିଭାବକମାନେ ନିଜର ମନ
ମୁତୁଳକ ସୁନ୍ଦରରେ କିଛି ଦେଖିପାରନ୍ତେ ଏବଂ ଏଥିରେ କୌଣସି
କାର୍ଯ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ନହୋଇ ନାହିଁ, ପୁଣି ସବୁ ସଂସ୍ଥା ଗଠନ ଓ ଉପାଦାନ
ସାତା ହୋଇ ପାରନ୍ତେ ।

ଯୌତୁକ ପ୍ରଥା ଉପାଦାନ ବିରୋଧ ସାଧନ ପାଇଁ ବିପ୍ଳବ
ପ୍ରଥମେ ଏକ ଅଭିଭାବକ ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ସୁତ୍ର ପ୍ରଦାନ କରିବା କରିବ ।
ସେମାନେ ପ୍ରତି କରିବେ "ଯିଏ ଯୌତୁକ ନେବ, ସେ ଯେଉଁ
ଶିକ୍ଷିତ ଓ ଉପାଦାନ ହେଉନା କାହିଁକି ଆମେ ତାକୁ ବିବାହ କରିବୁ
ନାହିଁ ଓ ଯିଏ ଯୌତୁକ ନେବନାହିଁ ସିଏ କିରାଣିଏ ହେଉନାହିଁ
ତାକୁ ଆମେ ଜୀବନ ସାଥୀ ଭାବରେ ବାଛି ନେବୁ" । ଏହିପ୍ରକାର
ପ୍ରଥମ ପ୍ରତି ଶିକ୍ଷା ଓ ସହରରେ ବିପ୍ଳବମାନଙ୍କ ମନରେ ପ୍ରାପ୍ତି
ହୋଇଯାଏ ତେବେ ଯୌତୁକ ଦାବୀଦାରମାନେ ଉପାଦାନ ଶିକ୍ଷା
ପାଇବେ ତଥା ଏହି କଟକଟି ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ସମସ୍ତ ସାବିତ୍ରୀ ପ୍ରତ୍ୟେକ
ବିଦ୍ୟାପ୍ରଦାନ ପ୍ରକାର ମାତ୍ର ଅନୁଭବ କରିବ କରିବ, କେବଳ
ଅନୁଶିକ୍ଷିତ ନିଜେ ଯୌତୁକ ପାଇଁ ବିବାହଦାତାକୁ ଅନୁଚ୍ଛା ହୋଇ
ନାହିଁ ଉପାଦାନରେ କେବଳ ।

ସର୍ବ ଶେଷରେ ଯେଉଁ ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ରମାନେ ଯୌତୁକ ବିନିମୟରେ
ବିବାହ ଉପାଦାନ, ସେମାନେ ଅନେକକାରୀ ଦେଖାନ୍ତୁ, କିନ୍ତୁ ସେମାନେ
ସେମାନେ ବି ଦିନେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରନ୍ତେ ହେବେ । ସେମାନେ ଯଦି ଏହି
ପ୍ରଥମକୁ ପ୍ରକାର ତେବେ ଗୋଟିଏ "ମହାବଳ"ରେ ପରିଣତ କରନ୍ତେ
ତେବେ ତାହା ଉପାଦାନ କଣ ତ କରି କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ଦିନେ ଗୋଟିଏ ନିଜେ
ନାହିଁ ? ତ 'ହତ୍ୟା' କଣେ ଶିକ୍ଷିତ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ଉପାଦାନ ଓ ଆଦର୍ଶ ଏହି
ହାନିମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କଣ ଶକ୍ତି ହେଉନାହିଁ ? ସମସ୍ତ ଦେଶ
କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କିଛି କଟକଟି ନେବନାହିଁ ? ତେବେ ସେମାନେ
ଶିକ୍ଷାକୁ ମୁଖ୍ୟକରିବ ?

ମାର୍ଚ୍ଚିତ୍ କୁ. ବି. ପଟ୍ଟନାୟକ
ଡାକ୍ତରୀ ପାଠ
ସୁବିନାୟକ, କଟକ-୨

୮୭ ଜଣ ଦେଶବାସୀଙ୍କୁ ଉଦ୍ଧାର କରିବା ପାଇଁ ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ସେନା ଯାଉଛି ।

ଶ୍ରୀ ଉଦୟ ନାଥ ରବି

[illegible]

ସତ୍ୟବାଦରେ ପ୍ରତିଦିନ ପଢ଼ିଥାଏ । ଏହି ନିର୍ଦ୍ଦେଶ କାନୁନ୍ ମଧ୍ୟରେ
ବ୍ୟୋମନକୁ ଶିକ୍ଷାଦାନ, ଲେଖନିତ ତିନୋ ଟ ନାହିଁ ଶିକ୍ଷା ସୁ ଗ
ସାଧାରଣଙ୍କ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତେ ସାମୋପାୟ କରିବାକୁ ପଢ଼ିଥାଏ ।

ଆମ ଦେଶର ସବୁଜି ସଂଶୋଧନମାନଙ୍କ ପ୍ରତି ଚିନ୍ତାପାତ୍ର
ସୋପାନ ଉପରେ ଆଧାରିତ । ଅପରାଧୀର ପ୍ରାୟୋଗିକ
(Pre care), ଦାୟିତ୍ୱ (Care) ଏବଂ ଭରସା ଦାୟିତ୍ୱ
(After Care) ନେତାମାନଙ୍କ ପ୍ରତିପାଦ । ଗୋଷ୍ଠୀର ବାବଦ
ଅପରାଧ କଲେ ତାକୁ ପୋଲିସ୍ ଦେଇ ଦିଆଯାଏ ।
ଦେଶବାସୀର ତରଫରୁ ଶିକ୍ଷାଦାନ ହେବାପରେ ଅପରାଧୀ
ସ୍ୱାଧୀନ ଭାବେ ସେ ଅପରାଧୀର ଭରସା ଦିଆଯାଏ
ନାହିଁ । ତେଣୁ ନ୍ୟାୟାଳୟର ଅପରାଧୀମାନଙ୍କ
ତାଙ୍କୁ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କାଳ ପାଇଁ ନିଜ ଦାୟିତ୍ୱରେ ଅପରାଧୀର
ସମ୍ବେଦନା କିମ୍ବା ପ୍ରୋବେସନ ହେଉଥିବା ପରେ
ଦିଆଯାଏ । ସବୁ କାଳ ଅପରାଧୀମାନେ ସେ ଏଠାରେ
ଛାଡ଼ି ପାଆନ୍ତି ନାହିଁ । ସେହିମାନେ ପ୍ରଥମ ଥର ପାଇଁ
ଦୋଷୀ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ସେମାନଙ୍କର ଦୋଷ ହଟାଏ । କିନ୍ତୁ
କଲ୍ୟାଣପୁର ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଅପରାଧୀମାନଙ୍କୁ, ସେହିମାନଙ୍କୁ
ପ୍ରୋବେସନ ହେଉଥିବା କାଳ ପାଇଁ ଖାଆନ୍ତି । ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ
ପାଇଁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦଣ୍ଡ ବିଧାନକଲେ ସେମାନଙ୍କୁ ଦେଇଥାଏ ।
ତେଣୁ ସେମାନଙ୍କର ଦାୟିତ୍ୱ କଲେ ଭରସା ଦିଆଯାଏ । ସେ
କଲେ ଗୋଷ୍ଠୀର ମୁଖ୍ୟ ହେଲେ ମୁଖ୍ୟ ବ୍ୟାପକ କଲେ
ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କାଳ ଭରସା ଦାୟିତ୍ୱ ନେଇ ସମାଜରେ ଅପରାଧୀର ପାଇଁ
କଲେ ଦିଆଯାଏ ।

ସଂଶୋଧନମୁଦ୍ରକ ପ୍ରସ୍ତୁତିର ଦୃଢ଼ାୟ ଯୋଗାଣରେ ତାଙ୍କ
ଅପରାଧୀମାନେ ଏହି ପ୍ରେସରେ ନିଶ୍ଚୟରେ ସଂଶୋଧିତ
ହୁଅନ୍ତି । ସେମାନଙ୍କର କହବା ସ. ଶାନ୍ତପେୟ ଓ ପ୍ରାଣିଧେୟର
ସମସ୍ତ ଉପାଦାନର ରହନ କରିବି । କୌଣସି ନିରାକୃତ
କାଳପରାଧୀ ଅବିରାମରେ ଅନ୍ୟ ପିଲାମାନେ ତାକୁ ବୁଝାବ
କଲେ ହାତଧରି ଦୁଃଖେ ମେଲି ଥାନ୍ତି । ଛେଡ଼ ପିଲା—
ସେ ପ୍ରଥମରୁ, ଶିଶୁମାରୀ ସ୍ବେଦକୁ ଚଢ଼ିତ, ଶିଶିତ ଓ ଉପକାତ
ହୋଇଥାଏ । ସମସ୍ତଙ୍କ ପିଲାମାନଙ୍କର ସହାନୁଭୂତି ଶାନ୍ତ
ସେ ସବୁ ନିଜେ ଶାନ୍ତ ଏବଂ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ସେ ଶୋଭାପା
ହୁଏ ହରି ହିତ ଅବରୁ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ସହିତ ନିଶାନ୍ତ ଦିଏ ।

ଏହାକୁ ଦୈନନ୍ଦିନ ଜାଣି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସ୍ତବ୍ଧରେ ପଢ଼ିବେ
 ନିଜରେ ପ୍ରତିପାଦିତ ହୋଇଥାଏ । ଏମାନଙ୍କର ଶରଣ କରି
 ଦିବ୍ୟ ଶ୍ରାବଣରେ ସର୍ବିତ । ଶୋଭା ପାଇଁ ଶକ୍ତି,
 ମହାଶା, ଚିନ୍ତା, ଶକ୍ତି ଓ ବିଶ୍ୱାସୀ କବଳ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇ-
 ଥାଏ । ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ଏମାନଙ୍କ ଶକ୍ତି କଥାକୁ ନିଜ ପ୍ରକାଶ-
 କାଳୀନ ପ୍ରାଣୀ କରନ୍ତି । ତାପରେ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଜାଣି ସର୍ବ
 ହାସ୍ତ ପାଖ ଏବଂ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ସର୍ବ ପ୍ରତି ସଂନିତ ପ୍ରାଣୀ ହିଁ
 କରନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ପରେ ଏମାନଙ୍କର ସ୍ୱଭାବ ବିଶ୍ରାନ୍ତ ହୋଇ
 ଓ ପ୍ରାଣୀ ଲୋକନ, ଶିକ୍ଷାଦାନ ଉପକ୍ରମ ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୁଏ ।
 ତେଣୁ ଶିକ୍ଷା ଦିବାନ ଅନୁସାରେ ସ୍ୱଭାବ ନିଜରେ ପ୍ରକାଶ
 ଦିଆଯାଉଥିବା ସମୟେ ଦିବ୍ୟ ଶିକ୍ଷା କରନ୍ତି । ବିଦ୍ୟାବସ୍ଥାରେ
 ଦିବ୍ୟ ଶିକ୍ଷା ପ୍ରାଣୀଗଣଙ୍କ ଫଳ ପାଇଁ ୧୧୭୩ ପ୍ରାଣୀ
 ହୋଇଥାଏ । ଦିବ୍ୟ ଶିକ୍ଷାପରେ ସେମାନଙ୍କର ମଧ୍ୟାହ୍ନ

ଅନ୍ୟତମ ସଥେ ଆଦିମାନବର ବିଶ୍ୱାସର

ଶ୍ରୀ ଯତଶୀଳକୃଷ୍ଣ ଚିନ୍ତା କାରିକ

ପ୍ରାକୃତିକ ଶାସ୍ତ୍ରକୁ ନିମ୍ନୋକ୍ତ କୋଳରେ, ପ୍ରକାଶକାରୀ
ଓ ଶ୍ରୀ ପ୍ରଭୁ ମନରେ ନିଜର ସ୍ୱଭାବରେ ଦେଇ ଦିଅନ୍ତି
ଆଦିମାନବ ଯୁଗରୁ ଧର୍ମ ନିଜର ଦୃଷ୍ଟି ନିଜର ଦୃଷ୍ଟି ଏକତାରେ
କରି ନିଜର ଦମ ନୀତିରେ ସେ କିଛି ଅତିବାହିତ କରି ପାରିବେ,
ତା ଆଜି ଭାବି ଦେଲେ ବିଶ୍ୱାସରୁତ ସେବାକୁ ପଡ଼େ ।

କିନ୍ତୁ ଆଜି ସେ ଯୁଗର ସମ୍ପଦ ଅନ୍ତରାଳକୁ ବୁଲେଇ ଦେଇ
ମୁଣ୍ଡିତ ନୁଆ ବୁଲିଲେକ ସେମାନଙ୍କୁ ବଢ଼ିବାର ନିଜର ବିଶ୍ୱାସରେ
ପାଶୁର ପାରିବେ । ଅନ୍ୟ ଆଜି ସେଇ ଆଦିମାନବର ବଂଶଧର
ମାନି ମାଆର ଅନୁକମ୍ପା, ନିୟମନିୟମ ପଦେ ସମ୍ଭବ
ବିଚାରିଆ କଳ୍ପନ ନିଜର ଭାବି ସଂପଦରେ ପରିଣେତନ
କରିବା ।

ସବୁ ହାସ୍ୟମୟ ଉଦ୍‌ବେଗର ସ୍ୱର ଶୋଭାକୁ ଧରି
ଠିଆ ହୋଇଛି ସୁରାସ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ନିୟମନିୟମ ପଦେମାନା ସମସ୍ତ
ସମ୍ଭବର ସାର ୧୦୦୦'ରୁ ୫୦୦୦' ଉପରେ ।

ଅଧୁନାତମ ଶୋଭାପୂର୍ବକ ଶୁଣୁଥିବା ଅନ୍ତର୍ଗତ ବିଶ୍ୱାସ-
କଳ୍ପ ଓ ମୁନିବୁଦ୍ଧା ଦୂର, ଶାସ୍ତ୍ରବିତ୍ତ କଳ୍ପାଣସି-ପ୍ରଭୃତି
ବୁଦ୍ଧ ଓ କଳାହାଣି କିଛିକିଛିକିଛିକିଛି ଦୂର ପୂର୍ବୋକ୍ତ ନିୟମ-
ନିୟମ ପଦେମାନା ଅନ୍ତର୍ଗତ ।

ଏହାର ଅନ୍ତରାଳରେ ଚାହିଁବା ବ୍ୟବସାୟର ଶୋଭା
ଘଟିମାଟିର ଦୃଷ୍ଟିଆସ୍ତର ଧର, ପ୍ରଭା, ତାମ୍ର ବୃକ୍ଷର
ଦୃଶ୍ୟ ରେଖାରେ ସେ କୌଣସି ଅନ୍ତରାଳର ଦୃଷ୍ଟି ପଥାନ୍ତର ହୁଏ ।

ସାମାଜିକ ପ୍ରତି ଓ ଭାବନା

ଏମାନେ ଏକ ପ୍ରକାର ଲାଭ 'ହୁ' ବ୍ୟବସାୟର ଉପକ୍ରମ ।
ସମସ୍ତ ସାବିତ୍ରୀ ଅନ୍ତର ଓ ସାବିତ୍ରୀକାତ ସଦାଶିବ ନେଇ
ଏମାନଙ୍କ ବ୍ୟବସାୟର ପ୍ରକାର । ପ୍ରକ ସଂସ୍କୃତ ଓ ସେ ବୁଦ୍ଧି
ଏମାନଙ୍କ ମୁଖ୍ୟ ବାବଦ । ଗରି ଓ ପ୍ରଭାରେ ଟିଆରି 'ସାର'
ଓ 'ସୁବସ୍ତବ' ଏମାନଙ୍କର ମୁଖ୍ୟ ଓ ତା ଓ ସାମାୟ ସଦିଷ
ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ନ୍ୟାସ ଓ ବୃଦ୍ଧିମାନ ଏମାନଙ୍କର ଅତିପ୍ରସ୍ତ ଶାସ୍ତ୍ର ।

ଏମାନଙ୍କର 'ଦମ' ନାମର ଏକ ପ୍ରକାର ଲାଠି
ଦେବାବଳି ଏମାନଙ୍କୁ ନାନା ଉପାୟରେ ଶୋଭାରେ କରିଥାନ୍ତି ।
ଦିଗ୍‌ଗନ୍ଧ୍ୟା, ଧାମିକ ଶାଢ଼ୀମାଟି, ବୁଦ୍ଧ-ଭାବ, ବ୍ୟବସାୟର ସାମାଜିକ
ପ୍ରଦର୍ଶନୀ, ପ୍ରଭୁର ମହାପାତ୍ର ଓ ପ୍ରଭୁଶାମଳ ଆକାଶ୍ୟ
ସର୍ବୋପରି ତମ ପକ୍ଷକୁ ଚରପକ୍ଷର ସୌଦାଗନ୍ଧ୍ୟ ଏମାନଙ୍କ
ଅନ୍ତର ପ୍ରସିଦ୍ଧିର ମୁଖ୍ୟ ବାବଦ । ପ୍ରଭୁର ମେଣ୍ଟିଆବଳି ପ୍ରଥା
ସର୍ବତ୍ର ଏବେ ପରିବର୍ତ୍ତିତ ପରିସ୍ଥିତିରେ ନାହିଁ ତଥାପି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ
ପ୍ରଥା ଏବେହି ପ୍ରଚଳିତ । ଆଧୁନିକ ପକ୍ଷ ସଦାକାତ ପରି
ଏମାନଙ୍କ ପ୍ରଚଳିତ 'ମୁଆ' ଦ୍ୱାରା ସ୍ଥାନମୁଖ୍ୟଙ୍କ ଚକ୍ରାବଧି ନେଇ
ଶାସନ ଓ ଆମାଜିକ ପ୍ରଥା ନିୟମ ଓ 'କ ନି ବା ପ୍ରକୃତ
ପ୍ରକାଶାତ, 'ବିହ୍ୱାଳ' ଓ 'କାବିସି'ର ବୈଦ୍ୟାସିନି, 'ମଣ୍ଡଳ'
ଓ ମୁଖ୍ୟ ଓ 'କାରିକ' ବା ମଧ୍ୟର୍ଥ ପ୍ରତି ଏମାନେ ଅତ୍ୟନ୍ତ
ବିଶ୍ୱାସ ପଦେବରରେ ବଡ଼ ଉପକ୍ରମା ବିଶିଷ୍ଟ ବୃକ୍ଷଭାବ ଓ
ସୁବୁଦ୍ଧ ଶିକ୍ଷା ପ୍ରସ୍ତୁତକରି ଶୋଭା ଉପକ୍ରମ କରାଇବାରେ
ଆସନ୍ତି ।

ବାହାଡ଼ ସମୟ ସମାଜକୁ ଚତୁର୍ଦ୍ଦିଗରେ ଆଗୁଆ ଏମାନେ
ବିଶ୍ୱାସ ନୂତନ, ଭାବ, ବାଦ୍ୟ, ପ୍ରଦର୍ଶନୀ ଓ ପ୍ରଚାର କାହାଣୀ,
ରେଖାକାହା ନେଇ ବିଶେଷ ଶାସ୍ତ୍ର ।

ଏମାନଙ୍କ ସାମାଜିକ ବ୍ୟବସାୟର ଅତି ମନୋହର ଓ
ସ୍ୱପ୍ନିତ ସଦିଷ ଏମାନଙ୍କ ବ୍ୟବସାୟରେ ମଧ୍ୟ ବୈଦ୍ୟାସିକ
ଓ ପ୍ରକୃତ, ଏବେ ଏକାଧିକ ବିଦ୍ୟା ଓ ସାମାଜିକ ଉଦ୍‌ବେଗତା
ଦେଖା ଦେଖାଏ ।

ଅନ୍ୟତମ ପଦ

ବିଶ୍ୱାସ ଏହି ଅନ୍ତରାଳରେ ଦୃଷ୍ଟିର ମାନବ ବଂଶଧର-
ମାନଙ୍କର ସର୍ବଦିଅ ଉପକ୍ରମ ନିଜର ୧୯୭୮ ମସିହାରେ ଆରମ୍ଭକୁ
'ବିଶ୍ୱାସ କଳ୍ପ ଉପକ୍ରମ ସଂସ୍ଥା' ବଂଶେପରେ D. K. O. A.
ଏହି ବଂଶା ବିଶ୍ୱାସ-ବଦଳ ଓ ମୁନିବୁଦ୍ଧା ବୁଦ୍ଧ ୧୯୫ ବର୍ଷ ଖି.ନି.
ଅନ୍ତରର ଛତି ସ୍ଥାନପକ୍ଷାତର ସଥ, ବୁଦ୍ଧ, ସୁବିଶୋଭା,
ଶିବପଦକ, ଦାତ୍ତବୁଦ୍ଧା ଓ ମୁନିବୁଦ୍ଧା ଅନ୍ତର୍ଗତ ଅତି ସ୍ଥାନପକ୍ଷାତ

[illegible]

ସିଦ୍ଧହର ଏବଂ ତାଙ୍କର ବିଦ୍ୟା ଧର୍ମର ଓଡ଼ିଆ ସେବକ
ସାହିତ୍ୟକୁ ଯୁଗେ ଯୁଗେ ଗ୍ରହଣ କରିଛନ୍ତି । 'ଗୋପ ଲକ୍ଷ୍ମୀ
ଉଦ୍ୟୋଗିନୀ, ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟରେ ଅନୁଗା ରତ୍ନ । ସୋପାନ-
ରୁଷ୍ଟକ ବ୍ୟତୀତ ସ୍ୱଚ୍ଛା ଗୋପାଳୀର ଚାନ୍ଦ ଓ ଶ୍ରୀମତୀ ଶ୍ରୀ
କବିମାନେ ମହତ କବିତାଲେଖନ, ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଗୋପାଳ
ପରିଜ୍ଞ, ଗୋପାଳ ପରିଜ୍ଞ ଓ ଗୋପାଳ ପରିଜ୍ଞ ଗୋପାଳ
ଗୋପାଳପରିଜ୍ଞ ଗୋପାଳ ପରିଜ୍ଞ ଗୋପାଳ ପରିଜ୍ଞ ଗୋପାଳ
ଗୋପାଳ ପରିଜ୍ଞ ଗୋପାଳ ପରିଜ୍ଞ ଗୋପାଳ ପରିଜ୍ଞ ଗୋପାଳ
ଏବଂ ଏକ ଅନୁଗା ରତ୍ନ ପରିଜ୍ଞ ଗୋପାଳ ପରିଜ୍ଞ ଗୋପାଳ
ଗୋପାଳ ପରିଜ୍ଞ ଗୋପାଳ ପରିଜ୍ଞ ଗୋପାଳ ପରିଜ୍ଞ ଗୋପାଳ
ଗୋପାଳ ପରିଜ୍ଞ ଗୋପାଳ ପରିଜ୍ଞ ଗୋପାଳ ପରିଜ୍ଞ ଗୋପାଳ

[illegible]

ଆହୁରି କିଛି କହୁଛନ୍ତି । ମାତ୍ର ସାଧାରଣ
 ପୁରୁଷେ ଶକ୍ତିର ମାତ୍ର ସାଧାରଣ ନୁହେଁ । ଶକ୍ତିର ଶାନ୍ତିର
 କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ନିଶ୍ଚୟ ପ୍ରଦର୍ଶିତ । ମାତ୍ର ତାହା
 ଶକ୍ତିର ଶାନ୍ତିରେ । ପୁରୁଷ ପ୍ରଦର୍ଶନ କରୁଛି ମାତ୍ର
 ତାହା ନିଜେ ତାହା ମାତ୍ର ତାହା । ତାହା କର୍ତ୍ତବ୍ୟ
 ମାତ୍ର ମାତ୍ର ମାତ୍ର ତାହା । ତାହା କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ମାତ୍ର ।

[illegible]

ନାଟକ ସିନା ମୂଢ଼ାରେ ପରିଣତ ପୁଅଟି ରହି ଆସିଛି ।
ଆଦର ପାଇଁ ପସନ୍ଦ ହାଏ ଏ ବର୍ଷ ଚଳେ ପାଗଳାଖେଳିକ
“ସଂସାର” ଓଡ଼ିଶାରେ ହେଉ ନାଆଁ କରିଥାଉ । ଏହାପରେ
ରାଜସ୍ୱରୁପେ ଉତ୍ତୁଷ୍ଟ ରହିବେ ତାହାରୁ ସାମାଜିକ ପାତା
ଏବଂ ଅନ୍ତରାଳରୁ ପ୍ରଭାବିତ ନେତାତ୍ୱର ଏକ ପ୍ରକାର ବଳ
ଓଡ଼ିଶାକୁ ବିକାଶ ପାଇବ ବୋଲି ପ୍ରତୀକ୍ଷା କରୁଥିଲେ
ତେଣୁ ତାହାରେ ଓଡ଼ିଶା ସଂସ୍କୃତି ଏହି ବିଭାଜନର
ନେତା ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ହୋଇପାରେ ଏମାନଙ୍କ ଅବଦାନ
ପରିସ୍ପରଣ ।

[illegible]

କରିଥିଲେ । ଗୋପାଳୀୟ ନୟନମାଳ ଜାଣିପାରି
ଗୋପାଳ ବଡ଼ ପୁଅ ଗୋପାଳ-୧ ଭାଗ୍ୟବୋଧ, ଭବବନ୍ଧୁ ବି-ହର
‘ସାକାର ଭବବନ୍ଧୁ ଏବଂ କରାମତି’ ମହାଟିକା ‘ପାଗଲା
ଦର୍ଶନ’ ଇତ୍ୟାଦି ସାହିତ୍ୟ କୃତିର ସଫଳ ଆତ୍ମ ପ୍ରକାଶ ଏହି
ଆର୍ଥିକ ସହାୟତା ହିଁ ସରଳ ହୋଇ ପାରିଥିଲା । ରାଜାଙ୍କର
ଅନୁଦାନରୁ ସୁରକ୍ଷା କରାଯାଇ ପାରି ସାଜ ଓଡ଼ିଶା ପ୍ରାକ୍ତନୋତ୍ତମ
ବିଭାଗୀୟ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ମଧ୍ୟରେ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଆଦିନନ୍ଦୁ ମିଶ୍ର
ମହାପାତ୍ରଙ୍କର ଅତି-ସହଯୋଗୀ ଭାବେ କାର୍ଯ୍ୟରେ ଦେଖିଥିବା
ନବବୋଧନ ।

[illegible]

କାଳପୁ-୩, ଡ-୨୧
ଜିଲ୍ଲାକମି
ପାଲ୍ଲୀବାସ ପୋଷ୍ଟ,
ଭୁବନେଶ୍ୱର ।

ପିଣ୍ଡାକ୍ଷରୀ ଓଡ଼ିଆ ଭାଷା ଓ ସଂସ୍କୃତ
ପ୍ରାଚୀନ ଓ ମଧ୍ୟଯୁଗୀୟ ଓଡ଼ିଆ ଭାଷା ଓ ସଂସ୍କୃତ
ଓଡ଼ିଆ ଭାଷା, ଓଡ଼ିଆ ଓ ସଂସ୍କୃତ ଓଡ଼ିଆ ଭାଷା ଓ ସଂସ୍କୃତ
ଓଡ଼ିଆ, କବି, ଗୁରୁତ୍ୱ ଓ ସଂସ୍କୃତ ଓଡ଼ିଆ ଭାଷା ଓ ସଂସ୍କୃତ
ପିଣ୍ଡାକ୍ଷରୀ ଓଡ଼ିଆ ଭାଷା ଓ ସଂସ୍କୃତ ଓଡ଼ିଆ ଭାଷା ଓ ସଂସ୍କୃତ
ଆଦି ଓଡ଼ିଆ ଭାଷା ଓ ସଂସ୍କୃତ ଓଡ଼ିଆ ଭାଷା ଓ ସଂସ୍କୃତ
କେବଳ ଓଡ଼ିଆ ଭାଷା ଓ ସଂସ୍କୃତ ଓଡ଼ିଆ ଭାଷା ଓ ସଂସ୍କୃତ
ଓଡ଼ିଆ, ଓଡ଼ିଆ ଭାଷା ଓ ସଂସ୍କୃତ ଓଡ଼ିଆ ଭାଷା ଓ ସଂସ୍କୃତ
ମାତ୍ର ଓଡ଼ିଆ ଭାଷା ଓ ସଂସ୍କୃତ ଓଡ଼ିଆ ଭାଷା ଓ ସଂସ୍କୃତ

କାହାଣୀ ଦରଦ ହୋଇ ଗଲାଣି । କଣ୍ଠାକୁ ଯାହା ଆସି
 ତହେଣେଇ ଗାମୁଛାଟା ଖୋଲି ସେ ମୁହଁକୁ ଘାତ ପୋଛିଲା ।
 ଆଜିକିଲି ତ ବୁଦ୍ଧବେଳେ ବୁଝିବାରୁଣି । ଗୋଟି କଣ୍ଠାଟାରେ
 ଆବୁପରି ପୁରୁଷୀ ଓହଳି ପଡ଼ିଗଣି । ତେଣୁ ଗୁଲିଲେ ଦରଦ
 ହେଲାଣି । କବିରାଜ କହୁଥିଲେ ଚିହ୍ନିବା ନଦରେ ଗୋଦର
 ହେଲାଣି । ହେଲେ ଦେବ । ଆଜିମୁହଁ କ'ଣ କରୁଛି ? ।
 ଯାହା ତା'ର କପାଳରେ ଲିଖନ ଅନୁଷ୍ଠିତ ଅଛି ସେ ଗୋଟି-
 କରୁଛି । ନାଚ କାଟିରେ କହୁଥିଲେ କେତେ କଷ୍ଟ ଗୋଟି
 କରୁଛି ତୋଣି କେତେ ବାରମ୍ବାର କହୁଥିଲେ । କିନ୍ତୁ କେତେ
 ଅମତ କଥା ଲିଖି ଥିଲା । ଏବେକି କେତେ ସୁବିଧା ସରକାର
 କରିଥିଲେ । ପାଠ ପଢ଼ିବାକୁ, କୁମିରିଶି ଶର କରିବାକୁ,
 କୁଆ ଦେଶରୁ ଗଣ ବ୍ୟବସାୟ ହେଲାଣି । ପିଲାଦିନେ କାହାଣୀ
 ଶି କରଣ ସର ସାଗରରେ ତାହା ସାଗର ମୋଟେ ଆସୁ-
 ନଥିଲେ । ଲଭନରେ ପରାହୁନଥିଲେ । ଖାଲି କାହାଣୀ
 ଗୋଟିକି ଶି ନମିର ପର୍ବରେ ତ ଶି ଓହସରେ ପଡ଼ିଗଣେଇ
 ଶ ଲବାକୁ ଦେଇ ଥିଲେ । ଆଜି ସେବଣା ନାହିଁ, ଏକାଠି ନିଶାରେଇ
 ଶିଲେ ଶି କି ବାବା ଲପା ଶିଆସିଆରେ ଶିଲି କାହା ନାହିଁ ।
 ଗଲବର୍ଷ ଗୋଟି ହେଉକେତେ ସରପଞ୍ଚ ବ୍ରାହ୍ମଣ ହେଲେକି
 ମୁହଁଦିନେ ବସି ଗୋଟି କାହାଣୀ ସେମାନଙ୍କୁ ବୁଝେଇଥିଲା
 କାହାଣୀ କୁ ଗୋଟିଦେଲେ କାହାଣୀ ଦେବ ।

ହେଲେ ବସା ବଟାସିତି ହୋଇ ସରପଞ୍ଚ ଶି ଗୋଟି ସରକାର
 ହୋଇଗଲା ନାହାଣି । ସେମିତି ସେବେପାଠଶାଳା ପରି
 ସୋରାହୋଇ ପୁଅ ଶିବ ଦେବାକୁ ଚାଲିଥିଲେକି ଗଟ କାଟିକ
 ବ କୁଣ୍ଡା, ଶତରା ପିଲାଙ୍କ ବାପମାନଙ୍କ ମୁହଁକୁ ଅନେଇ ମୁହଁ
 ଲଥ କହି ପାହୁଣି ଶି ତ କା ସର ବାପଙ୍କରେ ବସିପାହୁଣି ।
 କାହାଣୀ ? ଆଜିକାଲି କଷ୍ଟ ସେମିତି ଆଜିକା, ଠାକୁର ପିଣ୍ଡା,
 ଗଟକାଟି ସେମିତି ତା ମନରେ ଆଦର ସର୍ବକରି ଗୁଣିଛି ।
 ହେଲେ ସେ ବସିପାହୁଣ ନାହିଁ । ପୁଅ ବସୁଧିକା କଣ ସହରେ
 ଗୁଣିଲେ ସରକାର ଆପଣାଆଣି ବସି ଶିବ ।

ଏ କାହାଣୀ ? ବସା ପଡ଼ିଗଣି ସେ ? କାହାଣୀ କେତେ ସେ
 ଆଜିକାଲି ମନେ ତା ଗୋଟିକା ମୁଖରେ ହୋଇ । କେତେ ସେ
 ଗଟ ଗଟ ହୋଇ ବସା ପଡ଼ିବାକୁ ଗଣିଲା । ମୁହଁକୁ କେତେ
 ଦେଇ ସରକାରଙ୍କ ଶିବାବଦ୍ଧତା ପଡ଼ି ତା ଗଣି ଶିବ
 ଲଥାଗ ଗୁଣିଆଣ କାଲି ଦେବ ଗାଣିଛି । କିନ୍ତୁ ଗଟକା
 ଶିବେତ ଅଗାଧତାବା ହୋଇ ସେ ସର ବ କାହାଣୀ ଗୁଣିଲାଣି
 କାହାଣୀରେ କାହାଣୀ ସେମାନେ କରୁଥିଲେ ପଡ଼ିଲା । ମୁଖରେ
 ଗୁଣିଲା ମେଡ଼ିକେଟେ ସରକାର ତାକୁ ଅନ୍ଧାର ଦିଶିଲା ।

ମୁହଁଦିନ ପଡ଼ିଗଣି ସର ବାପା ହୋଇ, ଆଉ ତାହା ବା
 ଶିବ ଗାପର ଅନ୍ଧାରରେ କାଣିଦେଇ ନଥିଲା । ଅନ୍ଧା ତା
 ଶିବିକା ଶିବିଆଣି ତାକୁ ଦେଖିଲେକି ଦରଦିଆ ଶିବିକାରେ
 ପର ଗଣେଲେ କିଏ ଗୋଟିଆ ପାଣିଆଣି ମୁଖରେ ତାହି
 ଦେବାକଣି ମୁହଁଦିନ କାହାଣୀ ଦେବା ଆଦି । କେତେକି ପର
 କାହାଣୀ କାଣି କେତେକି ଶିବ ସର, ବସନ ଆଜିଆରେ ମୁଖରେ ଦରଦି
 କାହାଣୀକୁ ଗୁଣି ମୁହଁଦିନ ପର କାହାଣୀ କହିଲା —
 “କାହାଣୀ ଆଜି ଆଉ କେତେକି ପଡ଼ି ବସା ହେବକି ? କେତେକି

କାହାଣୀ ମନେ ଅଛି ? କାହାଣୀ ନାସ ଶିବିଆଣି ମାତ୍ର
 ଗୁଣି କହିଲା — “ତାହାକୁ ଗଣିପରେ ପକେ ତ କାହାଣୀ ହୋଇ
 ଆଜି ଗାଣିଗଣି । ବାଣିପାୟ ଗୁଣିକା କି ଶି ପଡ଼ିଗଣି, ବସ
 ଦିବାକୁ ଆଜି କେତେ କାହାଣୀ ହେବକି । ନାହାଣୀ ହୋ
 କାହାଣୀ ପଡ଼ିଗଣି ଗୋଟିଆଣି ଓହ ହୋଇ ... ”

ଓହୋ ! ନାହାଣୀ ଆଜି ଯାଗଣି, କାହାଣୀ ସେକାଣି ଗଣି
 ମୁଖରେ ଶିବାପରିଆଣି ଥିଲା । ଗଣିଲେ ନାହା, ନାହା ଏକି
 ଆଜିକା ?

ନାହା ବସନରେ କାହାଣୀ ଗଣିଲେକି —

ସର ଆସିବ । ତୁ ଶିବେ ଅଛି ଧର । ସରରେ ତାହା
 ମାତ୍ର ଆଉ, ଆଜିମାନେ ବୁଝିଗଣିବା, କାହାଣୀ କେତେକି କାହାଣୀ
 ଅନ୍ଧାଣିଆ ଗଣି ଗଣେ । ବସ ଆଜିକାଦିନ ସର ଆସୁଛି ।
 ହେ ! ହୋଇ ଗଣିଗଣେ ଗଣିଗଣିବାକୁ ଯାଗଣି । ଆସୁ
 କହିବ ...

ପୁଣି ଗୋଟିଆଣି ବିକୃତି ସରପଞ୍ଚ ମାଣି ମେଡ଼ି ଗଣିହୋଇ
 ପଡ଼ିଲା । ପରଦେଇ ହୋଇଲି ଗୋଟିକା ଗଣିଗଣି ଗଣିଗଣି
 ଅଛି ? ସରକାରେ ସେମିତି ଗୋଟିଆ ଗଣିଲା, ତୁହୁଣି ଗଣି
 କଣିଗଣି । କିଛି ବୁଝା ନକାଣି ଗଣି ଆଜିକା ବୁଝାଗଣେ
 ଗାଣିଗା କେତେ ହୋଇ ଗଣିଛି । ପୁଅଟା ଗଣି ହୋଇଗଣି ?
 ଆଉ ଦେହପା ଗଣି ଗଣି ? ସରକା ନକାଣି ଦେହକା
 କାହାଣୀ ମାଣିପରି, ପାଠପଢ଼ି ହେବକାକୁ ମେଡ଼ିକା ଦେଖିଗଣି
 କେତେକା । କାହାଣୀ ଏକି ଶିବ ଆଜିକା କାହାଣୀ ପକେଇ କାହାଣୀ
 କାଣିଦେ କେଣା ସେମିତି ମନେ କୁ ଗଣିଲେ କଣିଛି ।

ଏକିକେତେ ହୋଇଆଣି ମୁହଁଦିନ ଗୋଟିକାକୁ ଗାଣି
 ଦେଇ ଦେଲାନାଣି ଗଣିକା ଆଜିକା କଣିଦେଲ ।
 ଅଣିକା ହୋଇ ପୁଣି ଗଣିଗଣି । ମୁହଁଦିନ ଆସେକା ଗଣି,
 କେତେକା ଗଣି କଣିକା । ଦେଖି କେତେ ଆଜି ସେ ଅପେକା
 କଣିକ ? ଗଣିଗଣେ —

“କେତେ ନାହା ଗଣି ସରକା ଆସିଛି । କାହିଁ ଦେଖିଗଣି ?
 ଗୋଟିକାଗଣି ଶି ? ”

ଗୋଟି ଗାଣିଗଣେ କଣିକା —

“ଗଣେ କାହାଣୀ କଣିକେ ପୁଅ ? ମୋ କାହାଣୀ ସେକାଣି !
 କୁହାଣି, କୋଇଲାଣି ସରକା ଗଣିଗଣି ମୋ ଗଣି
 ଆସିଛି । କଣି କଣି ତାକୁ ସେ କାହାଣୀରେ
 କେଣା ପଡ଼ି କଣି କାହାଣୀରେ ଆଜିକା ।

“କଣି କଣିକା ତୁ କେତେ ? କାହାଣୀରେ ପଡ଼ିଛି ଆମକୁ
 କାହାଣୀ କେତେ ? ସରକା କେତେ ହୁ ନେଇ ଗଣି ଆସିଛି ...
 ତୁ କୋଇ ସରରେ ବୁଝୁଛ ? ”

ବାସୀ ପ୍ରସ ପ୍ରସ କରି କହିଲେ—

“ହେ ପିତା ଅଭୟ, ଦେଲେ କାମଦେବତା ମନୁ ।
ଅସୁର ସାଧକଙ୍କ ତ ମାମୁଁ ତ ସାମରେ ନେଇକରି ଆସିବି ।
ସହର ସହରରେ ପ୍ରପଚିତାକୁ ଛାଡ଼ିଲେଟ ଏଇପଥା” ।
ମୁହଁ କରି ନିଶ୍ଚିନ୍ତ ପରି ଆସେ ପ୍ରସାରିଲେ—

“ହଁ ଲୋକେ ଆସିଲେବେଳେ ଦେଖି ଦେଖିନାହାନ୍ତି ?
ତୁମ୍ଭେ ପ୍ରସାରି ମାମୁଁ ତ ? କାଲିକାଳୁ ବିପତ୍ତି ମୁହଁ
ଦେଖେଇବ” ? “ଆଉ ମୁହଁ ଦେଖେଇବା କଥା କହନା ।
କିନ୍ତୁ ତୁ ତିତେ କାହାଣୀର ଗା, ଏକଦମ ଦୁଃଖ ପ୍ରତି
ଦିଅନ୍ତୁ କିନ୍ତୁ, ଦୋଷକୁ ଦୋଷ କହୁଛି । ମାମୁଁ ବି ପେଟ-
କଥା ନେଇକିଏ ଦୁ ତାରି ପିଇିନେଇ ଆସିବି” ।

ମୁହଁ ତମର ପଡ଼ିଲ ଆଇନରେ । ଛାତିକିରଣରେ
କିଏ ସେମିତି କୁଗ୍ରସାରେ ଲୋଚନା ପି ଚାହିଁପାରିବି ।
କଣ୍ଠପ୍ରସାର କଥା, ସବୁକୁ ଦେଲେ ଆନନ୍ଦୋଦାସ କାହାଣୀଟି
ତୁ କହୁଥିଲ ନେତ୍ର ସାମାନ୍ୟ ଓ ଦେହରେ ପ୍ରତିପାଦ୍ୟ
ଥିଲା । ତା’ ଶରୀର କୋର ଗୋଟିଏ ଦୋହ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଅଧ୍ୟା-
ପାଣି କଳ୍ପଥିଲାବେଳେ ମନିଷ୍ୟାଣିର ଗୋଟାଟିଏ ଆମରଣରେ
ସବି ଆମରଣ ଦେ କିବା, କାହାଣୀରେ ନୁହେଁ କି ଶୁଣିଥିଲା । କିଏ
ଏକଥା ଲେଖି ଦୁହଁ କୁ କହିଲେବେଳେ ଦୁହଁ ଶୁଣିବା ଲୋକ ଲେଖକ
ରାଜିଥିଲେ, ତେବେ ତା’ର ଲେଖି ଲେଖିଥିବା କବିବେଳେ
କେହି ନୁହାନ୍ତେ ପ୍ରତିପଦେଇନାହିଁ । ତା’ର ତି’ ଦିନରେ ଲେଖ
ପ୍ରସାରିବେ କି “କିନ୍ତୁ ହିଁ ଦେଖି ପାରିବି । ପ୍ରତିଦେହର
ଗହ ଲବ୍ଧି ଲବ୍ଧି ଲବ୍ଧି ଲବ୍ଧି କୁ ସାଧ୍ୟ ଲବ୍ଧିରେ ସପା-
କରିବେଲେ ଆଉ ସେ ଦେ କାହା ଲେଖି ନିଆଁଲେବେଳେ କି-
ହୋଇ ପ୍ରତିପଦେଇ ଦେଇଲେ । ଦୁହଁ ପ୍ରତିପଦେଇ ପ୍ରତିପଦେ
ନିଶ୍ଚୟନାହିଁ ଦେଖି ଦେଲେ କେତେଥର ସମ୍ବନ୍ଧରେ କହିଥିବା ।
ଏକଦେବ ପ୍ରତି ସେ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ମନ ଶିତରେ ଲେଖିବି ଦୁହଁ
ଲେଖିଲେ ମୁହଁଦେଇ ଦେଖାଣି । କିନ୍ତୁ ଦେଇ ଦେଇ ସାଧ୍ୟ ଦେହର
ତା’ର କଣି ପ୍ରତି ଆଶିଆସରେ ମନ କାହାକୁ ଦୁହଁ ଲେଖିଲେ ।
ସେମିତି ଦୁହଁ ତ ଲାଗିବା ତା’କୁ ଲେଖି ଦେଖି । ସେ ଲାଗିବାଟି
ସୁନିଶ୍ଚୟକି କିଏ ତା’କୁ ଲେଖି ? ଲାଗି କାହାଣୀରେ ଲେଖାଣି
ତା’କୁ ଲେଖିବାକୁ ପ୍ରତିପଦେଇ । ଦେହେ ଦେହେ ଲାଗିବାଟି ତା’
କହିଲେବି କ’ଣ ସେ ଲାଗିବାଟି ଲେଖିପାରିବ ?

ଏକଦେବେ କିଛିଟିଏ ପ୍ରତି, ପ୍ରତି ସମ୍ବନ୍ଧରେ ମନ
ମୁହଁଦେଇ ଲାଗି ଅଭାବି ଆସି ପ୍ରତିପଦେଇ । ଦେହେଦେଲେ
କହଣିବା, ସମ୍ବନ୍ଧରେ ମାମୁଁ, ପ୍ରତିପଦେଇ କହିଦେବାରେ ଲେଖି
ନିଶ୍ଚୟ ପ୍ରସାରି ଲୋକେଲେ କିଛି କିଛିଏ ଦେହେଦେଇ କଥା ବି
କହେ । ସେମିତି ପ୍ରତିପଦେଇ ଲେଖି ଦେହେଦେଇ ମୁହଁ ।
ପ୍ରତିପଦେଇ ଲେଖି ପ୍ରତିପଦେଇ ପ୍ରତିପଦେଇ ସେ । କହଣି
ଲୋକେଲେ ମନକୁ କହି ପ୍ରତି ପ୍ରତି, ଅଭାବିଥିଲା—

“କହିଲେ କୁହୁ । ଆଜିକାଲି ପ୍ରତି ଅଭାବି ମାମୁଁ ।
ସହରସହରରେ ଲେଖି କହିଲେ । ମନିଷ୍ୟ ସହରେ ଅଭାବି
ମନିଷ୍ୟ ଲେଖିବାଟି ମାମୁଁ । ଦେଲେ ଦେହେଦେଇ କାହାଣୀ
କିମ୍ବଦନ୍ତୀରେ ଆଶାକିଏ ପ୍ରତିପଦେଇ ଦେହେଦେଇ ଦେଲେ

ବାସୀ କହଣିବା, ଲୋକେଲେ କହି ଦୋହ ଆଣିବେ, ଦେଲେ ଏକେ
ଆଶା ନୁହେଁ, ଦେହେଦେଇ କ’ଣ ସହରସହର ମୁହଁ ? ମୁହଁକିଛି
କହିଦେବାକୁ ତା’ କାହା କହିଲା.....

“ଦୁହଁ ଲାଗି କହଣି ଆମେ କୁହୁ ପ୍ରତି । ଦେହେ
ଏ ଶାନ୍ତିରେ ଲେଖି ଦେଖି ଦେଖି ମୁହଁ । ଦୁହଁଦେଇ କାହା ଆମକୁ
ପ୍ରତି ପ୍ରତି ମାମୁଁଦେଲେ । ଆମ ଦାହଲୋକ କାହା କିମ୍ବଦନ୍ତୀ,
କହିଲେ ଆମେ ଲେଖି କୁହୁ ଦେହେଦେଇ” ।

“କ’ଣ କହଣି ମନେ ? କାହାଣୀ କୁହୁ ପ୍ରତିପଦେଇ
କାହିଁ ? ଆଜିକାଲି ପ୍ରତି ଅଭାବି କୁହୁ ସହରସହରରେ
ତା’ ମନ ମାମୁଁକିଛି ଶାନ୍ତିରେ ସହରସହର ଲେଖିବି । ସୁନିଶ୍ଚୟ
ଦେହେଦେଇ ତା’ଦୋହରେ ଲେଖି ସେ ସୁନିଶ୍ଚୟ । ଏଲେ ଲୋକେ ଲେଖି
କହିଲେ ମାମୁଁ । ଦେହେଦେଇ ମାମୁଁ ପ୍ରତି ସୁନିଶ୍ଚୟ କହିବେ.....”

ସହରସହରରେ ଅଭାବି କଥା: ପ୍ରତିପଦେଇ ! ଲୋକେଲେ
ସହର ସହର ମୋହାସ ଲେଖିଆସି ପ୍ରତିପଦେଇ ଲୋକେ ଦୁହଁଦେଇ । ଦେଲେ
କିନ୍ତୁ ଆମେଲେ ପ୍ରତିପଦେଇ କହଣି, କହଣି କହିଲେ ମୁହଁ
କହିବ ପ୍ରତିପଦେଇ । ଆଶା ଆମେ ଅଧ୍ୟାସରେ କିଛିଟିଏ ମୁହଁରେ
କହଣି ଲେଖିଲେ ଲେଖିବି ତା’ ଲୋକେଦେଇ ପ୍ରତିପଦେଇ ।
ପ୍ରତିପଦେଇ ମାମୁଁ ମାମୁଁ ଦେହେଦେଇ । ମୁହଁ ନିଶ୍ଚୟ କ’ଣ
କହିବ ଦୁହଁଦେଇ ଦେହେଦେଇ ଦେହେଦେଇ ପ୍ରତିପଦେଇ ପ୍ରତି
କିଛିଟି । କହଣି ଲୋକେ ଅଭାବି କହଣି ମୁହଁ କହଣିରେ
କହଣି ଦୋହରେ ଲେଖି । କୁହୁ ପ୍ରତିପଦେଇ କିଛିଟିଏ ସେ
ଦୋହରେ ଲେଖି କହଣି ଦେହେଦେଇ ? କାହାଣୀ ମାମୁଁକିଛି
ଲୋକେଲେ କି କହିଥାନ୍ତା, ମାମୁଁ ତା’ କିଛି ପ୍ରତିପଦେଇ ଆମ କାହିଁ
ଦେହେଦେଇ କିଛିଟିଏ ମାମୁଁ ଏକଥା କ’ଣ ସେ କାହିଁ ?
“ମୁହଁଦେଇ କାହା କାହାଣୀ ଲେଖି କୁହୁ କୁହୁ କହିଲେ—”କାହିଁ
କିଛିଟିଏ କାହିଁ କାହିଁଦେଇ ? ପ୍ରତିପଦେଇ ଲୋକେ ଲେଖିଲେ, କାହିଁ-
ପ୍ରତିପଦେଇ ଆମେ ପ୍ରତିପଦେଇ । କାହିଁକାହିଁରେ ଲୋକେଦେଇ,
ଲୋକେଲେ ପ୍ରତି କୁହାଣୀଟି ଦେହେଦେଇ । ଲୋକେ କହଣି
କିଛିଟିଏ କାହିଁ କହିଲେ ଦେହେଦେଇ କାହିଁଦେଇ ।
କହିବି ତା’ଦେଲେ କହିଥା”

ବାସୀ ପ୍ରତିପଦେଇ କହି କାହିଁ ଆସିବ—

“ବାସୀଦେ ଦେହେ ଲେଖାଣି, ସେ କୁହୁ । ମୁଁ ସହ
କୁହୁ ସହରେ ପ୍ରତି । ଦେଲେ ଲୋକେ କହି ଆସି” ।

ମୁହଁକିଛି କିଛି କହି କୁହୁ ପ୍ରତିପଦେଇ । ସୁନିଶ୍ଚୟ କାହିଁ
କାହିଁ ପ୍ରତି କାହିଁ ଦେହେଦେଇ କହିଲେ, “ଦୋହ କି ଅଭାବି ମାମୁଁ
କିଛି । ମନେ କୁହୁ କ’ଣ ? ସହର ସୁନିଶ୍ଚୟ ଆମକୁ
ଲୋକେଲେ ଦେହେଦେଇ । ଲୋକେ ମନ କୁହୁ ମାମୁଁ । ଅଭାବି
ଦେହେଦେଇ କାହିଁ, ଦେହେଦେଇ ଲେଖି ଅଭାବି ପ୍ରତି ..... ।

ଲୋକେଲେ କହି କହିବେ ଦେହେ—ମୁଁ କ’ଣ ସେ କଥା
କାହିଁ କି ? କୁହୁକିଛି କି କାହା ଲୋକେଲେ । ଆଜିକାଲି
କାହିଁ, ପ୍ରତି କ’ଣ ? ସମ୍ବନ୍ଧରେ ପ୍ରତିପଦେଇ । ମୁଁ ଏଲେ
କହିବି । ଦେହେଦେଇ, କାହିଁକାହିଁ ଦେହେଦେଇ କ’ଣ କହିବେ ?

ଲୋକେ ପ୍ରତିପଦେଇ କାହିଁ

ବାହାଟା ବରଦ ହୋଇ ଉଠିବି । ବହାଟା ପାଣିଆଟା
 ତହେଥେଇ ନାମୁହାଟା ଶୋଇ ସେ ମୁହୁତୁ ଶାନ୍ତ ପୋଷିବ ।
 ଆଜିକିଛି ତୁ କୁ ସବୁଦେହେ ଦୁର୍ବଳହୁଅ । ଗୋଟି ରଣାଟାରେ
 ଆସୁପରି ପୁରୁଷାଏ ପହଞ୍ଚି ପଡ଼ିବି । ଦେଖା ଗୁଣିଲେ ଦେହ
 ହେଉଛି । କଟିରାତ କହୁଥିଲେ ଚିନ୍ତିଷା ନକଲେ ଶୋକର
 ହୋଇଯାଏ ହେଲେ ଦେବ । ଆଉକୁହୁ କ'ଣ କରିବ ? ।
 ଯାହାଟା'ର କପାଟରେ ଶିଖନ, ଅଦୃଷ୍ଟରେ ଅଛି ସେ ଲେଖ
 କରୁଛି । ନାଟ କାଟରେ କହୁହେଲେ ଲେଖେ କଷ୍ଟ ଲେଖ
 କରୁଛି ଦେଇ ଦେହେ ବାରିଲା କହୁଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ଦେହେ
 ଅମଳ କଥା ଶିଖ ଥିଲା । ଏକହୁଟ ଦେହେ ପୁରୁଷା ସରକା
 କରୁଥିଲେ । ପାଠ ପଢ଼ିବାକୁ, କଟିକିଛି ସବୁ କରୁବାକୁ,
 ଗୁଣ ଦେଇପାରିବୁ ଲାଭ ବାଦପା ହେଉଛି । ପିଲାବିନେ ବାହୁଟ
 ତି କରଣ ସତ ସାଧନଲୋକେ ତାଙ୍କ ସାଧନ ମେଳେ ଆସୁ
 ନଥିଲେ ଲଳନାସରେ ପରାସୁନଥିଲେ । ଶାଢ଼ି ବାହାଟି
 ଗୋଟିକି ନିମିତ୍ତ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ତାରି ପକ୍ଷପତ୍ତେ ପକ୍ଷପତ୍ତେ
 ଶାଢ଼ିକ କୁ ଦେଇ ଥିଲେ । ଆଜି ସେବଥା ନାହିଁ, ଏକାଠି ନିଶାଲରେ
 ଶିଖେ ଶିଖି ବାବା କା ଶାଢ଼ିଆରେ କିଛି କଥା ନାହିଁ ।
 ସରକର୍ଷ ଗୋଟି ହେଲେଦେହ ସତପଥ ବାହୁଟ ହେଲେବ
 ମୁହୁତସରେ କରୁ ପକ୍ଷାଏ ବାଦ ସେମାନଙ୍କୁ ବୁଝେଇଥିଲା
 କାହାକୁ ଗୋଟିଦେଲେ କ'ଣ ଦେବ ।

ହେଲେ ବର୍ଷ, ବଡ଼ାସିତି କୋଇ କରପଥ ତି କୋଇ କରକାର
 ଗୋଟିପଥ ନାହୁଛି । ଯେମିତି ସେବେପାଠଶାଠ ପଡ଼ି
 ସେ ଶାହୋଇ ପୁଅ ଶିଖାଦେବାକୁ ସାଧନିଲେବି ସତ ତାଟିର
 ବାହୁଟା ଶିଖା ପିଲାବ ବ ପଥାନକ ମୁହୁତୁ ଅଲେବ ମୁହୁତ
 କଥାକହି ପାଶୁଛି କି ତାଙ୍କ ପଥ ବାରିବାରେ ବସିପାଶୁଛି ।
 କାହିଁ ? ଆକାଶରେ ବର୍ଷା ସେମିତି ଆପଦ, ଠାକୁରା ପିଶା,
 ଲବଣ ତି ସେମିତି ତା ମନରେ ଅବଦ ସବୁକରି ଶୁଣିଛି ।
 ହେଲେ ସେ ବସିପାଶ ନାହିଁ । ପୁଅ ବଡ଼ାସିତି କରୁ ସହରରେ
 ରହିଲେ ସବୁକଥା ଆପଣାଆସ ବଦଳି ଯାଏ ।

ଏ କ'ଣ ? ବର୍ଷା ପଡ଼ିଲେ ସେ ! ବହାଟା ହୋଇ ସେ
 ଶାଢ଼ିକାକୁ ଶିଖି ଦେବେଲେବି ମୁହୁତୁ ଶାଢ଼ିକା ହୋଇ ହେଲେ
 ଶତ ଶତ ହୋଇ ବର୍ଷା ପଡ଼ିବାକୁ ଲାଗିଲା । ମୁହୁତୁ ହେ
 ହେଲେ ସରକାମେଳି ଏକାବେଳେ ପଡ଼ି ଶାଢ଼ିକା ଲାଗି ଲାଗି
 ଲାଗିଲା ଲାଗିଲା ବାରି ଦେଲେ ଶିଖି ଶିଖି ସବୁପରି
 ଶିଖିଲା ପକ୍ଷାଦେବା ହୋଇ ସେ ସବୁ ବାହାଟି ଶିଖିଲା
 କାହୁଟା ଗୋଟି ଶାଢ଼ିକା କରୁଥିଲେ ପଥ । ମୁହୁତୁ
 ପୁଣିଗାଏ ମିଶ୍ରନରେ, ସବୁଆଡ଼ ତାହୁ ପକ୍ଷାଏ ଶାଢ଼ିକା ।

ମୁହୁତୁ ଶାଢ଼ିକା ପଥ ବାହା, କୋଇ, ଆଉ ତାଙ୍କ ସା
 ହୋଇ ସେ ପଥା ଅବାସରେ ବାଣିହୋଇ ନଥିଲେ । ପଥା ବା
 ଶିଖିବା ପକ୍ଷାସି ତାହୁ ଦେହେଲେ ଦେହେ ଅବଲେବେ
 ପକ୍ଷାଦେଲେ । କିଏ ଗୋଟାଏ ପାଣିଆଟି ମୁହୁତେ ତାହୁ
 ଦେବ ଶତ ମୁହୁତ ସ-ପଥ ଦେବା ଆଗେ । ଦେହେ ପକ୍ଷ
 ବାଣି କଥା ହେଲେଇ ଶ ପୁଅ ଲେଖ ଆସୁଥିଲେ ପଥାରେ କରୁଥିବ
 ବର୍ଷାପାଣିକୁ ଶୁଣି ମୁହୁତ ସରକର କରୁଛି —
 “ବାହା ଆଜି ଆଉ ଦେହେପଥ କରୁଥିବେନି ? ଦେହେବ

ଦେହ, ମୁହୁତ ମନେ ଅଛିଟ ? ବାହା ନାମ ଶିଖିଏ ନାମକ
 ଶୁଣି କହିଲା—“ତୁ ହାଟକୁ ଗଲପରେ ପରେ ତ ବର୍ଷାଟା ଗୋଟି
 ଆସି ବାଣିଲେଇ । ବାଣିପଟ ଶୁଣି କର କାହ ପକ୍ଷିଲେଇ, ବହା
 ବାହାଟୁ ଆଜି ଦେଖି ଶାଢ଼ିକାରେ ଶାଢ଼ିଦେଲେ ନାମାଟା ସେଇ
 ବର୍ଷାରେ ପହଞ୍ଚିଲା ଗୋଟାହାଏ ଶତ,ହୋଇ...”

ଓହୋ ! ନାହା ଆଜି ଯାଇଛି, କାଟରେ ସେକଥ ଶାଢ଼ି
 ମୁହୁତେ ଶିଖାପକ୍ଷିଆଇ ଥିଲା । ହେଲେ ନାମା, ନାହା ଏଠି
 ଆସୁଛି ?

ନାମା ବଦଳରେ ବାହା ଲାଗିଲେ—

ସେ ଆସିବ । ତୁ ଶିଖେ ଅଥ ଧର । ସକାଳେ ତାହ
 ନାମୁ ଆଉ, ଆଗମାନେ ବୁଝୁବାପ, କଥାଟା କେମିତି କ'ଣ
 ଅବାସିଆ ଶାଢ଼ିକି ମତେ । ବଡ଼ ଅଶୁଭକ୍ତି ସବୁ ଆସୁଛି ।
 ତୋ କୋଇ ଗହୁଣିତେଲା ଗଲମକରିବ କୁ ଯାଇଛି । ଆସୁ
 କହିବ ... .. ।

ପୁଣି ଗୋଟାଏ ଦିନୁଟି ସତପଥ ମାଣି ମେଳ ଶାଢ଼ିହୋଇ
 ପଡ଼ିଲା । ପକ୍ଷେଲେ ଦୋହୁଟି ଲୋକେଲେଲେ ଶୁଣିବା କରୁଥିବେ
 ଆଉ ? ସବୁଆଡ଼େ ଯେମିତି ଲୋକାଏ ଶିପିଲ, କୁହୁଲି କାଦ
 କରୁଥିବି । କିଛି କୁଆଟ ନକ ଶି ହଠାତ ଅଗମନ ବୁଝିଲେ
 ଶାଢ଼ିକା କୋରି ହୋଇ ଯାଇଛି । ପୁଅଟା ଲ କଣ ହେ ଗୁଣିଛି ?
 ଆଉ, ଦେହପା' ଲଳନାହୁଟି ? ସବୁଦିନ ନକନିଆ ଦେହପା'ର ।
 ଶାଢ଼ିକ ମାଣପରି, ପାଠପଢ଼ି ହେବଟାକୁ ମୋଟକୁ ଦେଖିଲେ
 ଦେବାଟା । ତାପ ଏମିତି ଶୁଭ ଅଶୁଭ କଥା ପଲେଇ ବର୍ଷା
 ଲାଗିଲେ ଦେଖା ଦେଖି ମନଟ କୁ ଦେଲେ ବରଣ ।

ଏକଦିନେବେ କୋଇଆସି ମୁହୁତେ ଶୋକଟାକୁ ନାହିଁ
 ଦେଲେ ଦେହନାହିଁ ବରଣ ଆପଦ କରୁଥିଲେ ।
 ପକ୍ଷାଦେବା କୋଇ ମୁହୁତ ଦି ଦିନୁଟି । ମୁହୁତ ଅପେକ୍ଷା ତର,
 ଦୋହମକ କିଛି କହିବ । ହେଲେ କେତେ ଆଉ ସେ ଅପେକ୍ଷା
 କରିବ ? ଦେଖିଲେ—

“କୋଇ ? ନାମା ପଥା ସବୁ ଆସିଛି । କାହିଁ ଦେଖୁଥିବ ?
 ଶୋଇପଡ଼ିଲେଇ କି ?

କୋଇ କାଟିଦେଲେ କହିଲା—

“କେତେ କ'ଣ କରୁଥିଲେ ପୁଅ । ମୋ ଲାଖନ ସେଇଆ !
 ବୁଝାମଣା, ବୋଧହୁଏ ସକାଳେ ଶିଖିବେ ନେଇ ଶୁଣି
 ଆସିଛି । କହିଲେ କାହୁଟି ବାହୁ ସେ କଟେଗାରେ
 ଲେଖା ପକ୍ଷାକରି ବାହାହେଲେ ଆସୁଛି” ।

“କଣ କହୁଛ କୁ କୋଇ ? ବାହାହୋଇ ପକ୍ଷିଛି ଅମଳ
 ବାହୁ କୁ ନିଶେଇ । ପକ୍ଷିଲେବେ ହୁ ନେଇ ଶାଢ଼ି ଆସିଛି
 କୁ କୋଇ ସତରେ କୁହୁଛି କି ?

କେହି ଚିହ୍ନି କହିଲେ ମି ବୁଝେଇ ଦେବି । ତମେମାନେ ଚଳିଯାଇ
କିଛିନାହିଁ ।”

ଝିଲି ଚଉଁର — “ମାଟି ମାଟି ତୁ ଲାଗୁଛି ଗିରି ଚଢ଼ିବୁ
ନାହିଁ । ତୁ ଗାଣିନୀ, ସେମାନେ ତ ଗାଁ ଡିଆଁ ଘାଟିବେ ।
ତମେ କିହେ ହେଲେ ସେହି ସମୟରେ ଚାହିଁ ପାରିବୁ-ଆଉ ।
ମୁଁ ବିକି ଚାହିଁ ହୋଇ ଚାଲି ପଠାଇ ଆସିବି । ଭଲ !
ତମେ ତ ସବୁ କାଣିଷ୍ଠ ଗାଁର ସାଇ ଲେଖ ଆମକୁ କେମିତି
ହଲେଇ କହିବେ । ଛୁଆଟା ପରିବାର ଲାଗି ବାମ କାନ୍ଦୁଲେ
ଆମ ଉପରେ ବାମ ଗାଧୁଡ଼ିବି । ଲୋଡ଼ିଏ ବୋଲି ପୁଅ,
କେତେ ସାଧିବ କପାଳତ ବାବ ସାଧୁଛି, ବାହାକୁ
କହିବି ?

“କାହିଁକି କପାଳକୁ ଡୋର ଦେଇଛ । ଏଥିରେ କାହାକୁ
କିଛି କହିପାରି ନାହିଁ, ପାମେ ତ ନିଜ ଉତ୍ତାରେ ବୁଝିବୁ ବୁଝି
କହିବୁ । ଏଠି ଘଟିବାଟା ତୁମେମାନେ ନ ବୁଝିଲେ ବାଣ
ଆମେ ଗାଁ ପାରିବୁ ? ଆମେ ଗାଁ ଗୋବୁ ବୁଝି ବା
କାହିଁକି ଆସିବି ।”

ଝିଲି ଚାଣୁଆ କଥାରେ କହିଲା — “କେବେକି ପାଟି
କପାଳୁ ବା ? ସାଧୁବାଣ କଳି ଗାଧୁଡ଼ିବ । ଗରେ
ନ ପଶୁରୁ ଘର ବାହାରି ।”

ମୋର ବୁଲ ହୋଇଗଲା ବୋଲି । ଆଉ ବୁଦ୍ଧ ପାଣିରେ
କଥା କହିବ ନି । ତମେ ଘେନିବ କହିବ ସେମାନେ କହିବି ।
ହେଲେ ମତେ ନେଇ ତମେ ଏତେ ଚିନ୍ତା କରୁଛ କାହିଁକି ?
ମୋ ବାପା, କେଉଁ ଘରେ ମାକୁ ମାଣି ଉଦ୍ଧୃତ କର କଣି
ଅଛିଆ ପାଣିଆ ଗାଧି ଦେଲେ ବି ମୁଁ ପଚାରି ଗଲି ନି । ଆଉ
କାହିଁକି ତୁ ଲେଖ ଗିରି ନାହିଁ । ଏତେ ପାଠ ପଢ଼ିବି, କାଣ
ସବୁମିଛ ?”

ମାମୁଁ କହିଲା—“ବୁଝିବୁ ତୁ, ଏକ ଗାଁ କଥା ।
ତେହୁଁ ଗାଣିବ ଘର । ଦୁଃଖରୁ କି ମଧ୍ୟରା କଣି କିବିବା
କେବେକି କଥାକଥା ତୁ ଘରୁ ଗାଁ ପାରିବୁ ? କେ ହୁରିବି ନକହି
ହୁଏ ଗାଣିବ । ତା ଉପରେ ଆମେ ଆମେ କହିବୁ—

“ତାହେଲେ କେହିକି କି କି ? ଏକ ଛଟା ମାଣ ପାଣି
ଅସୁବିଧା । ତା’ପରେ ଆମେ ସାଧିବା କଲେ ତା’ର ଏକଟି ଆଉ
କହିବ ? ନାକମଣି ମୋତେ ବୁଝି କହିବି ।”

ମୁହଁର ଚଉଁର ପରିବ । ବୋହୂରା ପୁଅ ଗାଁ ଧରି
ପକ ଗାଧୁ ଗୁଡ଼ରେ ? ଗହର ବକାଗରେ ସବୁ ଚେତେ, ହେଲେ
ଏଠିକି ହେବ ନି ? ଏଠିକା ଆସୁର ବିଶ୍ୱାସ ତ ଗିରିରେ
ମୋକ ନକାମାରେ ମୁହଁ ଗୋଟେଇ ହବ ନି । ଝିଲି ମୁହଁପୁ

ହେଲେ ଗେର ବୁଝିଲା—“ଉଠୁନା, ଆଉ ବାରିଲ କାହିଁକି
ଯାହା ଗାଧୁବ ଗହେ ଗାଧୁ ନିଆ । ଗତ ପକା ମୋକ
ଗହଣି ।”

ବୋହୂ କହିଲା — “ମୁଁ ପାରିବି ଗତ ଗରମ କଣି ବ
କେବି । ମାମୁଁ ତମେ ବାପାକୁ ନେଇ ଆସ ।”

ସତେ ମୁହଁର ସେ ଝିଅ ! ବୋହୂ ମୁହଁ ଝିଅ
ବବ ବବ କଥା କହୁଛି । ବୋହୂ ଗାଣିଗଲ ପରେ ମୁହଁ
ମିତା ହୋଇ କହିଲା — “ଉଚ୍ଚ ହେଲା, ନୀଚ ହେଲା । ଗହ
ଆଉ ଚାହିଁ ଦେବ ନି । ହେଲେ ସେ ମୋ ଅଗିଠା ମୁଁ
ସେଇଟା କାଣ ଲଇ ହେବ ?”

ନାକମଣି ଗୁହାକରୁ ଘେନି ସେଠି କେତେକେକେ
ସହସ୍ତିର ମୁହଁ କାଣି ପାରିବି । ବାପ କଥା ଶୁଣି
ହସିବେଇ କହିଲା —

“ତମ ମନରୁ ଏ ଯାଏଁ ତର ପାରିବି ବାପା । ଗହ
ଅଗିଠା କହିବି ବୋହୂ ବୁଝିବି ? ବିକାୟା ସେମିତି
ଝିଅମୁହଁ । ତୁମ ମନକିବା କେହି ତୁମକୁ କିଲାଇ କାହାକୁ
ଆଉ ମୁଁ ଆସିବ ଶୁଣି ସମସ୍ତେ ଆମକୁ ସେଇଗଲେ
ଦୁହରା ଗାଣିବ ଲେଖେ କିଛିତ କହିବ ନାହିଁ । ଆଉ ଯାଦି ମିଶି
ତେହିଁ ତୁମକୁ କହେ, ବୁଝେ ଶୁଣିବି ଧୀରେ ଧୀରେ ସବୁ
ଠିକ୍ ହୋଇଯିବ । ଏଇ ତୁମର ଆଉ ଆମ ସାଇର ମମ
ବିକାର ଘେରୁ ସବୁକେକେ ଆମେ କଣ ପାରିବେ ବାହିଁ
ମୋ ମନରେ ତ କିଛି ବିକା ନାହିଁ.....

ମୁହଁର ନାକ ହାତଧରି ଗଠୁ, ଗଠୁ ଝିଲିର ବୋହୂର ପାଟି—

“ଗାଧୁ ଆସ, ବାପା । କାତ ଅଣ୍ଟା ହୋଇଯିବ ।
କେତେ ଆଉ କେତେମାକୁ ନେଇଆସ, ଏକାଥରେ ଘମଟେ
ତପି ପଡ଼ିବ ନକମରେ ତେଲ ଗମଥାଣି । ହେଲେ
ମୋ କାମ ଗାଣି ଆଉ ଗାଧାକ ପରେ ଛାଡ଼ି ଆକାଶ ସଫା
ହୋଇଯିବ ।”

ମୁହଁର ପରେ, ପରେ ବାପା ବୋଲି ସାରିବି ଗୋଟେଇ
ସର ଆକାଶ ମର କରପରି ପାରିଥିଲେ ଆଉ ପକହୋଇ ।
ଆକାଶରୁ ମୋ ସେମିତି ଦୁହରୁ ଦୁହରୁ ପବନ ଓହଲେ ନେଇ ।
ସଫା କଣି ଦେଖିଥିଲା । ମୁହଁର ଆଖି ଗାଧୁ ନଥିବ
ଆଉ ଗହ ! ! !

ଅଥବାଟି ବିଭାଗ,
କେତେକାଳ ମହିତା ଗରେଇ,
କଟକ-୨ ।

ନିଆଁ ଚୁଗାଉ କହୁ

କୁମାରୀ ଗାୟତ୍ରୀ ଦେବୀ

ପିତାବଳୀ । ପୁରୁଷ ହିଁ ଚଳାଚଳରେ ଗୋଟିଏ
ଶାଳ ବୃକ୍ଷକୁ ଯିବାକୁ କାଳକାଳ ହାଟୁ । ପ୍ରକାଶ ନିବନ୍ଧକ
ସବୁ ବାସ୍ତବ ପ୍ରଶ୍ନ କଥା ଶୁଣିବା ପାଇଁ ବଡ଼ ପରିଶ୍ରମ ।
ମୋର ସମସ୍ତ ଜ୍ଞାନ ଉପରେ ସୁବୁଦ୍ଧି, ପିତା, ମାତା, ନିଜ ଓ
ପରମ୍ପରାକୁ କୁଳା, ମୂଳା, ଶିଳ୍ପ, କବି, ଶିଳ୍ପ, ଶିଳ୍ପ, ଶିଳ୍ପ-
ମେଳା କେତେଟି ଯାକ ଶୁଣିଲେ । ମୋ ଦାସ ହେଲେ
ଶିଳ୍ପକ । ସେ ଶିଳ୍ପ ଗିନିରେ ଆମକୁ ଗାୟତ୍ରୀ ଶୁଣାନ୍ତି ।
ତାଙ୍କ ଗାୟତ୍ରୀ ପରିଚାଳନା କିନ୍ତୁ ନୁହେଁ କି ସେଥିରେ ମନ
ଗଢ଼ି କିଛି ନ ଥାଏ । ତାଙ୍କ କଥାରେ କିଛିଥାଏ କେତେକ
ସବୁ ଗାୟତ୍ରୀ । ଆମକୁ ପୁରାଣ ଶୁଣିବାପରି ମନେ । ତାହା
ଆଗରୁ କଲେ—

“ଆଦମ ଯୁଗର କଥା । ଶାଳ ବୃକ୍ଷ କହାଯାଉ
ପୁରୁଷାଦି । ଦାସ, ଦି-ହ, କହୁ, ଦାସ, ଦୁଷ୍ଟ, ମନ୍ଦୁ
ନିର୍ଦ୍ଦୋଷରେ କବିଗଣ କହୁଥାଆନ୍ତି । ସାମେ ସାମେ ମୁଁ
ଗଣିମାନଙ୍କ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ଥାଏ । ସେମାନେ ଚପଟାରେ ମନୁ
ଥାଆନ୍ତି । ନିଜ ପାଇଁ ନୁହେଁ । ମଣିଷ ସମାଜର ମଙ୍ଗଳ
ପାଇଁ ସେମାନେ ଚପଟା କହୁଥାଆନ୍ତି ।

କହେ ଉଠିଥିଲେ । ସେ ଦିନେ ଅନ୍ଧାରରେ ବୁଝୁ
ଥାଆନ୍ତି । ନାନା ପ୍ରକାର କେତେକ ପୁରୁଷ ଶୁଣି । କେତେକ

ପୁରୁଷ ମନ୍ଦର ଶାସି ଆସୁଛି । କେତେକ ଦାସ, ଶାଳବନ
କହେ ଶୁଣି । କେତେକ ଶାଳ ଶିଳ୍ପ ମନ୍ଦୁଆଦିଏ ସାଜରେ
ପିତାବଳୀଙ୍କୁ ଧରି ବଡ଼ ବଡ଼ ଶୁଣି । ପୁରୁଷ ଏହି ଅପୂର୍ବ
ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟରେ ଉଠି ଆସୁଛନ୍ତି ହୋଇପାରିଲେ ।”

ରାଜା ପ୍ରସନ୍ନ—“ମନ୍ଦର, ଦାସ ଦି-ହଙ୍କ କହ ନିଶ୍ଚୟ
ଗହଳୁ କିମ୍ବଦନ୍ତୀ ହାଟୁ ।”

ଦାସ କହିଲେ — “ନୁହେଁ ଗିନି ଏବେ ସମା ଆମେ
ଦାସ ଶାଳକୁ ଦେଖି କାନ୍ଦୁଥାଁ ହେଲେ, ଦେଖେଦେଖେ ସେପରି
ମଣି । ମୁନିଷମାନେ ଦିନ ଦେହକୁ ବୁଝି ନାହାନ୍ତି ।
ଆମକୁ ବଡ଼ ବଡ଼ ଦେଖୁଥିଲେ ।

“କବି କହେ ନାନାଶିଳ୍ପ
ଦେଖି ଅନାଦି କାଳର ।”

“ଏହି ଗାୟତ୍ରୀ ସେମାନେ ଅନ୍ଧରେ ଅନ୍ଧରେ ପାଦୁଥିଲେ ।
ଦାସ, ଦି-ହ ମୁନିଷମାନ ପାଖରେ ଘରର ଗାୟତ୍ରୀ ପାଇଁ
କହୁଥିଲେ ।

“ମନ ଏବେ ଶୁଣ । ପୁରୁଷମାନଙ୍କ ଦାସ କହି ଆସିଲେ ।
ଉଠି ଦେଖିଲେ କୋଣସି ଏକ ପାମକୁ ଧରି ଧରି ପ୍ରସନ୍ନମଣିଏ
ପାରି ଆସୁଛି । ନିରାଶର କଲେ । ଚିନ୍ତାଧର ଗୁଣିଲେ ।
ପ୍ରସନ୍ନରେ ଏକ କହୁଥିବା ମନରେ ଗୋଟିଏ ବୁଝୁଥି ଉପରେ
କେତେକଟି ଶୁଣିବା ପଦ ପାଦିଏ ଶୁଣି । ତାହା ଧରି ପିତାକୁ
ଚପଟୁକିବା ମନରେ ଘରୁ ଉଠିବା ମନରେ ଆସୁଛି
ଆମର । ତେ ପକ୍ଷୀକୁ କହେଲେ । କହା କଳା ମଣି-
କହୁଏ ଅଳ୍ପ ଚପଟୁକି ଗୋଟିଏ ଦାସ ଦାସକୁ ବାନ୍ଧି
ଆସେ । ଉଠି କହୁଥିବା ହୋଇ ଶେଷକୁ ଚପଟୁକି ଦାସ
କଲେ । ଚିନ୍ତାରେ କୋଣସି । ତାହା ଦେଖି ଗୁଣା ତ କୋଣସି
ହେଲେ । ତାଙ୍କ ମନରେ କେତେ କାଳ ଗାୟତ୍ରୀ କାଳ
କଲେ । ଏହି ପ୍ରକାରକୁ ବୁଝା ହୋଇପାରିବ । ବହୁ
ସମୟର ସମାଧାନ ହେଉଥିବ । ତାଙ୍କ ଦାସ ଆମକୁ
ପାରିବନାହିଁ ।

ଆମେ ସବୁ ଏକ ନିୟମରେ ଶୁଣୁଥାଉ । ମୁଁ ପ୍ରସନ୍ନମଣି—
“ଦାସ, କେତେକେକେ କାଳରେ କହୁ, ପିତା ନ ଥିଲେ ?”

ଦାସ କହିଲେ, “ହଁ ଶୁଣୁଥିଲେ । ମାତ୍ର କଥା ଶୁଣା
କହା ନୁହେଁ । କେହି ପ୍ରକାର ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ବ, କେହି ଦା କାବିରୁକି
ତାହା ପ୍ରତି ଉଦ୍ୟା ମନରେ କହୁଥିଲେ । କେତେକ କହୁ
ପ୍ରକାର ନ ଥିବ । କହ ବାହାରି ନ ଥିବ ।

“ମୁନିଷମାନେ ଥିଲେ ଆଦର୍ଶ ପୁରୁଷ ଶାଳପର
ଅନ୍ଧରେ ଦାସ ବିଚାରବାଦ ସେମାନେ ବୁଝି ମନୁ ନ ଥିଲେ ।
ମନ୍ଦୁଷ୍ୟ ବାହାରେ ଆସିବ । ନିଜେ ଶିଳ୍ପ କଥା ବାହାରେ
ହେଉଥିବ । କିଛି ନ ଦେଇ ଗୋଟିଏ ଗଣିବା ଅପରାଧ ହୋଇ
ନାହାନ୍ତି ।

କହେ ପ୍ରସନ୍ନ ନାନା

“ରାଣି ରାଜ୍ୟ ପୁରୁଷ କାହିଁମେଲେ । ତେ ଅନ୍ତମତେ
ମଣିଗୁଡ଼ିକ ରାଜ୍ୟରେ । ପାଣି ଦେଲେ । ସଜାହେ ।
ସଜାହେ । ପୁର ପୁର । ଶୋଷା ବାମନ ।
ଶୋଷା ପକେ ହୋଇ ପାଟିର । ଶୋଷା ପକେ ପକେ
ଶୋଷାପୁରୁଷ କହୁଅଛନ୍ତି । ତାହା ମଧ୍ୟରେ ଅପୁର
ଅନ୍ତ । ରାଣି ଏହାକି ନାମକରେ “ବପା” ।

ହେଉଛି କୁଣ୍ଡି ଦିଶାବଦ୍ଧ ଶିଳେ । କହୁଅଛନ୍ତି ମହାପାତ୍ର
ସେ କପା ଶୁଷ୍ଟ କଲେ । କପା ଶୁଷ୍ଟ ପୁରାତା ରେଣି ରହିଲେ ।
ସେତେବେଳେ ଶୁଆ ତାହାଟି ନଥିଲା । କାଠ ତାହାଟି ଥିଲା ।
ସେଇ କାଠ ତାହାଟିରେ କପାକୁ ବୁଡ଼ା କାଟିଲେ ।

ଏତକରେ ତାହାର ମନ ଶାନ୍ତ ହେଲାଟି । କୁରାବୁର
ତତ୍ତ୍ୱ ବାହାର କଲେ । ନିଜ ପୁରୁଷ କପା ସୁତାରେ କୁର
କୁଣ୍ଡିଲେ । ମାତ୍ର କାଠ ତ ହେଲେ କପାବୁଡ଼ା ପାକେ ନ
ଥିବାକୁ କାମନା ରହିଥିଲା । ଏହି ଧ୍ୟାନରେ ବସିଲେ ।
କାହିଁକି ସିଧିଲେ କରୁବା ସେତେବେଳେ ଥିଲା ଚପଟା ।
ସେ ଧ୍ୟାନରେ ବସି ଧ୍ୟାନକୁ ଆଉ କିଛି ମାପିଲେ ନ ହୁ ।
କହିଲେ, “ସତେ, କୁଣ୍ଡଳ କେତେ ମୋର କୁଣ୍ଡଳ ବାହାର
ନ ହୁ । ମୋର ମନ ଧ୍ୟାନ ଏକ ହେଉ । ମୋର କୁଣ୍ଡଳ
କୁଣ୍ଡଳା ସଜାହେ ।”

“ଦେବା ମା ତମ ଶେଷ ବାହାର ।”

“ପୁରୁ ତାହାର ବାହାର ହୁଏ । ସେ ପରିଶେଷରେ ନିଜ

ହାତବତୀ ସୁତାରେ ଶୁଣିଏ କପା କୁଣ୍ଡଳାରେ ସଜାହେ
ହେଲେ ।

“ମାନବ ସଭ୍ୟତାକୁ ଏହାହିଁ ହେଲା ପୁରାତନ ବାହାର
କୁଣ୍ଡଳ । କପାବୁଡ଼ା, କପାବୁଡ଼ା, କୁଣ୍ଡଳାବୁଡ଼ା ଉପରେ କେତେ
କରି ରାଣି କହୁ ନୁଆ ନୁଆ ତଥ୍ୟ କଣାଇ ଦେଇଛନ୍ତି । ପିଲା
ମନେଇବା ଏହା ହେଲା କପାବୁଡ଼ାର ଆଦି କାହାଣୀ ।”

ଆମେ ଏକ ଧ୍ୟାନରେ ଉଡ଼ୁଥାଉ ଆମେ ସମସ୍ତଙ୍କ
ପରି ରହି, “ଏପରି କଣେ ପରୋପକାରୀ ଆବଶ୍ୟକ
କିଏ ? ତାହାର କ’ଣ ନା ନାହିଁ ?”

କପା କହିଲେ, “ତୁମେମାନେ କଥାଟା ଠିକ୍ ଧରିପାରିବ ।
ସେ ହେଉଛି, ରାଜ୍ୟ ବାହାର ରହି । ନାଟା ତାହାର
“କପାବୁଡ଼ା” ଶାନ୍ତି ଦେଖି ନୁହେଁ । ସେ ଥିଲେ କେତେ
ରାଜ୍ୟ । ତାହା ପୁରୁଷ ମଣିଷ ବାହାରିଥିଲା ।
ରାଜ୍ୟର କୁଣ୍ଡଳ କାହାବନ କଲେ । କୁଣ୍ଡଳ କପାବୁଡ଼ା
ବାହାର କରି ନ ଥିଲେ, ଆଜି ଆମେ ସମସ୍ତେ କୁଣ୍ଡଳ
ରହୁଥାଆନ୍ତେ । ଏବେ ବାହାରରେ କେଣି କେଣି ହେଉ
କହୁଛି । ସେମାନଙ୍କ ପରି ଏବେ ରେଣିମାନଙ୍କୁ ଆସନ୍ତା
କୁଣ୍ଡଳ ? କୁଣ୍ଡଳ ପୁରୁ ନ ଥିଲେ କିପରି କେତେ କହିଲେ
ହେଉ ଥାଆନ୍ତା । କୁଣ୍ଡଳ କେଉଁ କାଳର ରାଜ୍ୟ
ମାତ୍ର ମଣିଷ ସଭ୍ୟତା ଥିବା ଏ ସେଥିମାନଙ୍କୁ କେଉଁ ରହିଥିବେ ।”

ବିଶ୍ୱରାଜ ବିଦ୍ୟାପୀଠ, ପୁରୀ

ନାଟୁରାଜ ଆଜି ବଡ଼ ହେଲା

କେତେ ବାହାର ସାଜିଛି ଶୁଆ ।

ତ୍ୟାଗୀ ଡଃ. ରାଜେନ୍ଦ୍ର ପ୍ରସାଦ

ଶ୍ରୀ ପଦ୍ୟଶଳୟ ଦତ୍ତ

ପ୍ରତ୍ୟେକ ଜଣଙ୍କର ପୂର୍ବତା ପୃଷ୍ଠରେ ନିଜାତୁଲ୍ୟତାରେ ଆବଦ୍ଧ ହୋଇ ସେମାନଙ୍କ ଆଦର୍ଶ ଓ ତ୍ୟାଗ ବ୍ୟବସ୍ଥା ମାନବ ସମାଜର ପଥ ପ୍ରଦର୍ଶନ କରିଥାନ୍ତି । ସ୍ୱାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମରେ ଯୋଗ ଦେଇଥିବା ଡଃ. ରାଜେନ୍ଦ୍ର ପ୍ରସାଦଙ୍କ ଉପରୁ ଆମେ ଗଭୀର ଭାବନାରେ ତ୍ୟାଗର ଗୁଣ ଓ ତ୍ୟାଗର ମହତ୍ତ୍ୱ ଗ୍ରହଣ କରିପାରିବା । ସେ ତ୍ୟାଗର ଗୁଣ ଓ ତ୍ୟାଗର ମହତ୍ତ୍ୱ ଗ୍ରହଣ କରିପାରିବା । ସେ ତ୍ୟାଗର ଗୁଣ ଓ ତ୍ୟାଗର ମହତ୍ତ୍ୱ ଗ୍ରହଣ କରିପାରିବା । ସେ ତ୍ୟାଗର ଗୁଣ ଓ ତ୍ୟାଗର ମହତ୍ତ୍ୱ ଗ୍ରହଣ କରିପାରିବା ।

ସେହି ତ୍ୟାଗୀଙ୍କର ଡଃ. ପ୍ରତ୍ୟେକ ପଦ୍ୟରେ ୧୮୮୫ ମସିହା ବିପ୍ଳବର ନିୟମ ଓ ତ୍ୟାଗର ଗୁଣ ଓ ତ୍ୟାଗର ମହତ୍ତ୍ୱ ଗ୍ରହଣ କରିପାରିବା । ସେ ତ୍ୟାଗର ଗୁଣ ଓ ତ୍ୟାଗର ମହତ୍ତ୍ୱ ଗ୍ରହଣ କରିପାରିବା । ସେ ତ୍ୟାଗର ଗୁଣ ଓ ତ୍ୟାଗର ମହତ୍ତ୍ୱ ଗ୍ରହଣ କରିପାରିବା । ସେ ତ୍ୟାଗର ଗୁଣ ଓ ତ୍ୟାଗର ମହତ୍ତ୍ୱ ଗ୍ରହଣ କରିପାରିବା ।

ସ୍ୱାଗତ ପ୍ରସିଦ୍ଧତା ପ୍ରାପ୍ତିରେ ! ସେ କବିତା ବିଶ୍ୱବ୍ୟାପକରେ ଅଧ୍ୟାୟ ଗ୍ରହଣର ସମୟରେ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ସମସ୍ୟା ସହି ଭାବରେ ଗ୍ରହଣ କରିପାରିବା । ସେ ବିପ୍ଳବ, ଶକ୍ତିଶା, ଆତ୍ମା ଓ ବିପ୍ଳବର ମିଶ୍ରଣ ସମୟରେ ଗ୍ରହଣ କରିପାରିବା । ସେ ବିପ୍ଳବ, ଶକ୍ତିଶା, ଆତ୍ମା ଓ ବିପ୍ଳବର ମିଶ୍ରଣ ସମୟରେ ଗ୍ରହଣ କରିପାରିବା । ସେ ବିପ୍ଳବ, ଶକ୍ତିଶା, ଆତ୍ମା ଓ ବିପ୍ଳବର ମିଶ୍ରଣ ସମୟରେ ଗ୍ରହଣ କରିପାରିବା ।

ଡଃ. ରାଜେନ୍ଦ୍ର ପ୍ରସାଦଙ୍କ ତ୍ୟାଗର ଗୁଣ ଓ ତ୍ୟାଗର ମହତ୍ତ୍ୱ ଗ୍ରହଣ କରିପାରିବା । ସେ ତ୍ୟାଗର ଗୁଣ ଓ ତ୍ୟାଗର ମହତ୍ତ୍ୱ ଗ୍ରହଣ କରିପାରିବା । ସେ ତ୍ୟାଗର ଗୁଣ ଓ ତ୍ୟାଗର ମହତ୍ତ୍ୱ ଗ୍ରହଣ କରିପାରିବା । ସେ ତ୍ୟାଗର ଗୁଣ ଓ ତ୍ୟାଗର ମହତ୍ତ୍ୱ ଗ୍ରହଣ କରିପାରିବା ।

୧୯୧୭ ମସିହାରେ ଡଃ. ରାଜେନ୍ଦ୍ର ପ୍ରସାଦଙ୍କ ତ୍ୟାଗର ଗୁଣ ଓ ତ୍ୟାଗର ମହତ୍ତ୍ୱ ଗ୍ରହଣ କରିପାରିବା । ସେ ତ୍ୟାଗର ଗୁଣ ଓ ତ୍ୟାଗର ମହତ୍ତ୍ୱ ଗ୍ରହଣ କରିପାରିବା । ସେ ତ୍ୟାଗର ଗୁଣ ଓ ତ୍ୟାଗର ମହତ୍ତ୍ୱ ଗ୍ରହଣ କରିପାରିବା । ସେ ତ୍ୟାଗର ଗୁଣ ଓ ତ୍ୟାଗର ମହତ୍ତ୍ୱ ଗ୍ରହଣ କରିପାରିବା ।

ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କରୁଥାନ୍ତି କିପରି । ଏହା ତାଙ୍କୁ ଅତି ଅସୁବିଧାର ବୋଧ ହେଉଥିଲା । ସେ ରାତ୍ରପତି ଲବନର ସମସ୍ତ ପ୍ରକାର ଆବଶ୍ୟକ ଏବଂ ସାବଧାନତା ସାମଗ୍ରୀ କରୁ ହେଉଥିଲେ । ଉତ୍ତରାଣୀ କାର୍ଯ୍ୟ କ୍ଷମତା ଯଦି ନିଜର କାର୍ଯ୍ୟପାଇଁ ଶେଷିଆଁନ ବ୍ୟବହାର କରୁଥିଲେ ତା ନିଜର ଶାଢ଼ୀ କୁଟୁମ୍ବ ନେ ବ୍ୟବହାର କରୁଥିଲେ, ତାହାରେ ତାର ଶରୀର ସେ ନିଜ ଲଗାବୁ ହେଉଥିବାର ଅନେକ ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତ ଅଛି ।

ସେ ଗୋଟିଏ ଅତି ଗୁପ୍ତାବସ୍ଥାରେ ପରିତାଳରେ ତଳ କୁହଣ କରିଥିଲେ । ଯେଉଁ ପରିବାରର ସଭ୍ୟମାନେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଦୂରା ପହଞ୍ଚି ଶାଢ଼ୀକୁ ସର୍ବ କରୁନଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ରାଜେନ୍ଦ୍ର ବାବୁ ସେ ସବୁ ପସନ୍ଦ କରୁନଥିଲେ । ସେ ସର୍ବପ୍ରଥମେ ସମାଜରେ ଶିକ୍ଷା ଦିଇଥିବା ଅବସ୍ଥିତି ଏବଂ ପୋଲିସ ପ୍ରଥା ବିରୁଦ୍ଧରେ ଚଳି ଚାଲିଥିବା କରୁଥିଲେ ।

ଦିନ ଗାଳେନ୍ଦ୍ର ପ୍ରସାଦ ଲୁହୁଁଥିଲେ ଦେଖିବା ପ୍ରତ୍ୟେକ ସ୍ଥାନରେ ଯିବା ବିଦ୍ୟାଳୟକୁ ନିଜ ପରିବାରର ବାହାରୁ ଦେଖି ସରକାରଙ୍କ ଦିଗରେ ତାହା ଏବଂ ସେହି ବିଦ୍ୟାଳୟମାନଙ୍କରେ ଶାନ୍ତିଶାନ୍ତି ମାନଙ୍କୁ ଦିଅଁ ଏ ଲାଗାତା ମାଧ୍ୟମରେ ଶିକ୍ଷାଦାନ କରାଯାଉ । ଏହା

ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ପୁଣି ଶାନ୍ତିରେ ସମସ୍ତଙ୍କର ହୋଇ ପାରିବାରୁ ତାହା ଅତି ସେହି ସବୁ ଶାନ୍ତିରେ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ବିଦ୍ୟାଳୟ ମଧ୍ୟ ହେଉ ଏହିପରି ତାଙ୍କର ପ୍ରତ୍ୟେକ, ତାଙ୍କର ଲକ୍ଷ୍ୟ ଥିଲା । ଏପ୍ରକାର ଶିକ୍ଷା ଦାନ ଦ୍ଵାରା ଲାଭଦର୍ଶ ଏକ ଲାଭୀୟ ଲାଭାଭୀୟ ଚାଷୁଣ୍ୟ ପରିଣତ ହେଇ ପାରିବ ।

୧୯୨୨ ମସିହାରେ ରାଜ୍ୟର ଲାହୁରୀ ପଦବୀ ଅବ୍ୟାପ୍ତି ନେଇ ସେ ସବୁ କଟ ଆଶ୍ରମରେ ଅବସ୍ଥାନ କରି କାନା ଆଶ୍ରମରେ ପ୍ରବ୍ରୁ ବିଶ୍ଵାସପାଇଁ କନ ବେତନା ତାଗରଣ କରିବାପାଇଁ ସଜାସନ କରେ କାର୍ଯ୍ୟ ଆଗମ କରିଥିଲେ । ୧୯୨୩ ମସିହା ଫେବୃଆରୀ ୨୨ ତାରିଖ ଦିନ ସେହି କର୍ମମୟ କାବନର ପାଟନା ଠାରେ ଅବସ୍ଥାନ କରିବା । ତାହା ପ୍ରସାଦଙ୍କ ଆଦର୍ଶ ଓ ବ୍ୟାପ ଏ କାଟି ପ୍ରତି ପଥ ପ୍ରଦର୍ଶକ ହୋଇବୁ, ଏହା ଶ୍ରୀ ଉଗ୍ରାନ୍ତ ନିକଟରେ ଅଛି ।

ପ୍ରୋ. ଅ. ଶତ୍ଵଳା, ନାଗପାଳ
ଚିତ୍ର-ମୟୂରକର

ନୂଆପଲିରେ ପ୍ରବୃତ୍ତିର ପ୍ରଦର୍ଶନରେ ଉଦ୍ଘାଟନା ମଣ୍ଡପ

ଶୁଣି ଗୋଟାଏ ନ ଚି ବା ଆଦର୍ଶ ନଥାଏ । ଆମେ କେତେକେତେ
ନଣି କହୁଥାଉ ଓ କହୁଥାଉ ଆମେ ବି ବୁଝୁନା । ଶିଶୁ
ସାକ୍ଷରତା ଥିବା ଯେତେ ଦର୍ଶନ, କେତେ ଦେଖିଥିଲୁ, କେତେ
ମାନବିକତା ତାମ ଦୃଷ୍ଟି ଧରି କେତେ ସମାଜସୁଖି,
କେତେ ଅଶ୍ରୁ ମୋତର । ମାତ୍ର ଯେ ଶିଶୁ ସୁଖୀ ।

ଆମେ କିଛି ନହୁଁ, ନାମକ ବୋଲି ପରିଚୟ ଦେଇ ।
ପିତା ପିତାଙ୍କ କାହିଁ ଶେଷିକ ବସ୍ତ୍ର ଧରି ଧରି ଧରି ନାମ
ଗଢ଼ାଇ ନାମ ଧରି ଧରି ଧରି ଧରି । ଧରି ନାମରେ
ଧରି ନାମରେ ଧରି ନାମ ।

ଆମର ବଞ୍ଚଣା କେହି ନାହିଁ । ଧରି ନାମରେ
କହୁକେ ଦେଖିବା ଆମର ନାମ । ଧରି ନାମରେ
କିଛି ଦେଖିବା ଦେଖିବା, କେହି ଆମର କେହି କହୁ ନାମରେ ।
ଆମର ବଞ୍ଚଣା କହୁ ।

କହୁ ଦେଖି ଦେଖିବା ଆମେ ପଢ଼ୁ । କାଳେ ଆମେ
କାଳ । କାଳେ କହୁଥାଏ କାଳେ । କାଳେ କହିବା
କାଳେ କାଳେ ଆମେ କାଳେ ପଢ଼ୁ ।

ପଢ଼ୁ ପଢ଼ାଦାତା ଆମେ କହି ଶେଷିକ କାଳ
ପଢ଼ୁ ପଢ଼ିବା କାଳେ କାଳେ କାଳେ କାଳେ କାଳେ ।
କାଳେ କାଳେ କାଳେ କାଳେ କାଳେ କାଳେ ।
କାଳେ କାଳେ କାଳେ କାଳେ କାଳେ କାଳେ ।
କାଳେ କାଳେ କାଳେ କାଳେ କାଳେ କାଳେ ।
କାଳେ କାଳେ କାଳେ କାଳେ କାଳେ କାଳେ ।
କାଳେ କାଳେ କାଳେ କାଳେ କାଳେ କାଳେ ।
କାଳେ କାଳେ କାଳେ କାଳେ କାଳେ କାଳେ ।
କାଳେ କାଳେ କାଳେ କାଳେ କାଳେ କାଳେ ।

ପଢ଼ାଦାତା, କାଳେ କାଳେ କାଳେ
କାଳେ କାଳେ କାଳେ କାଳେ କାଳେ କାଳେ
କାଳେ କାଳେ କାଳେ କାଳେ କାଳେ କାଳେ

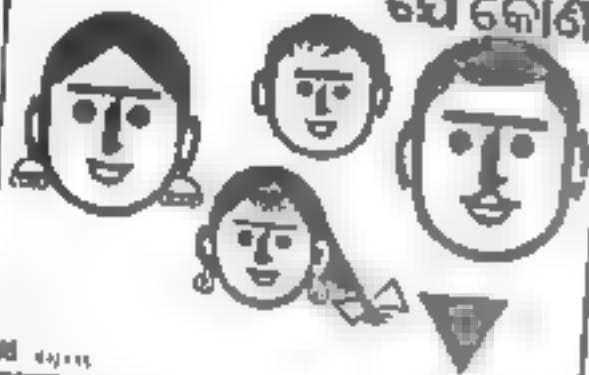

କୋଳା ପାଟଣାରେ ଶିଶୁ ମେଢା

ଅସଖଙ୍କର ଦୁଇଟି ସନ୍ତାନ ମଧ୍ୟରେ
 ତିନି ବର୍ଷର ବ୍ୟବଧାନ ରଖନ୍ତୁ

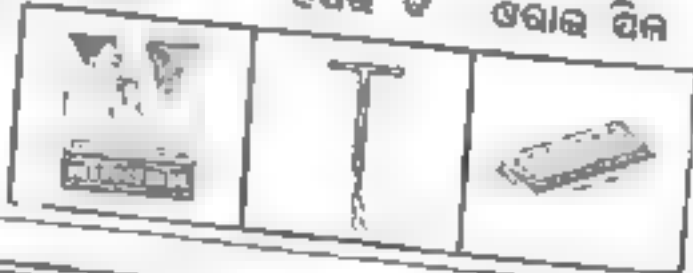
ଯେ କୌଣସି ଗୋଟିଏ ପଦ୍ଧତି ବାଛି ନିଅନ୍ତୁ

ନିରୋଧ

ପଦ୍ମର ଡି

ଓରାଲ ପିଲ

ଆଦିବାସୀ ଯୁବ ଗୁଣୀଙ୍କୁ
ଶସ୍ୟ ସଂରକ୍ଷଣ ଚାଲୁଛି

[illegible][illegible]

ଉପରୋକ୍ତ ଶିକ୍ଷାଟି ଦେଉଛନ୍ତି । ଶକ୍ତ ଚିନ୍ତନ ଶକ୍ତିର
କ୍ରିୟାଶୀଳତା ଯେମାନଙ୍କ ଉଦ୍ଦାରକର ଏହିପରି କଥା
ବଦଳରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଶୋଷିତ ଶୋଷିତ ଧାତବ ଡୋଲି ମେଡ଼ା
ପାଇଁ ଆଦି ପ୍ରକାର କରୁଥାନ୍ତି । ଗାନ୍ଧୀଙ୍କ ଶ୍ଯାମାଳଙ୍କ
ପାଖରେ ଶିକ୍ଷା ଯଥାଧାରଣ ସମ୍ଭବ ଭାବରେ ଗ୍ରହଣକରଣ
କରିବା ପାଇଁ ଗୁରୋପାସ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଆଦି ସଂସ୍ଥା (ଇ. ଇ. ସି.)
ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ଭାବେ ଉଦ୍ଦାରକ କରୁଥାନ୍ତି ଗାନ୍ଧୀ ସରକାରଙ୍କ
୪୨୨ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଅନୁଦାନ ବିଆଣ୍ଟାରିଆ ଏହାପାଇଁ
ଶ୍ଯାମାଳଙ୍କୁ ଉଦ୍ଦାରକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପାଇଁ ବ୍ୟବହାର ଦେଉଥିବା
ପ୍ରତିକ୍ଷେପ ଏହା ନିଷାଦର ଦ୍ଯାତ, ପ୍ରତିକ୍ଷେପ କରନ୍ତି, ଆର୍ଦ୍ରତାକର୍ମକ
କରିବୁ ଶ୍ଯାମାଳଙ୍କ ଗାନ୍ଧୀଙ୍କୁ ପ୍ରଥମ ପ୍ରତିକ୍ଷେପ କରନ୍ତି,
ଏହା ସଂସ୍ଥାଟି ତା ପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ ବଳ ସାମଗ୍ରୀ ଆଦି
ପ୍ରାୟ ପ୍ରତିକ୍ଷେପକର ଗାନ୍ଧୀଙ୍କ ଗୋଟିଏ ପ୍ରଥମାପଣ ।
ଶ୍ଯାମାଳଙ୍କ ଶ୍ଯାମାଳଙ୍କୁ ଉଦ୍ଦାରକର ଶ୍ଯାମାଳଙ୍କୁ ଉଦ୍ଦାରକ ପାଇଁ
କାବଳର ଏକ ପ୍ରକାରର ଶ୍ଯାମାଳଙ୍କ ପ୍ରକାର କେବଳ ସରକାରଙ୍କ
ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ଶ୍ଯାମାଳଙ୍କୁ ଶ୍ଯାମାଳଙ୍କ ଟଙ୍କା ଅନୁଦାନ
ବିଆଣ୍ଟାରିଆ ।

[illegible]

ଉତ୍କଳ ସୁନାସର ପଣ୍ଡା

[illegible]

୧୯୮୭ ଜୁଲାଇ-୩୧ ଅନୁଧିକାରୀ ଆଦାନ କରାଯିବ ବେଳେ
 ଶ୍ରମିକ ନିରକ୍ଷରଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା ଲୋକ ସଭା ସଭ୍ୟଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ
 ଥିଲା ୨୭ । କରୀମନା ସରକାର ସମ୍ପର୍କ କରିବା
 (ଆଦାନ ଦାବୀ) ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କୁ ଶ୍ରମ ସଂଗଠନ ସହଜ କରିବା
 ନିମନ୍ତେ ନିରକ୍ଷରଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା ୪୨ ହୋଇଥିଲା ଯାହା ୬୦ ହୋଇ
 ଶାବ୍ଦିକ ନିରକ୍ଷରଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା ୨୦ ହୋଇଥିଲା ।
 ସମସ୍ତ ନିରକ୍ଷରଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା ୨୦ ହୋଇଥିଲା ।
 ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କୁ ନିରକ୍ଷରଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା ୨୦ ହୋଇଥିଲା ।
 ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କୁ ନିରକ୍ଷରଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା ୨୦ ହୋଇଥିଲା ।

89

ମୋଟ ଲେକନାମରୁ ଶତକଡ଼ା ୬୫.୭୨ ନିଶ୍ଚୟ
ପ୍ରତିଷ୍ଠାର ଆଦିବାସୀଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଶତକଡ଼ା ୮୩
ନିଶ୍ଚୟ , କେବଳ ସ୍ତ୍ରୀ ନିଶ୍ଚୟ ଆଦିବାସୀ
ମଧ୍ୟରେ ନିଶ୍ଚୟରତା ୯୧ ପ୍ରତିଶତ (୯୦.୬୯) ଓ ଭୂମି

ଯୋଗେ ଚମତକର ପରିକଳ୍ପନ ଅନୁସାରେ ସେତେ ଅ
ପିତୃ ପ୍ରାଣିକ ଶିକ୍ଷା ଦେବା ନା ଯୋଗ୍ୟ କରାଯା
ସେହିମଧ୍ୟରୁ ଶତକଡ଼ା ୭୦ ତା'ର ଶିକ୍ଷା ଦିଆଯିବ ପର
ପରିଷଦ ନିୟମାନୁସାରେ କରାଯିବ । ଏହାଦ୍ୱାରା
୧୯୮୪-୮୫ ଅବଧିରୁ ଶିକ୍ଷା ସୁଦ୍ଧା ଦେଖାଇ ଥିଲେ ୧୧
କୋଟରୁ ଅଧିକ ଟଙ୍କା ଖର୍ଚ୍ଚ ହେବାରୁ ୮୮ ଶହ କୋଟ
ପ୍ରାଣିକ ଶିକ୍ଷା ପାଇ ପାରିବେ ଏବଂ ବାକି ଶିକ୍ଷା ପର
ସେକ୍ଟର ଗ୍ରାହକଙ୍କୁ ଦିଆଯିବ ପର୍ବତୀ ଚଳଣୀ ସହିତ ଚାଳଣ
କରାଯିବ, ସେଥିପ୍ରତି ଅଧିକ ଚର୍ଚ୍ଚା ଦେବା ସରକାରଙ୍କ ସେ
ଯୋଗ୍ୟ ଚମତକ ଅନୁସାରେ କରାଯିବ ବିଦ୍ୟାଳୟ ପା
ନିଉ ୩ ଶହ ଲକ୍ଷରୁ ଅଧିକ ଟଙ୍କା ଖର୍ଚ୍ଚ ହେବାରୁ ପରିବାର
ପିତୃ ପ୍ରାଣିକ ଶିକ୍ଷା ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ଯୋଗ୍ୟ ଦେବା
ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯିବ, ଯଦି ଅଧିକ ବ୍ୟୟ ଲାଗିଥାଏ

କିନ୍ତୁ ଏସବୁ ସତ୍ତ୍ୱେ ଲକ୍ଷ୍ୟ ପୂର୍ଣ୍ଣ ହେବାରେ ସମର୍ଥ
ପ୍ରଜାତନ୍ତ୍ର ଦେଶର ପାତକୀ ଦୋଷୀ ବିରୁଦ୍ଧ ଶିକ୍ଷାଦି, ବିଚାରଦିଆ
ନିୟମ କରାଯିବ

[illegible][illegible]

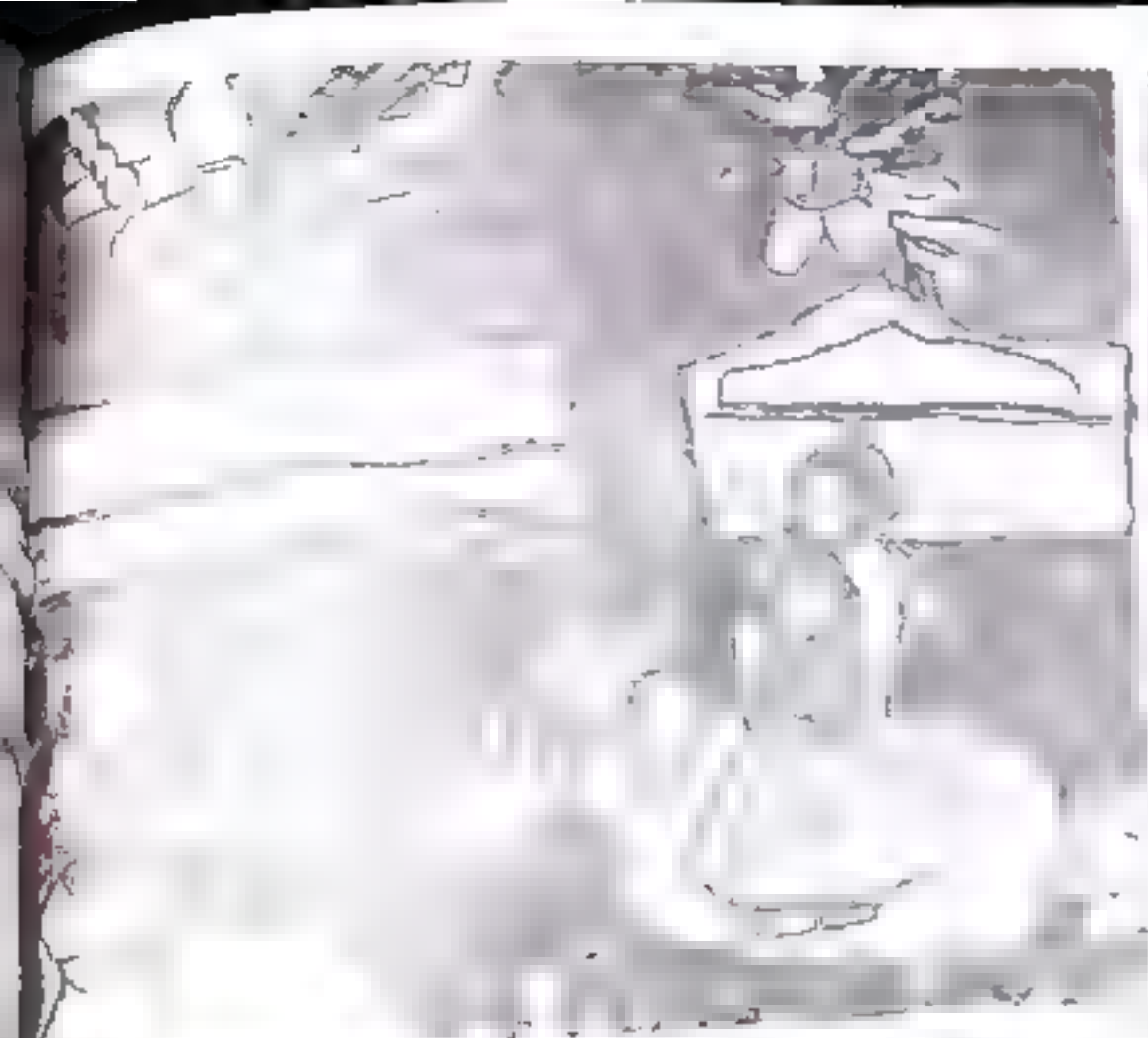
“ଆଜ୍ଞାକରଣ” ପ୍ରକଳ୍ପମାନଙ୍କ (୧) ଚତୁର୍ଥଶ୍ରେଣୀ

“ଆଜ୍ଞା” ପ୍ରୋଜେକ୍ଟର (୧) ଚତୁର୍ଥଶ୍ରେଣୀ

ଲୁଡ଼ ମାତୃଶୃବାଚନ ଫିଲିମ୍ ନିର୍ମାତାମାନଙ୍କ ସୂଚିତ ଶ୍ରୀମତୀ ଡା.ସି.ସି.

ବନ୍ଧୁବନ୍ଧୁ
ସର୍ବମୁଖୀ ସମାଜ
୧୯୩୦

ସମାଜ
ବନ୍ଧୁବନ୍ଧୁ

ବନ୍ଧୁବନ୍ଧୁ
ସର୍ବମୁଖୀ ସମାଜ

ଜଗତସ୍ତର ବିଜ୍ଞାନ ଦିବସାଚରଣ .

ବାଣୀକିୟାରେ ବାଣୀବାଦ ଆଲୋଚନାଚକ୍ର

ବାରିଷ୍ଠ ଶିକ୍ଷାକ୍ରମ ପରିଚାଳନା : ବାରିଷ୍ଠାଳୟର ପରିଚାଳନା

ଦେବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଏଥିପାଇଁ ଅବଶ୍ୟ ଅନୁ ସମାଜ ବହୁ ପରିମାଣରେ ଦାୟୀ । ନୀତିଶୈଳରେ ଚଳେଇଚଳେ ନାମରେଇବା
କାଟକର ସେପରି ଅନୁ ରାଜ୍ୟରେ ପ୍ରମୁଖତ୍ୱ ନିବୁଧ ହେଉ
ପାଇଁ ଅନୁ ସମା ସମର୍ଥ ଚଳିବାକୁ ପଡ଼ିବ ଓ ତତ୍ତ୍ୱ ଉପେକ୍ଷ
ଉପେକ୍ଷ ଅବଦାନାମାନଙ୍କ ପ୍ରତି ପୂର୍ବ ଗର୍ଭର୍ୟ ପୂର୍ବନାମକ
ଉପରେ ନ୍ୟୁ ଚଳି, ତାହା ଠିକ୍ ଭାବେ ସଂଗ୍ରହନ କରିବାକୁ
ପାଦ ।

[illegible]

ନିକେତୁକ ଗୋପୀ,
ବୁଦ୍ଧନେତ୍ର-୨

କୌଣସି ଧର୍ମ ଓ ନାଶର କେବଳି ଫଳପ୍ରାପ୍ତି କିଛି
କେବଳୀୟ ଲୋକଙ୍କର ।

ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ସେବାରେ

ଶ୍ରୀ ନୃସିଂହ ଚରଣ ଦାସ

[illegible]

ସମସ୍ତ ଚଢ଼ି ଯାଉଛି । ସମାଜବାଦ ନେତୃତ୍ୱେ
ତମେ ଦେଖି ପାଆନ୍ତି ହୋଇଛି । ପ୍ରତିନିଧିମୁଖ୍ୟ ଭାବନ
ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ହୋଇ ସମସ୍ତ ଚାହୁଁ ଯାଉଛି । ସରକାରଙ୍କ
ନିଷ୍ପତ୍ତି ଯୋଗୁଁ ତମ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ, ନିଷ୍ପତ୍ତି ଯୋଗୁଁ
ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କ ଉପରେ ସମାଜବାଦ ଦୃଷ୍ଟି ଦୁର୍ଭା
ଗ୍ୟାବନ ନିମନ୍ତେ ସମସ୍ତ ଶ୍ରମିକ ସମାଜ ସେବାୟତ
ସମାଜ । ଆଜି ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କ ଦେଶର ୨୦ ଦିନ
କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷେତ୍ରରେ ସେବାୟତମାନଙ୍କର ପ୍ରସ୍ତାବ ଦିଆଯିବ
ହେଉ ପାରିବ । ୨୦ ଦିନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷେତ୍ର ଦୂର ପ୍ରସ୍ତାବ ଯୋଗୁଁ
ଶ୍ରମିକ ସମାଜର ଉପକୃତ ହୋଇପାରିବେ ।

ସୁଦୂରଗତ ଶିଳ୍ପର ଶେଷ ଦୃଶ୍ୟ ମଧ୍ୟରୁ ଶୁଭ୍ର ଅବସ୍ଥା
 ସେନାମକ ମଧ୍ୟରୁ ଅନ୍ୟତମ । ଏହି ପାହାଡ଼ ବର୍ତ୍ତମାନ
 ପରିସ୍ଥିତି ଏକ ଆଦିବାସୀ ଅଧିବାସୀ ଅଞ୍ଚଳ । ଏହି ଅଞ୍ଚଳର
 ଅନେକ ବ୍ୟକ୍ତି ଯେଉଁ ଲୋକ, ଏହି ଅଞ୍ଚଳରୁ ଆସିବାକୁ ଯେଉଁ
 (ସୁରୁକ୍ଷ ଶୁଭ୍ର) ଅଞ୍ଚଳରୁ ବହୁ ନିକଟରେ ଆସିବାକୁ ଯାଆନ୍ତି ।
 ତେଣୁ ଏହି ଅଞ୍ଚଳର ନାମ ଶୁଭ୍ର ଅଞ୍ଚଳ ହୋଇଛି । ଏହି ଅଞ୍ଚଳର
 ଆଉ କିଛି କିଛି ଶିଳ୍ପର ପ୍ରକାର । ଶୁଭ୍ର ଅଞ୍ଚଳର ନାମ ଶୁଭ୍ର ଅଞ୍ଚଳ
 ଯଥେଷ୍ଟ ଲୋକ ଯାଆନ୍ତି ।

ଅତି ସୁସ୍ଥିତି ବଳେ ପୁରୁଷ ଶ୍ରମ ପାତକୁଟା ଏବଂ
ଦୀର୍ଘ ବୟସ ପ୍ରାପ୍ତିର ମନୋହର ସମ୍ଭବତଃ ହେବ । ଶ୍ରମ ଶ୍ରମ କୌଣସି
ପୁରୁଷ ଶ୍ରମେ ନିଶ୍ଚୟ । ଶ୍ରମେ ହେଉ ବା ନାହିଁ ହେଉ
ସବୁଦେହେ ଶ୍ରମ ଶ୍ରମକାଳେ ପରିପୁର୍ଣ୍ଣ । ସାତକୁଟା
ଶ୍ରମରେ ବା କିଛି ଶ୍ରମେ ହେଉ ୪୦ ଏକର କି
ଦିଅନ୍ତୁ । ଶ୍ରମକାଳ କାଳକାଳେ ଏବଂ କଳକାଳ ଶ୍ରମକାଳ
୧୦ କିଛି ଶ୍ରମେ ହେଉ ୧୫ ଏକର କି ଦିଅନ୍ତୁ । ଶ୍ରମକାଳ
କାଳକାଳେ ୧୯୧୯୨୨ ମସିହାରେ ଶ୍ରମ ଆରମ୍ଭ ।
କାଳକାଳେ କଳକାଳେ ପରିକଳକାଳେ କଳକାଳେ
କଳକାଳେ କଳକାଳେ ଆରମ୍ଭ ପରିକଳ କଳକାଳେ
ଏବଂ ଏବଂ କଳକାଳେ ପରିକଳ । ଶ୍ରମ କିଛି ଏବଂ
ପରିକଳେ ଆରମ୍ଭକାଳେ କଳକାଳେ ଦିଅନ୍ତୁ ।
କଳ ୧୯୧୯୨୨ ମସିହାରେ କଳକାଳେ କଳକାଳେ
୧୯୦, ୪୫୦୦ ମସିହାରେ ୨୦୦୦ କିଛି କଳକାଳେ
କଳ କଳକାଳେ । କିଛି କଳ କଳ ୧୯୧୯୨୨ ମସିହା
ମସିହାରେ ୨୨୨୨ କିଛି କଳ କଳକାଳେ । କଳକାଳେ
କଳକାଳେ କଳକାଳେ କଳକାଳେ ୧୯୧୯୨୨ ମସିହାରେ
କଳକାଳେ କଳକାଳେ କଳକାଳେ କଳକାଳେ
କଳ କଳକାଳେ କଳକାଳେ ୧୯୧୯୨୨ ମସିହାରେ
କଳକାଳେ ।

ବାହାରିବ ସେମାନେ ନିଜନିଜର ପରିଶ୍ରମର ଫଳ
ପାଇବେ । ଉତ୍ତରାଞ୍ଚଳ ଦେଖି, ସେଥିରେ ସେମାନେ କାମ
କରିବେ । କାମକଟି ମଜୁରୀ ପାଇବେ । ସୁଖି ସାହା ଗପର
ହେବ ତା'ର ଅପରାଧୀ ହେବେ । ପରେ ପରେ କମିଶନ ନାହିଁ
ହେବେ । ଏହି ଘରୁ ଗୁମିଆର ଇ.ଆଣ୍ଡା ଗୁମି ସେମାନଙ୍କ
ମନରେ ଆନନ୍ଦର ମହତୀ ଖେଳିଥାଏ । ଆଜି ସେହି ପରିକାର-
କରିବ ତହିଁ ଆନନ୍ଦରେ ବିଷ କାନ୍ଦୁଛି । ସ୍ତବ୍ଧକାସିକା,
ପିତ୍ତପ୍ରକାଶ କିଛି ଚିନ୍ତା ନାହିଁ । ପନେଇ ପଣିକାର ମିଳ
ମିଳିତ ସୁଖ ଦିବା ଘୋଷା ଛାଆନରୁ ସୁଗନ୍ଧ ପାଉଛନ୍ତି ।
ବିଶ୍ୱକର୍ମାଙ୍କର ଆର ଆର ପି. କାଶିକର ସେମାନଙ୍କ ପରିକାର-
କରିବ ତହିଁ ଆଶାକିର ସେହି ସେମାନେ ସମସ୍ତଙ୍କର
ହସିପାଶି

ଶ୍ରୀ: ସୁଦାମା ଓ ଚଣ୍ଡକ ଇଂପର୍ଟ ଅସିକାରୀ
ଭୁବନେଶ୍ୱର ।

ସମସ୍ତ ସ୍ଥଳରେ

১৭ মে ১৯৬৩ খ্রিঃ

ସୁଦ୍ଧା ପଡ଼ିଆକୁ କୋଣସି କଣିକା ସଂସ୍କୃତ ହସ୍ତାକ୍ଷର ନଦାସୀୟ
ମାଟି ଏବଂ କୋଣସି ପୁରୀ ଜମିକୁ ହସ୍ତାକ୍ଷର ହେବନି
କୋଣି ତିନି ଜଗତାଟି ମଧ୍ୟରେ ମୁଖ୍ୟମଣି ଗୋଷ୍ଠୀ
କରି କହିଲେ ଯେ ବରଂ ଏହିପରି ଶାସ୍ତ୍ରମାନ ଭବତ ପାଇଁ
ପଡ଼ିଆକୁ ବ୍ୟବହାର କରିବା ଯଥାର୍ଥ ହେବ । ଏହି ପଡ଼ିଆ
ଉପକାରକର ଜଗତାଧୀନ କରିଛି କୋଣି ସେ କହିଥିଲେ ।

ପାଣ୍ଡବ ସେବୁ ଉଦ୍‌ଘାଟିତ

ହେ-କାମାକ ପୂର୍ବ ଶିଳିତନ ଅବର୍ତ୍ତତ ବୁଦ୍ଧ-ସୁଦ୍ଧା ଗାଆରେ
ଶିଳିତ ପାଣ୍ଡବର ସେବୁକୁ ଗତ ଅବସ୍ଥାରେ ଶ୍ରଦ୍ଧାରେ
ଦେ-ଦୁ ପ୍ରତିଗଣା ଶାନ୍ତନବୀ ଶ୍ରୀ ତାମାଣୀ ପ୍ରଦାତ ବି-ହବେତ
ବିପୁଳ ଜୟାତ ବଦାପନା ମଧ୍ୟରେ ଗଦାଗତ କରିଛନ୍ତି ।
ଗତବର୍ତ୍ତ ପେଦୁରାଣୀ ମାସରେ ପୂର୍ବ ଶାନ୍ତନବୀ ଶ୍ରୀ ବରତ
ବୁମାର ବିଶ୍ୱାସ ଏହାର ଶିଳାମାସ କରିଥିଲେ । ପ୍ରାୟ ୨୪ଲକ୍ଷ
ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟରେ ଏହି ସେବୁ ଓ ଏହାର ସଂଯୋଗକାରୀ
ଗାଆ ଦୂର ମାତ୍ର ୧୨ ମାସରେ (ସୁନ, ୧୯୮୪) ବସୁଣି ଲେଖି ।
୧୭୫ ପୁର ବୈଦ୍ୟ ବିଶିଷ୍ଟ ଏହି ସେବୁରେ ୫ଟି ପ୍ରକାର ରହିଛି ।

ଏ ଉପରରେ ସେବାରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଏକ ବିଶାଳ
ଜନସମାବେଶରେ ପୂର୍ବମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ବିଶ୍ୱାସ ଅଧ୍ୟକ୍ଷତା କରିଥିଲେ ।

ଉଦ୍‌ଘାଟନ ଶ୍ରୀ ବି-ହବେତ କରିଥିଲେ ଶାନ୍ତନବୀଗା-
ବିପୁଳ ସମର୍ଥନ ଓ ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀମତୀ ଚନ୍ଦ୍ରା ସହାୟକ
ଫଳରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠାରେ କରିମାନ ଯେପରି ବିଶିଷ୍ଟ ଗମୟନମୁଦ୍ର
ସେବନା କରାଯାଇ ହେଉଛି, ତାହା ଅତୀତରେ ହେଉନଥିଲା ।
ଶିଳ୍ପ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଅନନ୍ତସମୃଦ୍ଧି ତିନିଟି ହୋଇଥିବା ଦେଖି
୨୪୫ଟି ଅ-ବରତେ କେ-କାୟ ବିବରୀ ଅନୁସାଧା ଶିଳ୍ପ
କରିମାନା ଶ୍ରାବନପାଇଁ ନିର୍ମାଣ ହୋଇଛି କୋଣି ସେ ପ୍ରକାଶ
କରିଥିଲେ । ବୁଦ୍ଧସୁଦ୍ଧା ପଡ଼ିଆରେ କେ-କାୟ ବଦାପନାରେ
ବେଶିବରୁ ବୁଦ୍ଧ ଶିଳ୍ପ ପ୍ରାପ୍ତି ହେଉଛି ସେ କାଳରେ
୩୦୦୦ କୋଟିରୁ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ଟଙ୍କା ବିନିଯୋଗ ହେବ ।
ବୁଦ୍ଧଧ୍ୟାନେ "ନାଲଗୋ" ପ୍ରକଳ୍ପପାଇଁ ୧୫୦୦ କୋଟି ଟଙ୍କା
ଏବଂ ତାଳକେର ସମ୍ବଳପୁର ରେଳଗାଡ଼ିଆ ପାଇଁ ୪୨ କୋଟି ଟଙ୍କା
ଧୂଳିରୁ ଓ ତାମାଣୀ ଜଗତରେ ଶିଳ୍ପ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିବା
ପ୍ରକଳ୍ପରୁ । ତାମାଣୀ ଜଗତରେ ଶିଳ୍ପ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିବା
କାଳରେ ବୁଦ୍ଧକୁ ଆଶୋପକରି ଶ୍ରୀ ବି-ହବେତ କରିଥିଲେ ଯେ
ସେବାରେ ଏକ ବିଶିଷ୍ଟ ସ୍ୱାଗତପାଇଁ ପ୍ରଦାତ ରହିଛି ।
ବୈଦ୍ୟାଳୀ ଉଦ୍‌ଘାଟନ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀମତୀ ଚନ୍ଦ୍ରା ସହାୟକ କରିଥିଲେ ଯେ
ନି-ହର କରିଛନ୍ତି । ୨୩ ଯୋଜନାରେ ଏହାର ନିର୍ମାଣକାରୀ
ବିଶାଳୁଚହେତ ଏବଂ ଏହା ହେତ ଅନ୍ୟାଧୁନିକ ଉଦ୍‌ଘାଟନ
କାରଣମାନ । ବିଶ୍ୱ ବହାରରେ ବର୍ତ୍ତମାନ ଉଦ୍‌ଘାଟନ
କାରକାଳରେ ମା-ଦା ଅବସ୍ଥା ଥିବା ବରୁ ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ
ପଡ଼ିଆ ପ୍ରତି ସେପରି ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଦୃଷ୍ଟି ଦେଖିଛନ୍ତି ତାହା କାହାଙ୍କ
ସାଧ୍ୟବାସୀୟ ପକ୍ଷରେ ଗୌରବର ବିଷୟଭାବେ ସେ ବିପୁଳ
ବିଶ୍ୱାସ ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରକାଶ କରିଥିଲେ । ଶିଳ୍ପବିହାର

ତିନିବୁଦ୍ଧରେ ପ୍ରତିଗଣା ମନୋହର ସମ୍ବଳରେ ଶିଳ୍ପ
କାରକାଳ ସ୍ୱାଗତ କରିବାକୁ ସେହି ନିଶ୍ଚୟ ହୋଇଛି,
ବୁଦ୍ଧସୁଦ୍ଧା ବର-ଶିଳ୍ପ ହିରାରେ ଗୋଦାବର କାରଣମାନ,
ଗାଲେସରେ କାରାୟ ଟେକ୍ସି ରେଳ ଏବଂ ୧୯ ହେ-ଟି
ଟଙ୍କାରେ ନି-ହବେତରେ ଶ୍ରାବନ ହେବନି ପ୍ରତିଷ୍ଠିତହେବ ।
ପ୍ରାୟ ୧୨ କୋଟିରୁ ଶ୍ରୀମତୀ ଚନ୍ଦ୍ରା ସହାୟକ ନିର୍ମାଣପ୍ରତି ପକ୍ଷରେ
କୋଣି ସେ ଶାନ୍ତ ପ୍ରକାଶ କରିଥିଲେ । ୨୩ ଯୋଜନା କାଳରେ
ଅନୁମତ ଓ ଉଦ୍‌ଘାଟନ କେ-ଦୁ ସରକାରଙ୍କ ଶ୍ରଦ୍ଧା ଓ ମଧ୍ୟମ
ସରକାର ସମର୍ଥନ ଦିବାକ୍ଷ ଯୋଜନାରେ ଅବସ୍ଥା କରିବାକୁ
ଶ୍ରୀ ବି-ହବେତ ଶାନ୍ତ ସରକାରଙ୍କୁ ଅନୁରୋଧ କରାଯାଇଛି ।

ସରାପଟି ଶ୍ରୀ ବିଶ୍ୱାସ କରିଥିଲେ ଯେ ଏହି ସେବୁ
ନିମନ୍ତ ସେବାକୁ ସାମାନ୍ୟ ଲୋକ-କର ବହୁଦିନର ଦାବୀ ପୂର୍ଣ୍ଣ
ହୋଇ ପାରିବ । ବୁଦ୍ଧରେ ବାବନହର ନିର୍ମାଣପାଇଁ ଏବର୍ଷ
୫୦ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଏବଂ ଆସନ୍ତା ମାସ ପରେ ଅଧିକ ଟଙ୍କା
ବିଅଗିତହୋଇ ସେ ବିପୁଳ ହର୍ଷଧନା ମଧ୍ୟରେ ଗୋଷ୍ଠୀ
କରିଥିଲେ । ଏହା ବ୍ୟତୀତ ସେବାରେ ମାତେତ ପ୍ରକଳ୍ପ
ନିର୍ମାଣପାଇଁ ମଧ୍ୟ ସରକାର ବାହାସ ଦେବେ ।

ପଞ୍ଚାୟତରାଜ ସ୍ୱାଗତର ଉଦ୍‌ଘାଟନ କରାଯିବ

ପଂ-ସ୍ୱରାଜ୍ୟର ସ୍ୱାଗତର ଉଦ୍‌ଘାଟନ ପାଳନ ଉପରରେ
ଶୋକା ଉପର ଓ ସ୍ୱାମ୍ୟସୁନରାଜନ ବିଭାଜ ଶାନ୍ତନବୀ
ଶ୍ରୀ ଉପନୟନ ଦେହେନା ନିର୍ମାଣ ଟଙ୍କା ପ୍ରଦାନ କରିଛନ୍ତି ।

"ଅମ ଦେଶର ସର୍ବତ୍ର ବିପୁଳ ଉଦ୍‌ଘାଟନ ଓ ଉନ୍ନତି-ନା
ମଧ୍ୟରେ ପଂ-ସ୍ୱରାଜ୍ୟର ଉଦ୍‌ଘାଟନର ପାଳିତ ହେ । କୁ
ପାଳିଛି । ଶାନ୍ତନବ ବିଜାୟକମାନ-ବର ନିତରୁ ବିଶାଳ
ବହୁଳ, ଶାନ୍ତନବ ଶ୍ରୀ ଉପନୟନରୁ କାର୍ଯ୍ୟ ଶ୍ରଦ୍ଧାବିତ
ବିଜେତାବରତର ପଂ-ସ୍ୱରାଜ୍ୟର ଯୋଜନା ପାହାର
୨୫ ବର୍ଷର ପଂ-ସ୍ୱରାଜ୍ୟର ପ୍ରତିପକ୍ଷ ଅତିବାହିତହୋଇ ଅତି
ପୁଣି ଶାନ୍ତନବରେ ପଦାର୍ପଣ କରିଛନ୍ତି । ୨୫ ବର୍ଷର ପ୍ରତିପୁ
ବି-ହବେତର ଉଦ୍‌ଘାଟନ କରାଯାଏ, ଅଧିକ ଅନାବନ,
ବରତର ସମାବେଶ, ବରଦାୟ ବହୁତା ଶ୍ରୀ ସ୍ୱାମ୍ୟ
ନେତ୍ରରେ କୁଟି ବିଦ୍ୟାବିଯୋଗି, ବରଦ ସମୟରେ ଓ ଉଦ୍‌ଘା
ବିଶେଷରେ ପ୍ରତିପକ୍ଷ ଉଦ୍‌ଘାଟନ ହୋଇଯାଇଛି, କିନ୍ତୁ
ଏବର୍ଷ ଉଦ୍‌ଘାଟନ ପଂ-ସ୍ୱରାଜ୍ୟର ବିଶ୍ୱ କରିଛି ଏବଂ ଏହାର
ଅନ୍ତରାଳ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କରିଛି ।

"ବିଶିଷ୍ଟ ଜାତି, ବିଶିଷ୍ଟ ଧର୍ମ, ବିଶିଷ୍ଟ ସଂସ୍କୃତି ଏବଂ
ବିଶିଷ୍ଟ ପ୍ରାନ୍ତରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ସମାଧାନ, ଏବେକ ଅନୁମାନା
ହିମତର ଶାନ୍ତନବରେ ଶ୍ରଦ୍ଧା ସ୍ୱାମ୍ୟସୁନାମ-ବର ସାମୁଦ୍ରିକ
ବିଶାଳର ସର ଦେଶମାନ-ବର ଦାୟର ଓ ମହାସରରେ
ହାଡ଼ିରେ ଅନ୍ତରାଳ କରିବାଦେହେତ ବିଶିଷ୍ଟା ବରଦ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ
ଏବଂ ଶାନ୍ତନବ ଓ ଉପନୟନ କାର୍ଯ୍ୟ ପରିସରରେ ବରଦାୟ
ବିଶିଷ୍ଟ କେତେକ ଶ୍ରଦ୍ଧାବିତ ଶୋକାବୁଦ୍ଧ ଅବସ୍ଥାରେ, ପ୍ରତିପକ୍ଷ
ଏହାହିଁ ବିଧାନ ଧାର ।

“୨୫ବର୍ଷତଳେ ୧୯୫୯ ମସିହାରେ ଅକଟୋବର ୨ତାରିଖ, ଚବିତ ଗାନ୍ଧୀଜୀଙ୍କ ଦିବସରେ ଭାରତର ପଥମ ପ୍ରଧାନ ମନ୍ତ୍ରୀ ମହାର୍ ମାନ୍ଦବେମ୍ବେନା ଜବାହରଲାଲ ନେହେରୁ ଗ୍ରାମବାସୀମାନଙ୍କର ଶାସନ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଅନୁପସ୍ଥିତ ଓ ବହୁକର୍ମିତ ବହୁ ଚିନ୍ତାଶୀଳ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ବିରୋଧ ସତ୍ତ୍ୱେ, ପ୍ରଂଶ୍ୱସିତଭାବେ ମାଧ୍ୟମରେ ଗ୍ରାମାଟ-କରେ ଦ୍ୱାୟତ ଶାସନ ତଥା ଉଚ୍ଚୟନମୂଳକ ଯୋଜନାର ପରିଗ୍ରହଣ। ତାହାରୁ ସେହି ଗ୍ରାମାଟ-କରେ ଲୋକମାନଙ୍କ ହାତରେ ଟେକି ଦେଇଥିଲେ । ଗ୍ରାମାଟ-କରେ ଲୋକମାନଙ୍କ ଶକ୍ତି ଉପରେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଉତ୍ତରାଧିକାରୀ, ପ୍ରଂଶ୍ୱସିତଭାବେ ଯୋଜନାର ଶୁଭାଚରଣ ଅବ୍ୟବହୃତ ପୂର୍ବରୁ ସେ ତା-କର ପ୍ରାଣର ବାଣୀ ଏହିପରି ଶୁଣାଇଥିଲେ—ମୁଁ ବହୁ ନିଶ୍ଚିତ ସେ ପର୍ଯ୍ୟାୟକ୍ରମେ କ୍ଷମତାର ଅଧିକାରୀ ଅଧିକାରିକ-ଦ୍ୱାକରଣ ଓ ଦାୟିତ୍ୱର ବ-ଚନ କରାହେବା ବା-ଇନୀୟ । ଅନୁଗୁଣ ଓ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣର ଅଭାବରୁ ଏହାକୁ ଶୁଭପ୍ରାଣି ଘଟିବାର ବିପଦ ନିଶ୍ଚୟ ଅଛି । ସେ ବିପଦକୁ ହସିହସି ବରଣ କରିବାକୁ ହେବ । ତାହାରୁ ପ୍ରକାଶ୍ୟ ଦ୍ୱାରା ହିଁ ଆମେ ଆମ ଲୋକ-କୁ ଠିକ୍‌ଭାବରେ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ଦେଇପାରିବା ।

“ଏହି ମହାର୍ କନମାୟକ-କ ବିଦ୍ୟାବୃତ୍ତିରୁ ପ୍ରତିପତ୍ତିତ ତାଣ୍ଡା ଆଦି ସଙ୍ଗତ ହୋଇଛି । ୫ବର୍ଷ ଧରି ପ୍ରଂଶ୍ୱସିତଭାବେ ନୈତିକ, ସାମାଜିକ ତଥା ରାଜନୈତିକ ଦେହନାୟକମଣିବାଣୀ ଏହା ସ୍ଥାନ ଗ୍ରହଣ କରି ହୋଇଛି । ପ୍ରଂଶ୍ୱସିତଭାବର ମୁଖ୍ୟାୟନ

କରି ଆସୁ ବହୁ ଚିନ୍ତାଶୀଳ ବ୍ୟକ୍ତି ନିମ୍ନ ସଦର ମତ ବ୍ୟକ୍ତିକରି ।

“ସରନୈତିକ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣରୁ ଦେଖିଲେ, ଏହି ଯୋଜନା ଦ୍ୱାରା ଗ୍ରାମାଟ-କରେ ଗଣତାଣ୍ଟିକ ଭାବଧାରାଗର ବାବଦର କରାଯାଇ ପାରିଛି, ଶାସନ ପରିଗ୍ରହଣ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଏହା ଶାସନ ଓ ଶାସିତଙ୍କ ନିଜସତର କରିଛି, ସାମାଜିକ ଓ ସାଂସ୍କୃତିକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ବିକ୍ଷେପକରେ ଏହା ଆଧୁନିକ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣରୁ ଯୁକ୍ତ ନେତୃତ୍ୱ ବିକାଶ ଉପାଦାନ ପାରିଛି ଏବଂ ସର୍ବଶ୍ରେଷ୍ଠ ଉଚ୍ଚୟନମୂଳକ କାର୍ଯ୍ୟର ଅଭିପ୍ରାୟ ଗ୍ରାମବାସୀମାନଙ୍କ ମନରୁ ସ୍ପଷ୍ଟ କରିପାରିଛି ।

“ଆମ ଓଡ଼ିଶା ତଥା ଘାତା ଭାରତବର୍ଷରେ ଆଦି-ଶସ୍ତ୍ରୀ ଅନୁନୈତିକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ତଥା ବ୍ୟାପକ ବହୁମୁଖୀ ଗ୍ରାମ ଉଚ୍ଚୟନ ଯୋଜନା ମାଧ୍ୟମରେ ଗ୍ରାମାଟ-କ ନବକରେବ ନେବାକୁ ଯାଇଛି । ପ୍ରଂଶ୍ୱସିତଭାବ ସଂସ୍ଥା ଏହାକୁ ଯୋଜନା ସହ ନିବିତରାଦେ ସଂଶ୍ଳିଷ୍ଟ ହେବା ବା-ଇନୀୟ । ଆଜିରୁ ଶୁଭ ଅବସରରେ ଓଡ଼ିଶାର ୩୧୪ ପ୍ରଶ୍ୱସିତ ଘନିତି ଓ ସମସ୍ତ ପଞ୍ଚାୟତରେ ସମସ୍ତ ସଭ୍ୟ, ସରପଂଚ ଏବଂ ପ୍ରଂଶ୍ୱସିତଭାବ ସଂସ୍ଥା ସହ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ସମସ୍ତ ବେସରକାରୀ ଓ ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀମାନଙ୍କୁ ମୁଁ ହାର୍ଦ୍ଦିକ ଅଭିନନ୍ଦନ କରାଉଛି ଏବଂ ପ୍ରଂଶ୍ୱସିତଭାବ ଯୋଜନା ଉପାଧିକାରୀ ଅଧିକ ସଙ୍ଗତ କାମନା କରୁଛି ।

ଭଦ୍ରାସୀ ପାଟଣାରେ ଶିଶୁ ମେଳା

ଟିକି ବୋହୂଟି ସେ ଲୁହାବତୀ

Waiting for bride groom

The trailing clouds of glory .....

